העולם הזה

תעלומת מטוסי הטו-טו

תשקיף

תנועה לשלום במזרח־התיכון

מוקמה בארה"ב

עשרות ארגונים ציבוריים יהודיים ולא־יהודיים, נוסף לרשימה ארוכה של אישי־ציבור ודת בארצות־הברית, עומדים להתארגן במיסגרת תנועה רחבה שסיסמתה היא: „שלום במיזרח־התיכון — עכשיו!" במודעות שפורסמו בעיתונים האמריקאיים החשובים, קוראים הגופים והאישים למגיעת המילחמה הבאה במיזרח־התיכון, ולהפסקת מירוץ־החימוש באיזור. המכנה־המשותף של המצטרפים לתנועה החדשה הוא תמיכתם — הן בישראל והן בפלסטינים. עקרונות התנועה קוראים להכרה בזכויותיהם של הישראלים והפלסטינים גם־יחד, להגדרה־עצמית ולהכרה הדדית. בין השאר תובע ארגון זה להכליל את אש"ף בכל משא־ומתן על הסדר באיזור.

נראה שלקראת הקיץ הקרוב תחל תנועה זו בפעילות מואצת, ותתכנס פתיחת כל חדיונים והעדויות המושמעים בקונגרס האמריקאי ובוועדותיו בנושא המיזרח־התיכון, לפני הציבור, כדי לאפשר מעורבות של הציבור האמריקאי כולו במדיניות ארצות־הברית באיזור.

יוחמר המצוד

אחר דולרים שחורים

התרוקנות מלאי הדולרים והמטבע הזר באוצר־המדינה, תביא להחמרת המידף אחר מחזיקי דולרים שחורים. **הצעד הבא בשורת הצעדים שכבר נקטו: חיפושים אחר דולרים שחורים אצל הנוסעים לחוץ־לארץ.**

עד כה עברו היוצאים לחו"ל, לפני עלייתם למטוסים, ביקורת ביטחונית בילבד. עתה יחדשו, ככל הנראה, את ביקורת־המכס כפי שנערכה בימי מצוקתה הכלכלית של המדינה בתחילת שנות החמישים, גם אצל היוצאים לחו"ל. החיפושים אחר מטבע־זר מוברח לחו"ל לא ייערכו אצל כל היוצאים כולם, אלא בקרב מידגם מיקרי. אלה שיימצאו בידם דולרים ללא־היתר, עלולים להיות מעוכבים ולהיאסר.

ההצעה לנקוט צעד זה מבוססת על ההנחה שיותר משהוא יזניף דולרים לקופת־המדינה, יהא בו כדי לצמצם במידה ניכרת את מיספר היוצאים לחו"ל.

האם רומו השכירים בהסכמי־השכר?

כמה ימים אחרי שההסתדרות הסכימה לחוזי־שכר עם המעסיקים, שכללו תוספת קטנה ביותר — וזאת בגלל מימצאי המוסד־לתפוקה־והכנסות, שהורו, כי בשנת 1975 ירדה התפוקה בתעשייה בארבעה אחוזים, הודיע שר־העבודה משה ברעם כי נפלה טעות: התפוקה לא ירדה ב־1975, אלא עלתה בחמישה אחוזים. **הפרש מדהים זה, של תישעה אחוזים במדידת התפוקה, מעורר חשד כי הנתונים הותאמו לצורך הקטנת תוספות־השכר.**

החשוד הועלה בדרגה

מישרד־הביטחון העלה את ראובן בכרך לתפקיד בכיר, אחרי שכבר נפתחו נגדו כמה תיקי־חקירה ובעת שכמה מתיקים אלה המתינו להגשה לבית־המישפט.

בכרך נעצר השבוע ל־15 ימים, כחשוד בקבלת שוחד מיוסף מהרשק, בעל מיפעל התכוף לייצור מיכליות. **בכרך התמנה רק לפני זמן קצר לתפקיד ראש־מחלק במינהל־החרכשה במישרד־הביטחון, למרות שאותה עת כבר חושלמו כמה תילקי־חקירה נגדו.**

„אל־על" ו„לופטהאנזה" יקימו חברת־שכר

חברת־התעופה הלאומית, אל־על, תקים יחד עם חברת־התעופה הגרמנית לופטהאנזה חברה לטיסות־שכר, שתעסוק בטיסות־צ'ארטר בעיקר בין גרמניה לישראל.

כניגוד לשאר חברות הצ'ארטר, תועדף חברה זו בכך שיינתנו לה זכויות־נחיתה בנמל־התעופה בזוד.

בינתיים כבר מאשימים כמה מסוכני־הנסיעות כי מדיניות הממשלה בפרשת טיסות־השכר, גם אחרי התרתן לתקופת־ניסיון, גורמת הפסדים כבדים למדינה. כך, למשל, מתיר מישרד־התחבורה נחיתה של טיסות־שכר באילת, בתנאי שהתיירים המגיעים בהן

הגיליון הבא של השולם הזה

ירגע החג, החל ביום הרביעי בשבוע הבא, תוקדם הופעת הגיליון הבא של „העולם הזה". הגיליון ייצא לאור ויימצא למכירה בקיוסקים ובחנויות בערב־החג, יום שישי, כ' בניסן, 20 באפריל. בתי־אביב ניתן יהיה לרכוש את הגיליון כבר ביום השני, 19 באפריל, בשעות אחר־הצהריים והערב.

ימריאו גם כן מאילת.

סוכני־הנסיעות טוענים, כי יחזו להאריך את שהותם בארץ של התיירים הבאים ממדינות סקנדינביה משבוע אחד לשבועה שבועות, אם יינתן להם לאפשר לתיירים לבזות גם שבועיים בצפון המדינה, ולהמריא חזרה לארצותיהם מזוד.

כיוון שמישרד־התחבורה אוסר זאת, מסתפקים התיירים בשהות של שבוע אחד בישראל.

צ"ם חיכנס לעסקי־תיירות

חברת־הספנות הלאומית, צ"ם עשוייה להיכנס בקרוב לעיסקי־התיירות. הדבר לא יחבטא ברכישת אוניות־נוסעים, אחרי שענף זה חוסל כליל, אלא בהפעלת מישרדי החברה ברחבי העולם גם כמישרדי סוכני־נסיעות, נוסף לתפקידיהם הרגילים.

מחשש פן יקומם צעד זה את סוכני הנסיעות בישראל, ייתכן כי צ"ם אף תחכור אוניות־נוסעים לתקופות קצרות, כדי לערוך סיורי־שייט מאורגנים לישראל.

„קשר הפסחא" לא הוכר כסרט ישראלי

מישרד המיסחר־והתעשייה טרם העניק הכרה כסרט ישראלי לסרט קשר הפסחא המופק בישראל על־ידי המסיק מנחם גולן, ושצילומיו נמשכים זה השבוע ה־14. הסרט, המבוסס על ספר מחקרי מעורר־מחלוקת, עוסק בפרשת ישו הנוצרי, ומציג את סיפורו של ישו בגירסה חדשה, שחוגי הכנסייה הקאתולית רואים אותה כאנטי־נוצרית.

בעיקבות לחצים שהפעילה הכנסייה על מישרד־החוץ, סירב זה עד כה לאפשר למישרד המיסחר־והתעשייה לאשר את הסרט כסרט ישראלי.

כתוצאה מכך נוצר מצב מוזר: סרט כמו ישו סופרסטאר, שהוסרט בארץ והיה למעשה סרט בעל נימה אנטישמית, זכה בסיוע והוכר כסרט ישראלי — ואילו סרט שהוא בעל תודעה יהודית בגישתו כלפי ישו, עלול להיות מוחרם.

חודשו צילומי הסרט „כופיים"

חילוקי־הדיעות בין המשקיעים האמריקאיים והמפיקים הישראליים של הסרט „כנפיים", שעליתו מתרחשת בחיל־האוויר הישראלי, שמואל אימברמן.

היה זה אחרי שחברת־הביטוח האמריקאית, שביטחה את ההשקעה בת 900 אלף הדולר של המשקיעים האמריקאים בסרט, לא היתה מרוצה מרמת הדיאלוגים של התסריט, ותבעה להחליף את הבמאי. למשך כמה ימים נמסר הבימוי לתסריטאי האמריקאי של הסרט, אולם כעבור ימים אחדים חוסלו חילוקי־הדיעות, הדיאלוגים תוקנו, ואימברמן חזר לביים את הסרט.

בינתיים כבר שילמו מפיקי הסרט, לטענתם, סכום של כמיליון לירות למישרד־הביטחון, עבור הזכות להשתמש במטוסי חיל־האוויר לצורך צילומי הסרט.

ישראל על מפת הפירסום הבינלאומי

בכנס השנתי של האיגוד הבינלאומי של מישרדי־פירסום טכני־תעשייתי, אי־סי־טא, שיתקיים בתחילת מאי בקופנהגן, תתפוס ישראל מקום נכבד.

ביום הראשון של הכנס, שבו יטלו חלק 49 נציגי אי־סי־טא מרחבי העולם, מיזרח־אירופה והמיזרח־הקרוב, יקויים רב־שיח בנושא „הפירסום במיזרח־התיכון". את הרצאת־הפתיחה יישא יו"ר האיגוד הישראלי לפירסום, אורי אבנת. ישראלי אחר שיתפוס מקום נכבד בכנס הוא צבי קרמון, ממנהלי חברת אימפקט פירסום רב־לאומי, אשר יציג במקום פרוייקטים ישראליים בתחום הייצוא התעשייתי.

מולק מאשים את קיסר ב„גזענות"

הקרע בין מועצת־פועלי־חיפה לבין הוועד־הפועל של ההסתדרות על עניין כיסוי חובות 70 מיליון של מועצת פועלי חיפה עומד להחריף ואף עבר לפסים של השמצות אישיות.

מזכיר מועצת פועלי חיפה אליעזר מולק טען השבוע כי גיזבר הוועד־הפועל, ישראל קיסר, מתנכל לו משום שהוא „שונא אשכנזים". מולק אף כינה את קיסר, שהוא יוצא־תימן, בשם „חניך בית־מידרשו של האימאם."

מי ינהל את מוזיאון ת"א?

מוטי עומר, ישראלי שומר־מסורת, שישב בשנים האחרונות בניו־יורק, שם עבד במוזיאון לאמנות מודרנית, יזכה כנראה במיכרז שפורסם לפני שבועיים, לתפקיד מנהל מוזיאון תל־אביב במקומו של ד"ר חיים גמזו הפורש. עומר הוא מועמדו של הפרופסור משה זיר, דיקן הפקולטה־לאמנות באוניברסיטת ת"א, וחבר הוועדה לבחירת מנהל המוזיאון. האוצר הבכיר של מוזיאון ישראל, יונה פישר, שבחירתו לתפקיד נראתה מובטחת, נמנע מלהגיש את מועמדותו למיכרז בשל תמיכתו של זיר בכמוני עומר.

רפאל טיראן/יקי הלפרין

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טיפון 03-243386 • תא־דואר 136 • מען מכתבי: „עולם־פרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופית: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קוראים כותבים

שח לי ידיד, שחזר לא מכבר לארץ אחרי היעדרות של מיספר חודשים: „לא להאמין. אבל לא הפסדתי כלום. אני קורא את כותרות העיתונים ונדמה לי שאלה הן אותן הכותרות שהופיעו בעיתונים כאן לפני חצי שנה או שנה. שום דבר לא מישתנה."

ידיד אחר, התלבט בחיפוש נושא למדורו האישי הקבוע באחד העיתונים, לקראת חג הפסח. הוא החל לעיין במדורים שכתב בשנים האחרונות בגיליונות חג־הפסח של עיתונו. „זה היה נורא," היתוודה, „היתברר לי שעל כל אותם נושאים אקטואליים שרציתי לכתוב בערב־פסח השנה, כבר כתבתי לפני שנה או חמש, או עשר."

מהומות נצרת 1958
הסיבות נשארו

זה קורה גם לנו לעיתים קרובות. הנה, רק בשבוע שעבר, בעקבות מאורעות יום־האדמה בגליל, כאשר כל עתוני ישראל מלאו בכתבות־תחקיר לעומק ולרוחב כדי לנסות לגלות, להבין ולהסביר מה הוא הרקע להתפרצות הזעם האלימה שהביאה להתנגשות חסרת־תקדים בין שני העמים החיים במדינה הזו, סברנו גם אנו שכתבה מעין זו צריכה להופיע בגיליון העולם הזה. במחשבה שניה זה נראה אבסורדי, אם לא מגוחך.

הרי תולדות העולם הזה הם פרק אחד ארוך, רצוף הסברים, ניתוחים, מאמרי פרשנות, ראיונות וקריאות־אזעקה העוסקים בנושא האחד הזה של היחסים בין הלאום העברי ללאום הערבי במדינה. אפשר למלא כרכים רבים רק מקובץ המאמרים והכתבות שפורסמו בהעולם הזה בנושא זה. להופיע עתה כאילו הבעייה נחשפה או אותרה בכל חומרתה רק היום — זה יפה אולי לכל אלה שהסתירו את ראשיהם כבנות־יענה וסירבו להתמודד עם הבעייה, בדיוק כפי שהם עושים עתה לגבי הבעייה הפלסטינית. העולם הזה אינו נדרש לכך.

ניתן לקחת כל אחד מגיליונות העולם הזה שהופיעו ב־25 השנים האחרונות ולמצוא בו חלק מהתשובות לחלק מהשאלות שהתעוררו השבוע. אנחנו, למשל, ביקשנו להציץ באחד הגיליונות שהופיע בחודש מאי 1958, לפני 18 שנה. מצאנו שם את הכותרת: „נצרת, עיר השלום, ראתה השבוע, את הפגנת־הדמים הגדולה ביותר מאז סיום שילטון המנדט הבריטי." (העולם הזה 1075). עיון בגיליון זה ובגיליונות הקרובים לו הבהיר מיד שאפשר היה לכתוב הוציא אותם לאור גם היום, בשינויים קלים בילבד, והם היו נראים אקטואליים.

הנה, למשל, קטע מהכתבה על הפגנת האחד במאי 1958 בנצרת: „מזויינים בקלות, מגינים וכובע־פלדה, החלו השוטרים לפזר את ההמון. מבול של אבנים קידם אותם בהסתערותם. בין־רגע הפכה הכיכר לגיא חיזיון של סרט תנ"כי עתיק. דם, אבנים, וזעקות פצועים מילאו את הרחוב. שריקות קציניס, קללות שוטרים וזעקות־קרב של מפגינים מוכים הרעישו את הרחוב."

■ ■ ■

הרקע לאותן מהומות דמים בנצרת ב־1958 היה דומה לזה של מאורעות מרס 1976. נישול והפקעת־קרקעות. אז עוד היה המימשל־הצבאי בקרב ערביי ישראל כ־תוקפו. גם אז הואשמו הקומוניסטים (שהיו מאורגנים אז, יהודים כערבים, במיסגרת מק"י) בהסתה ובאירגון ההתפרעויות. וגם אז הסתבר לאחר־מכן כי מרבית ההתנגשויות נגרמו בשל פרובוקציה של השילטונות.

מעניין, אבל גם כמה מאורעות נוספים שנילוו לאותן מהומות בנצרת ושזכו לדיווח נרחב, חזרו על עצמם עתה.

כך, למשל, נערכה בעצם אותם ימים בלבנון, מילחמת־אזרחים עקובה מדם שנמשכה מיספר שבועות ושלא היתה אלא הקדמה למה שמתרחש עתה בלבנון, בדיוק כפי שמאורעות נצרת ב־1958, לא היו אלא הקדמה למה שהתרחש בגליל לפני שבועיים.

עיניהם של חובבי הספורט בארץ באותה תקופה, היו נשואות גם כן לאסיה, שם התמודדה ניבחרת הכדורגל הישראלית במישחקי אליפות־אסיה. בתחום זה, לפחות, חל שינוי במרוצת 18 השנים האחרונות. שכן, ב־1958 נחלה הניבחרת הישראלית תבוסות מחפירות במישחקיה בטוקיו (כך, למשל, נוצחה על־ידי ניבחרת איראן בתוצאה 9:4). השנה, יכלו כדורגלני הניבחרת הישראלית לחזור מאסיה בראש מורם, בעיקבות ניצחונותיהם.

אין זה מיקרה שבעיית העימות בין התושבים הערבים והיהודים במדינה חוזרת וצפה מחדש, בפרקי זמן כימעט קבועים, ככל שמנסים לטייח עליה ולכסותה במלי־צות ובתיאוריות דימיוניות. שכן, בעייה זו היתה ונשארה אחת מבעיות־היסוד של המדינה, אם לא הבעייה היסודית בה"א הידיעה שלה.

ההתעלמות, האטימות והאדישות של כל ממשלות־ישראל מבעייה זו היא שגרמה לכך שבכל פעם שהיא מיתפרצת מחדש היא נעשית חריפה וחמורה יותר. במאורעות־הדמים של 1958, נשפך הרבה דם משני הצדדים, אבל לא היה אף הרוג. ב־1976 כבר היו שישה הרוגים.

כמה מקוראי העולם הזה הביעו באוזנינו בשבועות האחרונים דברים, ששמעמעה מהם נימת תרעומת. כאילו אנו מפריזים במידת החשיבות שאנו מייחסים למאורעות בשטחים המוחזקים ובמיגזר הערבי וכאילו אנו מקדישים לנושאים אלה יותר מדי מעמודי העיתון. איננו יכולים להסכים עמם. נכון שאין זה נעים ומעודד לקרוא ולשמוע מפעולות הדיכוי המפריכות את האגדה על „כיבוש ישראלי הומאני ונאור."

איננו יכולים להתעלם מחומרת המאורעות ולא לייחס להם את מידת החשיבות שהם ראויים לה, כפי שעושים עתוני ישראל האחרים. חובתנו היא להמשיך לזעוק, להתריע ולמחות על מעשי העוול והשטע המחבלים באופיים המוסרי של המדינה. ואזרחיה ושיש בהם לסייע, יותר מכל הסתה קומוניסטית, לאוייבי ישראל.

מהומות נצרת 1976
ההתפרצות החריפה

מכתבים

עצמאות הרשות השיפוטית

ברצוני להתייחס להתקפה הקשה על כבוד השופטת רות אור (העולם הזה 2012), בשל פסק־הדין שלה בעניין הר־הבית וזכות־התפילה בו.

מן הביקורת שמתחתם עליה, הבנתי שהיא צעירה, אשה ושופטת־שלום, „התפקיד הנמוך ביותר במיקצוע השיפוטי." כמו כן ניתן היה להבין, שבגללה הוצת הגפרור שהבעיר את הגדה, ושהיא היתה הסיבה להריגתו של הנער מאבו־דיס, והיא ה„אשמה" בכינוס מועצת־הביטחון שעמדה לגנות את ישראל, ובשל כך נאלץ נציגנו, האלוף הרצוג, לעמול שם קשות.

בלי מורא ובלי משוא־פנים קראתם לעזרתכם את רב־אלוף (מיל.) משה דיין,

רות אור
לפנות אל הממונים

וחכחתם שבזמנו היה לא רק אלוף ה„זבוב וגמרנו" בשטח הצבאי, אלא גם בתחום המישפט.

לעניות דעתי, נכשלתם הפעם כישלון חרוץ והסתבכתם עמוקות בנקודה חיונית ורגישה: עצמאות הרשות השיפוטית במדינה דמוקרטית. האם באמת לא היתה לשופטת בית־מישפט־השלום הסמכות לשפוט? אם כן, נא להפנות ביקורתכם לזמונים עליה, על שמסרו לידיה את התיק. האם השופטת לא שפטה לעניין ובניגוד לחוק? על זאת לא כתבתם מאומה.

ולסיכום, מה דעתכם באמת: האם שר־הביטחון במדינת־ישראל צריך להיות גם השופט העליון במדינה, וכל פסק־דין שלא ייראה בעיניו — יבוטל בתוך יומיים?

חושבני כי חייבים היתם להסביר, שאין לערוך הפגנות נגד פיסקי־דין של שופטים במדינה דמוקרטית, כשם שגיניתם בזמנו את דיברי יהושע פרץ נגד פסק־דינו בבאר־שבע. עליכם להבין, שדווקא התקפותיכם הקשות נגד פסק־דין של בית־המישפט, הן שגוררות הפגנות ומלהיבות יצרים, וחבל שאתם תולים את הקולר בשופטת אור, ובפסק־דינה.

ישראל כהן־שור, ירושלים

סייג לחוכמה

ברצוני להגיב על מיכתבו של הקורא בני אנקורי מכפר־סבא (העולם הזה 2011).

במיכתבו כותב מר אנקורי, כי הציבור הישראלי נחרד מתוכנית־הטלוויזיה על ההומוסכסואליות, ועוד הוסיף, כי הציבור ה„נאור" תיאר אותה כתועבה וכחינוך קלוקל.

ובכן, הקורא הנכבד טועה, וייתכן שגם מטעה ציבור שאינו מעמיק בקריאת מאמרים ותגובות בעיתונות היום־יומית, ייתכן אף שהוא־עצמו נמנה עם ציבור זה.

והיה כי העמיק קצת יותר, היה מגלה, כי רוב הציבור הנאור הגיב בצורה חיובית, והדבר אכן מוכיח שגם הציבור הממוצע הבין את התוכנית.

אם גם נמנה הוא בין אלה הקוראים את העולם הזה (שהוא בהחלט עיתון אמין) בלבד, ימצא כי בגליון מס' 2009 של השבועון פורסם, כי לרשות־השידור הגיעו מאות מיכתבים, ובעיתונות פורסמו עשרות רבות של מיכתבי־קוראים על התוכנית. רובם חייבו אותה, וציינוה לשבח.

כדאי לבדוק ולברר דברים במדוייק, לפני שהם מובאים לציבור הרחב. פשוט.

(המשך בעמוד 6)

פרסום ד"ר יעקבסון

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

„נצור לשונך מרע ופיך מדבר מירמה.“ ועוד נאמר בנדון: „סייג לחוכמה — שתיקה.“

משה ארטשטיין, נתניה

נץ או פלסטיין

ברצוני לצטט מה שכתב צבי שילוח בידיעות אחרונות מן ה־4 באפריל השנה, תחת הכותרת: „גחלים לוחשות בגליל.“

„...כל ילד יודע היום, שאילמלא בריחת הערבים ההמונית בשנת 1948 — מדינת ישראל, אפילו בגבולות החלוקה של האו״ם מנובמבר 1947, לא היתה יכולה להתקיים, לא־כל־שכן בגבולות שביתת־הנשק המורחבים, כפי שנקבעו בתום מילחמת־השיחרור.“

ובכן, נץ או פלסטיין?

משה כהן, חיפה

אי תתנו יד למזימה הפושעת

הזדעזעתי לקרוא את גילוי־הדעת של קבוצת תלמידי תיכון (העולם הזה 2013), בעניין „הטיפול של משטרת ישראל ו־צה״ל בתלמידים בגדה.“

אל לציבור תלמידי ישראל לתת את ידו למזימה הפושעת של שונאי ישראל, ולנצל תלמידי־תיכון ערביים לעשיית הון פוליטי.

ארז בי־עזר,
יו״ר מועצת־התלמידים הארצית, תל־אביב

תמונת השבוע

בית־העלמין בעזתה־התיקווה
מארץ לארץ
משה בוארון, ירושלים

גן־החיות דמון

על כתף הר פורח במרומי הכרמל, ניצב לו לתיפארת מיבנה, המתיימר להיקרא בית־סוהר, והמכונה בפי כל „דמון.“ אם היינו מכנים בשנות ה־20' אותו מיבנה בשם „בית־סוהר,“ ניחא. אבל בעידן של־נו, אין מיבנה זה מתאים להיקרא אפילו גן־חיות.

המגורים. ובכן, ב־20 חדרים בערך מפוזרים כ־200 אסירים, בחלק מן החדרים יש שירותים לתפארה ממש. כדי להתפעל, חייבים לראות בעיניים. בזמננו, בעידן־החלל, כנראה אין נזקקים לשירותים. לכן, הנהלת בית־הסוהר דמון מרשה לעצמה לשכן בשישה חדרים כ־60 אסירים ללא שירותים כלל. ואם חלילה, באמצע הלילה נזקק האסיר לשירותים, עליו להזדיין ב־סבלנות עד שיפציע השחר הגואל.

אשר למיקלחת, אז לכולנו יש מיבנה המתיימר להיות מיקלחת. הוא מצחין. ומים חמים? רק במיקרים נדירים זוכה האסיר במיקלחת החמה. היחס הוא 1:50. ארבעה תאי־מיקלחת ל־200 אסירים. נחמד, נכון?

אבל גולת־הכותרת היא חדר־האוכל. ב־כניסה אליו קיימת סכנת־החלקה, משיכבת־השמן העדינה המרוחה על הריצפה, כדי שלא תחליד, כנראה. אגב, הריצפה מ־בטון. קיבלת את המגש בחלון־החלוקה? נפלא. תאווה לעיניים. אבל כנראה שלא למעיים. לכן, כ־90% מהמגש מוצא את דרכו לאשפה, וחסל סדר הארוחה. נגיח שזהו זה, אבל כאן עוד מגדישים את הסאה.

הסוהרים הם אנשים סיקחים אולי, אבל ידיהם חזקות כמוטות־פלדה. ואם ידיהם חלשות, הם נעזרים באלות, אף־על־פי ש־החוק קובע ששימוש בכוח נגד אסירים יבוא רק נגד תגובה אלימה מצד אסיר. אבל כנראה, גם התבטאות לא־נכונה מפי אסיר הינה תגובה אלימה.

היחס לאסירים כאן הוא כאל כלבים שוטים. כדי להתרשם נכון ממה שכתוב, צריך לבוא ולראות. בואו בהמוניכם!

ומיספר מילים לגבי הווי או בידור. ספורט — אחת לשבועיים. ספורט — שעה בשבוע, ולא באופן כללי, אלא רק ליחידי־סגולה. מועדון אין. חדר־טלוויזיה מקסים, עונה לדרישות של מיקלט אטומי. אבל לא משנה. הכל ממילא קריקטורה.

אסיר, כלא דמון

תקנה דראקונית

כוותיק שבוותיקים בארץ, שיש לו ילדים בחו״ל, אני מודהה עם כל מילה ב־מאמרו של מר שרגא מץ מאונטריון, קנדה („פורום“, העולם הזה 2013), תחת הכותרת „היורדים רוצים הביתה.“

הוא ביטא, בכתב, את המרירות וההרגשה שלי בנדון.

נכדתי יצאה את הארץ כתינוקת, בגיל של שנה וחצי, והיום היא סטודנטית באוניברסיטה. אשתקד, כמו בשנים קודמות, ביקרה בארץ בכלל ואצל הסבתא והסבא בפרט, וגם השנה עמדה לבלות את חופשת־הקיץ בישראל. והנה, לתדהמתה — ולתדהמתנו — חסמו בפניה את הביקור בארץ, בגלל תקנה(?) שבין הגילים 22—18 מרשים רק ביקור אחד בארץ, והיות שביקרה בארץ אשתקד, אז..וזהו.

ילמדנו־נא העולם הזה, מה ההיגיון בתקנה או בחוק דראקוני זה?

ומה טוב יצמח למדינת ישראל, אם נכדתי תבלה את חופשת־הקיץ שלה עם הוריה בטאהיטי?

יוסף פיגרמן, תל־אביב

מהו סרט כושל?

ברשימה „השיקסע מתחזה ליהודיה“ (העולם הזה 2013), הזכרתם את הסרט הישראלי אירים, וצירפתם אליו את מילת־התואר „כושל.“ בכך הצטרפתם, אולי מבלי להתכוון, למקהלת קושרי־הכתרים של סירטי האמאיגאדוס למיניהם.

הסרט אירים היה, בזמנו, סרט רגיש ויפהפה, מצולם להפליא, ואף מאמר־הביקורת של העולם הזה הנכבד ציין את הסרט לשבח. העובדה שמאז נוצרו רק סירטי נורית למיניהם, ורק הם זכו בהצלחה מיסחרית גדולה, תוך זילזול מופגן בכל מה שקשור למלאכת עשיית הסרטים, אינה מחייבת לזכות כל סרט שלא עבר את מיליון המבקרים בתואר „כושל.“

הסרט אירים זכה בישראל ליותר מבקרים מאשר שמונה וחצי של פליני, החותם השביעי של ברגמן, או הירושימה אהובתי של אלן רנה. האם הייתם מכנים סרטים אלה כושלים, בגלל היותם סרטים של מאתיים־אלף צופים בילבד?

יצחק שני, תל־אביב

בעיית 6500 הדונמים

בפרשת הפקעת־הקרקעות בגליל, ששימשה עילה בלתי־אמצעית לאירועי יום־האדמה במיגזר הערבי־הישראלי, מעלים הישלטונות טיעונים תמימים־לכאורה, שאינם עשויים לעמוד בפני ביקורת ענייניות. 6500 הדונמים של קרקעות בבעלות ערבית, האמורים להיות מופקעים בגל־ההפקעות הנוכחי, אינם מהווים „ביג דיל“ כשלעצמם. אולם כשקוראים בעיתון כי 3500 דונמים, השייכים לכפרים עין־מאהל, משהד, כפר־כנא וריינה, מיועדים להרחבת נצרת־עילית (שבה אין מרשים לערבי לשכור דירה), ועוד 2000 דונמים השייכים לכפרי ביקעת בית־הכרם מיועדים להרחבת איזור־התעשייה של כרמיאל (שאף בה אין נותנים לערבי דריסת־רגל), אין מנוס מן המסקנה שבעצם, מדובר, בכל הפשטות,

(המשך בעמוד 8)

את חשובה לנו
יותר מקנייתך.
תני לנו לפנק אותך
במרחק שני צעדים
מ־מיני mini (פסג׳ הוד),
מעבר לכביש, בחצר,
מחכים לך
עם חיוך לבבי,
עם שטיח מקיר לקיר,
ספל קפה והרבה יופי.

שלך —
מיני אקסקלוסיב,
ארנקים ואביזרי עור
בסגנון איטלקי

פרוג 5, תל־אביב
טלפון: 23 92 69

exclusive
mini

המודעה אינה מוצגת

ה"גדול" שלנו התחיל מ"קטן גדול".

בתחילה יצרנו המון קטנים ובכל העולם אמרו שהם גדולים – בטעם ובאיכות. בקיצור השוופסים הקטנים-גדולים הפכו למשקה העולם. אחר־כך, באה אשה קטנה ואמרה "קשה לי לסחוב הביתה כל כך הרבה "קטנים גדולים". לכן, יצרנו את השוופסים הגדולים. בכל שוופס גדול שמנו כמות של 4 שוופסים קטנים. האשה הקטנה היתה מרוצה. כיום, את יכולה לקנות במחיר 2,75 בלבד את כל אחד מחמשת הטעמים של שוופס, בבקבוק גדול – שהתחיל מ"קטן גדול" והפך ל"גדול־גדול".

גולדן אורנג'. ביטר לימון. קולה. לימון ליים. שוקולית. מי סודה.

Schweppes

הגדולים של שוופס.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

בנטילת קרקעות מערבים על־מנת להעבירן ליהודים.

אך הבעייה אינה מצטמצמת באותם 6500 דונמים. גם 10 אלפי הדונמים המוגדרים כ„קרקעות מדינה" (לשעבר „אדמות הנציב העליון" וקודם־לכן „אדמות הסולטאן"), אינם אלא שם־צופן לקרקעות בעיבוד ערבי מדורי־דורות אשר, מסיבות שונות הקשורות באופי הקניין הקרקעי במיזרח הערבי, לא נרשמו בשעתו כקרקע בבעלות פרטית, אך היו בהחלט בחזקתם של מעבדים ערביים. משמע, היקף ההפקעה של

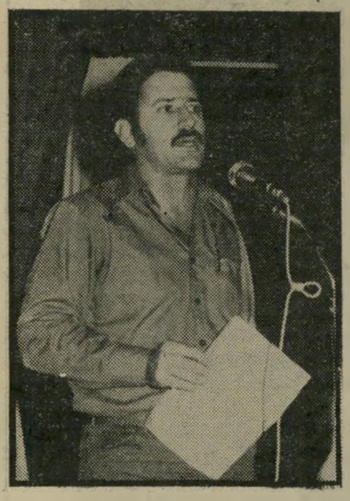

יוסי אמיתי
אי־הבנה מהותית

קרקע ערבית גדול יותר ממה שנמסר עליו רישמית.

אולם גם אם היה מדובר ב־15 אלף דונם ומעלה, לא היה בכך בילבד כדי להצית את התבערה, אילמלא היו אותם אלפי דונמים בבחינת „הקש ששבר את גב הגמל." מאז תום מילחמת־השיחרור נקטו השילטונות שורת צעדים מתוחכמים (מעוגנים, אומנם, בחוק), שאחת היא מגמתם: להוציא קרקע מבעלות ערבית, ולהעבירה לבעלות יהודית.

די אם נזכיר בהקשר זה חוקים שהם תישלובת של רישעות ותיחכום, כמו „חוק ניכסי נפקדים", „חוק ההתיישנות", „חוק איזורי־הביטחון", „חוק אדמות־הבור", והרשימה ארוכה־ארוכה. כך הופקעו במשך השנים כמיליון ורבע דונמים אדמה שבבעלותם של ערבים תושבי ישראל (להבדיל מפליטים שהותירו רכוש נטוש), וכך הפכה שאלת ההפקעות שאלה מרכזית בהווייתם הפוליטית־לאומית של ערביי ישראל.

ללא הבנת נקודה מהותית זו, לא ניתן לתפוס את הרקע הנסיבתי המצטבר, שהוליד את התבערה של ה־30 במארס 1976.

יוסי אמיתי, גבולות

טעות לעולם צודקת

● לשפחות! מבחר דירות ריקות ומפוארות ברחבי הצפון. 457977.

„ידיעות אחרונות", 2.4.76
ורדה ששון, תל־אביב

0 אלף ל"י קנס ל„תנובה" בבאר־שבע

קנס 20 אלף לירות הוטל אתמול על חברת „תנובה"

„ידיעות אחרונות", 31.3.76
איר פדר, ירושלים

אחרי האריות באו הנברנים - ואחריהם המקקים

המחלה הלאומית

א והד אלמוני שלח לי פעם מארצות־הברית שלט קטן, מן הסוג שהאמריק־אים אוהבים לתלות על הקירות, כמו פסו־קים מן הברית החדשה.

השלט הכריז: „פוליטיקאי חו־שב על הבחירות הבאות — מריני־חושב על הדור הבא."

הגדרה פשוטה וקולעת.

■ ■ ■

מ **דינאי הוא** אדם היודע שהוא צודק. **המדינאי הוא אדם יוצר. כלך אדם יוצר, הוא רואה בעיני רוחו תמונה שלימה, חדשה, ייחודית.**

צייר גדול רואה את היצירה של חייו ב־שיא שלימותה, עוד בטרם לקח בידו את המיכחול. מלחין גאון חש את הסימפוניה שהוא עומד ליצור, לפני שרשם אף תו אחד. מצביא גדול רואה על־גבי המפה את המערכה כולה, עוד לפני שהחלה, וכך גם אמן השח־מת.

המדינאי רואה בעיני רוחו עולם חדש, ערוך ומאורגן על־פי חוקיות חדשה, שרק הוא מבין אותה. המציאות שלפניו מעניינת אותו רק כחומר־גלם, שיש לעבדו כפי ש־הפסל מעבד את האבן.

המציאות האמיתית, המעניינת אותו, היא זו שאינה קיימת עדיין, זו שהוא מתכוון ליצור או־תה במעשיו. לגביו, רק לה יש משמעות.

לכן אין המדינאי יכול לסגוד לדעת ההמון. הוא יכול להוביל אותו בכוח ה־כאריזמה; לגרור אותו, בעל־כורחו, לעבר יעדים חדשים. אבל הוא יודע כי ההמון אינו מבין, וכלל אינו יכול להבין, את התמונה העומדת מול עיניו. ההמון מבין את המציאות הקיימת, ובעיניו זוהי המציאות היחידה היכולה להיות, שהרי היא הווה.

מדינאי דמוקרטי ישתדל לשכנע את ה־ציבור, לגלות לו טפח של חזון, לטעת בו זיק של אמונה — כדי שיוכל להובילו אל הארץ היעודה.

אולם לעולם לא יתן לציבור לי־הזכיר אותו.

אם הציבור אינו מקבל את חזונו, הוא יפרוש לקרן־פינה. הוא לא יעשה שקר ב־נפשו ולא יציג לפני הציבור חזון־תעתועים, כדי למצוא חן בעיניו.

■ ■ ■

ק **שה ההאמין** שיוליוס קיסר, בעומדו על גדת הרוביקון, חשב לעצמו: „מה יגידו מחר עיתוני רומא, אם אעבור את הנחל הזה?" גם כשקרא „הקוביה נפלה!" לא טבע סיסמה זו ככותרת ראשית לגיליון הבא של מערי־בוס.

אלכסנדר מוקדון, הגאון הצעיר ש־ינה את פני העולם, בוודאי היה מודע מאד ל־מקומו בהיסטוריה. אולם הוא פעל באופן עיקבי נגד דעתם של בני־עמו, חייליו ו־מצביאיו.

הוא חלם על עולם חדש, שהם לא יכלו אף להעלותו בדימיונם.

נפוליאון בונפארטה היה גאון תעמולתי. כמו יצחק רבין, הוא לקח עימו ביוקרף צמוד. הוא גם החשיב מאד את כוח העיתו־נות וידע לנצלה למטרותיו. אבל הוא לא רדף אחר הכותרת. הוא דאג לכך שהכות־רות ירדפו אחריו.

כאשר הגה אוטו פון־ביסמארק את ה־רעיון של איחוד גרמניה, לא המציא אותו כדי למצוא חן בעיני העיתונים של ברלין, ששנאו אותו.

אחד המדינאים הגדולים של העת החדשה היה עיתונאי מיקצועי: כתב וינאי בשם תיאודור הרצל. כאשר התהווה במוחו חזון מהפכני, לא מיהר לכנס את עמיתיו ב־מסיבת־עיתונאים. הוא כתב ספר, שלא זכה כימעט בשום אי־זכור למחרת יום הופעתו.

אולם הוא שינה את פני העולם.

כל העמים וכל התקופות ידעו מדינאים כאלה, מהם שהתפרסמו, מהם שלא הת־פרסמו — אנשים בעלי־חזון, ישרים כלפי עצמם, שביקשו להגשים יעדים היסטוריים, שהצליחו או נכשלו. אולם בכל ארץ ובכל תקופה הם היו מעטים, מעטים מאד.

הם האריות המעטים בעולם ש־בו שורצים הנברנים: הפוליטיק־אים.

■ ■ ■

ה **פוליטיקאי הוא** חיה מסוג שונה לגמרי.

בצורה פשטנית ניתן יומר: ה־מדינאי הוא בעל־חזיון, הפוליטי־קאי הוא בעל־מלאכה.

זוהי מלאכה חשובה: לנהל את ענייני הציבור. מישהו מוכרח לעשות זאת. ה־פוליטיקאי האמיתי נמשך אל המיקצוע הזה בכל נימי נפשו. הוא אוהב את הכבוד, את השררה, את השילטון, את היוקרה, וגם את ההנאות החומריות הכרוכות במיקצוע זה.

היעד האמיתי, שלך ה־פוליטיקאי האמיתי, הוא להישאר בשילטון.

הוא יכול לתרץ זאת, לפעמים כלפי עצ־מו, ותמיד כלפי הציבור, במילים יפות. ביכלל, המילים היפות הן כלי־העבודה של הפוליטיקאי. הוא סוחר בסיסמות שדופות, כשם שהחנווני סוחר במרכולתו.

כדי להישאר בשילטון בחברה הדמוקרטית, צריכים לנצח בבחי־רות. לכן מכוונות מחשבותיו — למעשה, כל מחשבותיו — של הפוליטיקאי הדמוקרטי לעבר ה־בחירות הבאות.

ישנו מנצרת אמר שקל יותר לגמל לעבור בקוף של מחט, מאשר לעשיר ל־הגיע לגן־עדן. אולם קל יותר להכניס את העשיר לגן־עדן, מאשר להכריח פוליטיקאי לעשות משהו שביגללו הוא עלול להפסיד בבחירות הבאות.

זוהי, כמובן, מיגבלה קיצונית. פוליטי־קאי יכול להסתכן באי־פופולאריות זמנית — אך רק למשך תקופה קצרה. הוא יכול ליזום מדיניות כלכלית מכאיבה רק אם הוא משוכנע שפירותיה יהיו גלויים לעיני כל לפני הבחירות הבאות. הוא יכול לעשות מעשה נבון, אך בלתי־אהוד, רק אם יהיה משוכנע שהמוניו קיצרי־הזיכרון ישכחו אותו לפני שיילכו שוב אל הקלפי.

■ ■ ■

ה **פוליטיקאי זקוק** לפופולריות. בל־עדיה, הוא אבוד. אין הוא יכול ל־הקריב אותה למען מטרה נעלה — כי אין לו מטרה נעלה יותר מאשר להישאר ב־שילטון (או להגיע אליו).

לכן אין הפוליטיקאי הוכך ל פ נ י ההמונים. הוא הוכך אחרי ה־המונים, או בתוכם.

אין הוא יכול לאמץ לעצמו רעיונות חד־שים מדי, ולא־כל־שכן ליצור אותם. הוא חייב להמתין עד שהרעיון החדש יגלוש וזכה בפופולריות, בזכותם של חלוצים ה־מקריבים את עצמם. לאחר שהרעיון החדש הפך פופולארי, ישליך הפוליטיקאי את רעיונותיו הישנים לערימת־הזבל, ויאמץ לעצמו את החידוש. לרוב, למרבה הצער, כבר התייצן בינתיים הרעיון החדש.

הפוליטיקאי האמיתי אינו שואף לשינוי. כשהוא מדבר על „שינוי", הוא מתכוון, בדרך כלל, לעניינים של מה־בכך. כי שום שינוי אינו פופולרי, אם הוא שינוי אמיתי.

איה חן עובדות החיים. אפשר לגנות אותן ולהצטער עליהן, אבל צריכים להכיר בהן. כך מתנהל העולם וכך הוא גם נראה.

■ ■ ■

מ **דינת ישראל** אינה מבורכת ב־מדינאים. אם נתעלם מן האנשים ש־נשארו בשולי המחנה, מפ נ י שהם נשאו בליבם חזון חדש שהרתיע את ההמונים, נותר רק איש אחד: דויד בן־גוריון.

לבן־גוריון היתה תמונה היסטורית ברו־רה, והוא כיוון את המדינה על פיה. הוא ציפצף על דעת־הקהל, בז לעיתונים, ואמר לציבור: „כזה אני. זוהי דרכי. תרצו — תבחרו בי. לא תרצו — לא צריך."

כאשר היה נדמה לו שהעם אינו בא אח־ריו, הלך פעמיים לגלות, והיה שלם עם עצמו במידבר הפוליטי והטופוגראפי כשם שהיה בשילטון.

אילו הציע מישהו לבן־גוריון לעשות מעשה כלשהו אך ורק כדי לזכות לכחרת היום בכותרת טובה בעיתון־ערב, היה זורק את המציע החוצה.

אם חסרו לה מדינאים, היתה ישראל משופעת בפוליטיקאים. המובהק ביותר היה פינחס ספיר, שחי כל חייו לקראת הבחי־רות הבאות ולמענן. כמו מגגוון־ביות של טיל, היה ספיר „נעול" על הקלפי. התארך המדוייק של הבחירות הבאות עמד לנגד עיניו בכל מעשיו. בכל תקופה של ארבע שנים, פעל בשנתיים הראשונות לפי הבנתו, בשנה השלישית בזהירות, ובשנה הרביעית מתוך מגמה יחידה: לזכות בבחירות.

אולם גם ספיר, הפוליטיקאי, לא חי למען הכותרת של יום־המחרת.

את זאת עושה הטיפוס החדש, שהשתלט במדינה. לא מדינאי, אף לא פוליטיקאי. נקרא לו כאן, למען הנוחיות, העסקנצ'יק.

המדינאי הוא אריה. הפוליטיקאי הוא נברן. העסקנצ'יק הוא מקק.

■ ■ ■

ה **עסקנצ'יק אינו** חושב על הדורות הבאים, וגם לא על הבחירות הבאות. תחום־ראייתו אינו די רחב אף לכך.

הוא רואה רק את הכותרת של מחר בבוקר, או מחר בצהריים.

העסקנצ'יק־השר יושב במישרדו. בחדר הסמוך יושב קצין יחסי־הציבור שלו, ה־מדליף המיקצועי, העיתונאי הקבוע.

על שולחנו מונחת בעייה. בעייה קטנה או גדולה, פעוטה או גורלית. עליו להחליט. מהי אמת־המידה שלו?

הקריטריון האחד והיחידי שלו הוא: מה יגידו עלי מחר בעיתון? האם זה מספק כותרת טובה?

החלטה א' היא נבונה, אך בלתי־פופול־רית. החלטה ב' היא אווילית; ואולי מסוכ־נת, אך היא תציג אותי כגבר, כאישיות נוקשה, כמי שיודע לעמוד על מישמר כבוד המדינה (או לדפוק קבוצה בלתי־פופולרית, או להוכיח לגויים ש...)

ב' מנצחת. תמיד.

העסקנצ'יק יושב בישיבת הממשלה, או הוועדה, או ההנהלה. הוא מבטא דיעה, או הצעה לו כפופולרית ביותר. ועוד לפני שהמילים יצאו מפיו, הוא רואה לנגד עיניו את הכותרת. הישיבה נמצאת עדיין בעיצו־מה, אך הוא כבר נחפז אל הטלפון הקרוב ביותר, כדי להיות הראשון המדליף את הדברים. כך יבטיח לעצמו שהכתבלב ה־תורני יזכיר את שמו בהבלטה, ויעניק לו כותרת־באקשיש בהזדמנות קרובה.

הוא יצור די מאום.

■ ■ ■

ה **וא גם יצור** מסוכן מאד. כי הוא מביא לשילטון האספסוף.

הדמוקרטיה היא מערכת מסועפת של אילוצים ואיזונים, זכויות וחובות, הכרעות ופשרות. שולט בה ציבור מאורגן, מסודר, המאזן את זכויות הרוב עם זכויות המיעוט. היא מחייבת הנהגה חזקה, היודעת לאזן את טיבת הציבור בטווח הארוך עם תשוקו־תיו בטווח הקצר.

לעיתים קרובות חייבת הנהגה זו לקבל הכרעות הסותרות את מצב־הרוח הריגעי של ההמון, להתעלות מעל לאינסטינקטים פרימיטיביים, לכוון את הציבור לעבר יע־דים נבונים יותר. כמו רופא בעל־מצפון, היא מוכרחה לעיתים לגרום כאב לחולה, להחליט על ניתוח מסוכן בגופו, לפעול על פי ידיעתה והבנתה, שאין החולה עצמו שותף להן.

ההנהגה, שכך אחד מחבריה מחי־פש לעצמו מין פופולריות נמסה — על מישקך קפה נמס — אינה הנ־הגה, אלא אוסף של שאריאטא־נים, המוכנים להניח לחולה למות, כדי לזכות באהדתו ובעיזבונו.

עדיף עליה מנגנון אלקטרוני: בביתו של כל אזרח יותקנו שלושה כפתורים — „כן", „לא" ו„נמנע". מדי־ערב, אחרי מהדורת־החדשות בשלוויזיה, תיערך הצב־עה כללית אוטומטית על כל השאלות ה־עומדות על הפרק. המכונה תסכם את ה־תוצאות תוך שניות, והממשלה תבצע.

מדינה שתתנהל כך, תגיע במהרה ל־אבדון. ויש רק שיטה אחת גרועה יותר: ניהול המדינה בידי חולי־פירסומת, החיים מהיום־למחר, והמגיחים את השילטון ה־אמיתי בידי כתבלבים בורים.

אין זו שיטה. זוהי מחלה לאי־מית. עיתים נראה כי כולם נגועים בה, מגדול ועד קטן, ושהמחלה חמורה יותר ככל שדרג בעיה גבוה יותר.

National

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מחירם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 SG – 2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית. מגבר רב־עוצמה 108W(PMPO). מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

2 SG – 1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב להפליא. מגבר רב־עוצמה 72W(PMPO). צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

3 SG – 1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית. מגבר 30W(PMPO). מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

ביזבוז משחולל בהזמנות תיכנון הנדסי

בעוד קופת־הדולרים של האוצר מתרוקנת, ממשיכות חברות ממשלתיות ל־הזמין, מחוץ לישראל, עבודות תיכנון ופיקוח הנדסיות בעשרות מיליוני דולרים, במקום להזמינן בישראל ולחסוך מטבע־זר. מאמצי הוועדה לאישור ייבוא ידע הנדסי, שליד המפקח על מטבע זר באוצר, להקטין את הביזבוז, עולים ב־תוהו בגלל אדישותו של שר־האוצר, **יהו־שע רבינוביץ**, לנושא.

לא־מכבר מסר יושב־ראש חברת „כי־מיקלים לישראל", **מרדכי מקלף**, ל־חברה האמריקאית „סטרן־רוג'רס", תיכ־נון הרחבת מיפעל־הפוספטים בתקציב של 5 מיליון דולר. בלחץ הוועדה לאישור ייבוא ידע הנדסי הוסכם, כי רק מחצית התשלום תהיה בדולרים, ומחציתו בלי־תשלום עבורו.

בעייה דומה קיימת עתה עם חברת־החשמל, הרוצה למסור את תיכנון תח־נת־הכוח החדשה לפחם, לחברה הא־מריקאית „סרג'נט אנד לנדי". התיכנון יעלה 30 מיליון דולר, ועוד 10 מיליון דולר בלירות ישראליות. הוועדה לאישור ייבוא הנדסי סבורה, כי לפחות שני־שלי־שים מהיקף התיכנון ניתן לבצע בישראל, אולם חברת־החשמל מתעקשת על מסי־רת רוב התיכנון בחוץ. הסיבה: מחלקת־התיכנון של חברת־החשמל אינה רוצה שיקום עוד גוף תיכנוני בישראל, שיתמצא בנושא כמוה.

גורמי־תיכנון בכירים טוענים, כי הסי־בה העיקרית להוצאת עבודות אל מחוץ לישראל היא העובדה שהדבר מאפשר ל־

מקלף עם מנכ"ל ים־המלח שחר
חוסר פיקוח

רות ישראליות. לחברה האמריקאית הק־ציבו מטבע זר לפי 96 אלף שעות תיכנון, לאחר שמקלף טען בוועדה כי בארץ אין אפשרות לתיכנון כזה, וכי הגיוס־למילו־אים של המתכננים מעכב עבודות.

בוועדה התברר, כי המתכננים האמרי־קאיים מקבלים שכר־תיכנון בגובה 17% מהיקף העבודה, לעומת תעריף של 8% בישראל. עתה התברר, כי האמריקאים גמרו את שעות התיכנון שהוקצבו להם מבלי לסיים את העבודה, ודורשים הק־צבה נוספת לכמה עשרות אלפי שעות. התוספת הנדרשת על־ידם היא כחצי־מיל־יון דולר.

כאשר דרשה הוועדה מחברת־התיכנון האמריקאית להביא נימוקים, מדוע הם זקוקים לשעות רבות יותר, השיבו הא־מריקאים כי אם לא יתנו להם את התו־ספת, לא ימסרו מה שכבר עשו וקיבלו מזמיני העבודות, וכל הקשור בהם, לנ־סוע מדי־פעם אל החברה המתכננת ב־חוץ־לארץ, על חשבון כספי־הציבור. כך, למשל, לצורך פיקוח על התיכנון של חב־רת־החשמל, יצטרכו לעשות לפחות 100 נסיעות של 3 חודשים כל אחת. להיטותם של מנהלי חברות ומחלקות לזכות ב־נסיעה־חינם לחו"ל, עולה למדינה עשרות מיליוני דולרים יקרים, שהיו יכולים לחי־חסך על־ידי ביצוע התיכנון בישראל.

דבר חמור נוסף בהוצאת התיכנון ה־חוצה הוא גם שהמתכנן קובע היכן יוזמן הציוד להקמת הפרוייקט. משום כך, ל־משל, מותנים כל כספי הסיוע האמריקאי בתיכנון על־ידי חברות אמריקאיות, המע־דיפות אחר־כך את היצרנים האמריקאים בהזמנות. אילו היו עבודות־התיכנון נש־ארות בישראל, היה גם חלק גדול מהז־מנות הציוד מבוצע בישראל.

ח"כ שובל: לא הועדפנו

חבר־הכנסת **זלמן שובל**, לשעבר מ־ראשי „בנק לייצוא", הודיע כי הבנק לא נתנה מכל העדפה מצד „בנק ישראל" או האוצר, וכי פירסום כזה, שנעשה בשעתו ביומון הארץ, חוכחש על־ידי ה־עיתון.

שובל סירב להכחיש את הידיעות כי־

ח"כ שובר
חוסר מינוח

אילו עסק נגיד „בנק ישראל", **משה זנ־בר** בעיסקי ניירות־ערך באמצעות „הבנק לייצוא", וטען כי זנבר אומנם השתתף בישיבה הראשונה למיזוג „הבנק לייצוא" עם „הבנק הבינלאומי הראשון", אך לא בא לשאר הישיבות.

בר־לב אינו אחראי ל„קאונטרי־קלאב"

יועצו של שר־המיסחר־והתעשייה, **בן־עז אפלבוים**, מסר בשם השר **חיים בר־לב**, כי אין הוא אחראי ל„קאונטרי־קלאב", כיוון שמיתקני או שירותי ספורט אינם בפיקוח מישרד־המיסחר־והתעשייה. אפלבוים אמר, כי נראה לו ששר־החינוך והתרבות צריך לפקח על מחירי שירותי הספורט והבריאות. בר־לב הגיב על ידי־עה שהתפרסמה במדור זה, ואשר התי־ריעה על אי־תגובה של מישרדי הממשלה לגבי העלאת־המחירים המופרזת של ה־„קאונטרי־קלאב".

מי נעדר מן העבודה

המכון־לפיריון־העבודה־והייצור גילה, כי בעלי השכר הנמוך בתעשייה נעדרים מעבודתם יותר מבעלי השכר הגבוה. נתו־ני המכון מראים, כי המשתכרים פחות מ־650 לירות לחודש היוו 40% מהנעד־רים הכרוניים בשנת 1973, בעוד שהמש־תכרים למעלה מ־1300 לירות בחודש היוו רק 17% מהנעדרים.

פירצה בביטוח מסכנת את רכושך

הדליקה שפגעה בקריית־המלאכה בתל־אביב חשפה פירצה מסוכנת בביטוח בתים משותפים, המסכנת את רכושו של כל דייר בבית כזה. מסתבר כי אם הבית המשותף אינו דואג לביטוח החלקים המשותפים בבניין (מעליות, חדרי־מדר־גות, מידרכות, מיתקני־אשפה), לא יעזור הביטוח שייעשה לדירה לבדה כלל, וכל ההשקעה תרד לטימיון.

הדליקה שפרצה בקריית־המלאכה ב־תל־אביב פגעה בשלושה מיבנים מתוך שנים־עשר, בהם שוכנים כארבע־מאות בעלי־מלאכה קטנים וגדולים. האש בערה במרתף, ופגעה בו ובחלקים מקומת־הקר־קע. לפי הערכת **יהודה קיהל**, סמנכ"ל חברת־הביטוח „יובל", נגרם נזק של כ־3 מיליון לירות לחלקים שבבעלות ישירה של השוכרים, וכן לחלקים משותפים של כלל שוכני הקרייה במקומות שנשרפו.

מסתבר שקריית־המלאכה רשומה ב־רשם־המקרקעין כבית משותף על־ידי „החברה לשיקום המלאכה" של תל־אביב, שניהל **יהודה פדן**, שפוטר לאחרונה בגלל מעשי־שחיתות אישיים.

לפי חוק־הבתים־המשותפים, חנזק ש־נגרם לחלקים המשותפים צריך לחול על כלל בעלי החלקים. חלק ניכר של החל־קים המשותפים הוא בבעלות גופים כמו עיריית תל־אביב (כבישים, מידרכות), או חברת־החשמל (מיתקני החשמל). בדיקה גילתה, כי חלק ניכר של החלקים המ־שותפים נרשם על־ידי „החברה לשיקום המלאכה" בונת הקרייה, בבעלות ישירה של „החברה לשיקום המלאכה", במקום כחלקים משותפים של כלל השוכרים וה־בעלים.

חמור מכך: נראה כי „החברה לשי־קום המלאכה" לא ביטחה את החלקים הללו, הרשומים על שמה. כל הפניות של חברות־ביטוח אליה בעניין ביטוח חלקים אלה, הביאו תשובה נבוכה, כי נראה שאין כל ביטוח.

מתוך כלל הנזקים בשריפה, של כ־3 מיליון לירות, נופל נזק של כ־750 אלף לירות על החלקים הרשומים על שם „החברה לשיקום המלאכה".

השריפה גרמה נזק חמור לשיבעה בע־לי־אולמות, ביניהם „אמפיסל", „רחיטי אלפיר", יבואן־החשמל **יהודה קול־טון**, ואחרים. הביטוח שלהם יכול לתת להם רק את הנזק הישיר שנגרם לאולם שלהם, אולם לא ניתן לתקן נזק זה נובלי לתקן גם נזק שנגרם לחלקים משו־תפים, הגובלים באולמות שלהם.

חברת־הביטוח „יובל", שביטחה כ־20 אחוזים מכלל ביטוחי קריית־המלאכה, כינסה את כל הנוגעים בדבר, והציעה כי כולם ישתתפו בתיקון הנזקים של ה־חלקים המשותפים, כאילו בוטחו על־ידי „החברה לשיקום המלאכה" שחיתה צרי־כה לעשות זאת. האסיפה לא הגיעה לכלל

מפוטר פדן
חוסר ביטוח

הסכמה, כיוון שהדיירים הרחוקים מ־מקום הנזק סירבו להשתתף בהוצאות.

דוגמה לשיטה זו נחוג בבית „מיגדל שלום" או בית „מרכזים" בתל־אביב, ש־שם החברה המנהלת את אחזקת המקום, גובה מכל דייר דמי־ביטוח הכוללים בי־טוח החלקים המשותפים. לפי חוק־הב־תים־המשותפים רשאי כל ועד־בית לחייב כל דייר, להשתתף בביטוח החלקים המ־שותפים. רשאי, אך לא חייב. כיוון ש־„החברה לשיקום המלאכה" ומנהלה, יהודה פדן, לא עשו זאת משום־מה, סובלים עתה כל נפגעי השריפה.

ההערכה היא, כי ללא התערבות מגבוה של גורם ציבורי שיסדיר את הפרשה, לא יתוקנו הנזקים. כמה שמאים מעריכים, כי אי־תיקון הנזקים יגרום הידרדרות ב־מצב המיבנים ולמפולות צפויות, שיגרמו אסונות־בנפש. „החברה לשיקום המלא־כה", שהיא חברה ציבורית, חייבת לשאת בתוצאות המחדל של חוסר־הביטוח.

„תדיראן" גבר על „פרידמן"

„תדיראן" זינק למקום השני במכירת מוצרי־צריכה חשמליים, מאיים על הב־כורה של „אמקור". נתונים אחרונים על מכירות מקררים מראים, כי „אמקור" מוכרת כיום 55% מהשוק, לעומת קרוב ל־70% לפני כמה שנים. „תדיראן" מוכר כ־35%, והשאר מתחלק בין „קורעוז" ל־„פרידמן", ששותק בגלל סגירת המיפעל. פעם תפס את המקום השני „פרידמן" עם 20% ו„קורעוז" עם 10%.

מיפעל־המקררים של „תדיראן" עובד עתה בשתי משמרות, ומייצר כ־15 אלף מקררים לשנה. „אמקור" ו„תדיראן" מת־חרים עתה במכירת מקרר בעל שתי דל־תות צמודות, במחיר 14 אלף ל"י היחי־דה. בשוק נמכרים גם מקררי־ייבוא ב־גדלים דומים, מתוצרת „אמנה" האמרי־קאית, המותאמים במייוחד לישראל.

בשוק התעוררה דרישה לארגזי־הקפאה נפרדים, בני 13 קוב, במחיר של כ־10 אלפים לירות היחידה, החוסכים את ה־צורך לקנות מקרר חדש הכולל תא־הק־פאה גדול.

כדי להשלים את מעגל מוצריו, משווק עתה „תדיראן" תנור בישול ואפייה מ־תוצרת „שביט", שיאפשר לו להציע מעגל מושלם של מוצרי־מיטבח.

ZOO

בילטון תקמידי תיכון-עירוני ZOO

עורך: המנהל, ד"ר מ. זוארץ ז"ל

גיליון מס. 6, פסח תשל"ו

דבר הצפריך

ושוב, כמדי חודש בחודשו, מחזיקים אתם בידכם את ZOO הצפריר החדש.
לילה לילה דלק האור בחדרי המערכת עד שעת אחר=צהרים מאוחרת. אחדים טור= חים בכתיבה, אחרים עסוקים בהגהות - וכולם טרודים במלאכת העלון.
נודה בשם כל חברי המערכת לצוות המורים המסור ולמנהל היקר, שאלמלא עזרתם הרבה לא היה הגליון רואה אור.

המערכת

ספר טוב

מאה פרח ופרח

מדריך עזר לכיתום י"ב מאת ק. ניב

שמחנו למצוא בחנויות הספרים את ספרו החדש של מורנו לטבע, אשר ישמש מורה נבוכים לאוהבי בטבע וימלא את החלל הריק בשטח זה.
"מאה פרח ופרח" הוא האורים והתומים של חובבי הצומח המתכוננים לבגרות. מכל עמוד בספר ניכרת אהבתו של ניב לחי ולצומח לחי ולאבקן לחי ולעץ. לספר מצורפת חוברת תרגיל- ים נאה המעוטרת ע"י המורה לציור.
ספר מומלץ. בקניה מרוכזת 15% הנחה. בהזמ- נות נא לפנות למערכת.

יוסי ק.

בגרות

אני רואה אותך
בהרהורי ליבי
אני רואה אותך
בחלומות הלילה
אני שואף אליך
אני שותק אותך
הומה
נוגה
צועק את שמך
רוצה אותך
בתוך ליבי
לאחוז, להחזיק
ללחוץ
לדעת שאת שלי
ואותך השגתי -
בגרות

רינה ש.
תמורה לספרות

מפנקסו של סגן המנהל

תאווה היא בת חלוף - לא כך האהבה
מרה ממוות התאווה - ויפה ממנה האהבה
מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה -
ואילו התאווה כנר תידוף לה
האהבה היא פלא. התאווה - כלא
האהבה - המון. התאווה - ממון

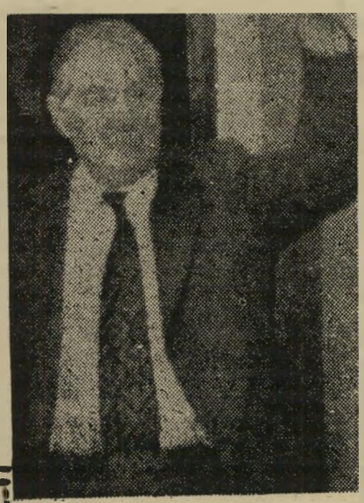

המנהל (מימין) ובן= גוריון (לא בתמונה)

צילם: המורה חנוך

מכתב מבוגר ביה"ס

היום, משחלפו שנים מאז עזבתי את בית הספר, א- ני מביט אחורנית לא ב- זעם כי אם בערגה.
היום, אני יודע ומבין מה רבים הדברים הנפלא- ים שנתנו לי המורים ה- נהדרים ובית הספר המצ- וין.
היום, אני מודה בכל לב לבית הספר על המשמעת הקפדנית הנפלאה והצייי- נות הנהדרת והבריאה שהחדירו בי, שרק בעזר- תם יכול אני לחיים הק- שים המצפים לאדם במאה העשרים.

תודה רבה
מוטי קוויזלינג

מכתב מהשר

היום, על רקע הר- מה הפובליציסטית הירודה של רוב ב- טאוני התלמידים, מהווה עתונכם קרן אור של גישה חיו- בית ורמה גבוהה. אני מצפה לו מדי שבוע בכליון עין.

א. ידלין
שר החנוך והתרבות

דבר המנהל

בעצם הימים הללו, שעה שמדינתנו המתחדשת עומדת בעולם בבדידות המוכת- בת ע"י הצוארים האדומים במוסקבה, מב- קר בארצנו ג. פורסטר, מנהיגה הגיבור של אפריקה הדרומית הנלחמת, כמונו, באויבים שחורים מחוץ ומבית.
לפיכך שומה עלינו, תלמידים, לצאת לרחובות ולקבל בדגלונינו ובתשואתינו את המנהיג הדגול של המדינה הגאה ה- ניצבת שכם א ח ד איתנו במאבקנו הצו- דק נגד הגזענות והאנטישמיות העולמית יידע העולם - לא עוד! שנית מצדה לא תיפול. וגם לא יוהנסבורג!!!

מ. צוארץ

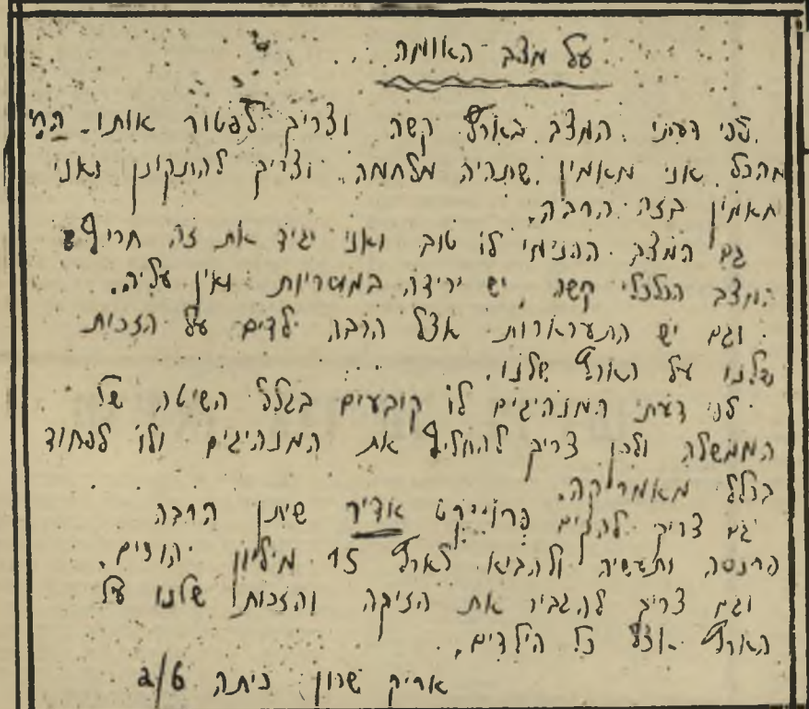

הצפריר

מערכת: קובי ניב, מחנך י"א ביולוגית
חנוך מרמרי, המורה להתעמלות
אפרים סידון, סגן=המנהל
יוסף קוויזלינג, יו"ר מועצת התלמידים

פובליציסטים קטנים

הטלוויזיה מסיתה

תלמידים חלשים

בכעס רב אני עוקב אחרי תוכניות הטלוויזיה "שלנו" ומתברר לי שרוב התוכניות פוגעות בציבור התלמידים ומסיתות לפשע ולקומוניסטיות.

נכון הוא שאנו, התלמידים החזקים, נתגבר על ההרס - אך מה על החלשים וחסרי האופי???

י. חרוצי
סיו"ר אגודת הסדר

דוגמה נאה

מה הפלא שקמים הערבים ומכריזים שביתה, אם אנו (היהודים) שובתים על ימין ועל שמאל ולתופיק זייד מרק"ח היה לו ממי ללמוד מיהושוע פרץ.

ולסיכום: אם היינו מפעילים את משמר הגבול בתקיפות באשדוד - לא היו צריכים להפעיל אותו בנצרת כי הערבים בין מבינים רמז...

ר. אלופי
סיו"ר א. הבריאות

התנהגות מבישה

אתמול הלכתי לתומי ברחוב ושיננתי את שעורי כשלפתע באו למולי שניים מתלמידי כיתתנו י.ג. ו-ד.ג. (השמות שמורים עימי) והם מעשנים כקטרים.

לדעתי במעשם זה של יפתח ודודו הם פגעו בשמו הטוב של בית סיפרנו ואנשים יחשבו שאנו בית ספר מיקצועי.

מדוע הממשלה לא עושה משהו בעניין גוטמן וגבע???

מ. מלשני
סיו"ר קישוט

לבער את הנגע

אתמול הלכתי ברחוב לתומי בלילה וראיתי שני בחורות מסתובבות על יד פנס.

לדעתי, כאישה בעתיד, צריך להשמיד את כל הזונות!!!

תמר
סיו"ה "חסמבה"

המנהל הנפש

צפרירי היתול

ליקט: אפרים ס.

ישבה המערכת והחליטה לשעשעכם מעט. מה עשתה? פתחה את מדור הסרטים בעיתון והנה התוצאות ...

המורה למוסיקה - שיר אשיר בגשם
שעה שביעית - אחרי הצהרים של פורענות
המורה החדשה למתימתיקה - יופי של צרות
ההפסקה - עיר במבוכה
שעור בביולוגיה - מסתרי האורגניזם
המזכירה - הנחשקת
סעדיה השרת - קולומבו

מזווית הראיה של המורה שמיל...

מכתב לתלמיד ערבי

Dear Yassin,
We, the civilized Jews, do not hate you, the primitive Arabs, and want to live in peace and to give you our culture and progress.
But you just hate and hate and the only thing you love is to kill our children and drink thier blood.
Please explain me why are you like this.

Sincerely yours
The english teacher

מפזוזות המועצה

$ בתגובה על החלטת האו"ם בגנות הציונות יצאו תלמידי כיתה י"2 לטיול שנתי. הטיול עבר בהצלחה.

$ עם קיצוץ שכר המורים עקב הרפורמה יצאו השמיניות ל-3 ימי עבודה בקיבוצים. הסכום שנאסף בסך 9000 ל"י יוקדש כולו למשפחות המורים סידון מרמרי וניב.

$ הושעו 3 תלמידי ביה"ס "בליך" ברמת גן. התלמידים ציירו את לוח הזכרון לזכר הנופלים מתלמידי ביה"ס והוסיפו ליד הכתובת "מנשרים קלו מאריות גברו" את ההערה הצינית "אבל זה לא עזר להם". בתגובה לכך הפיצה מועצת התלמידים בבית ספרנו ציור של לוח הזכרון ולידו הערה "מנשרים קלו מאריות גברו, אבל זה כן עזר להם!"

$ "עת לנטוע אילנות, עת לנטוע ולבנות!" בסיסמא זו יצאו חברי מועצת התלמידים לטעת עצים בגנו של המנהל ולבנות לו את המחסן.

$ על חברי החוג למוסיקה שנענו לקריאתו של "גוש אמונים" שביקש מהמצטרפים לצעדת א"י להצטייד בכלי נגינה ובכלי נשק - להתכנס ביום ב' הקרוב למטוח. על הגיטריסטים להצטייד בעוזי והחלילנים בצ'כי. תלמידים שלא יגיעו למטוח מיקבצי מירבי יורחקו מהתזמורת.

איך גילו עמוס קינן והאלוף אריאל שרון, שלשניהם יש חוגים, ושהחוגים כועסים עליהם

■ יושב־ראש מועדון־הנשיאים בארצות־הברית, הרב **עימנואל שינדלר** ערך, לאחר היבחרו, פגישת־היכרות עם הנשיא **ג'ראלד פורד** ו־שר־החוץ שלו **הנרי קיסינג'ר**. תוך כדי הפגישה אמר שינדלר לנשיא פורד בהלצה, כי מעתה יהיו לו צרות עם יהודי נוסף המדבר אנגלית במיבטא גרמני. קיסינג'ר השיב מייד, כי לדעתו, האנגלית שהוא מדבר היא במיבטא האווארדי. השיב שינדלר: „הדבר מזכיר לי את הבדיחה על היהודי שהעסיק סיני בתור מלצר במיסעדה כשרה, לימד אותו תוך זמן קצר ביותר לדבר אידיש במיבטא מושלם. שאלו אותו ידידיו, כיצד הצליח לשכנע סיני ללמוד אידיש. השיב היהודי: הוא חשב שהוא לומד אנגלית." הנשיא פורד פרץ בצחוק רועם. קיסינג'ר שתק.

■ ראש־הממשלה לשעבר, **גולדה מאיר**, אינה מסתתרת בביתה שברמת־אביב. להיפך, היא מרבה להופיע באירועים חברתיים. לאחרונה נתנה חסותה למסיבת־קוקטייל, שהתקיימה בגלריה תוראל בתל־אביב, ואשר נערכה לרגל הוצאת ספר־שיריו של איש־הרדיו **דניאל כהן־שניא**. גולדה, שהגיעה למסיבה למרות היותה מצוננת, סיפרה בין השאר, כי ספרה הביוגרפי, חיי, תורגם לשפות רבות. לשאלתו של כהן־שניא: „איך, לדעתך, ייראה הספר ביפאנית?" השיבה גולדה: „מלמעלה למטה."

■ כדרכה גלשה גולדה גם לנוסטאלגיה, וסיפרה, כי בהיותה שגרירה בברית־המועצות הגיע באחד הימים לשגרירות מיברק בהול **מרדכי בן־גוריון**. השגרירות הועמדה במצב הכן, וגולדה הוזעקה לבוא מביתה. כשפוענח המיברק, הסתבר, כי כתוב בו: „גולדה, מה עם האנציקלופדיה שהבטחת לי?"

■ אגב, במסיבות־הקוקטייל השתתף גם ח"כ **מיכה חריש**, יו"ר החוג לשילוב במיפלגת העבודה, הידוע כמתנגד מושבע של גולדה. השניים, למרות שישבו זה ליד זה, לא החליפו ביניהם מילה.

■ השחקנית **מרים ברנשטיין־כהן**, שקראה במסיבה שירים, שאלה את גולדה מי תהיה השחקנית שתגלם את דמותה בסרט הביוגראפי העתיד להיות מצולם על חייה. השיבה גולדה: „איננני יודעת מי תהיה השחקנית. אני רק מקווה שהיא תשחק טוב, בדיוק כמו ששיחקתי אני במציאות." גולדה גילתה גם, כי אחד מסעיפי החוזה מעניק לה זכות־וטו לגבי בחירת השחקנית שתגלם את דמותה.

■ אחרי שאלוף (מיל.) **אריאל** („אריק") **שרון** הציג, בדירתו שברחובות, את תערוכת ציוריו של הצייר־סופר־סאטיריקן **עמוס קינן**, טילפן קינן השמאלני אל שרון ה־לאומני ואמר לו: „שמע, החוגים שלי כועסים עלי שהסכמתי לערוך אצלך תערוכה." השיב לו שרון: „והחוגים שלי כועסים עלי, שהסכמתי לערוך לך תערוכה." אמר קינן: „זה היה חיובי, לפחות מבחינה זו שגיליתי פיתאום שיש לי חוגים." השיב לו אריק: „מה לעשות?! גם אני גיליתי רק עכשיו, שגם לי יש חוגים."

סר אייזיק וולפסון

הנדבן היהודי הבריטי (באמצע) היה מאורחי־הכבוד בפתיחת ה„דראגסטור" של האחים מאיר בכיכר „אתרים" בתל־אביב. גם ראש־העירייה, שלמה („צ'יצ'") להט, היה אורח־כבוד בפתיחה. הוא בא לבוש בהידור, ומשך תשומת־לב בתיסרוקת החדשה שלו. מי שמשכה תשומת־לב רבה לא פחות מצ'יצ' היתה אשתו של מרדכי מאיר, שהגיעה למקום בתילבושת נוצצת ואת ראשה עיטרו תלתלים שחורים עשויים לתיפארה. ראש־העירייה ואשת המיליונר ישבו זה ליד זו, הירבו לשוחח על תיסרוקות.

דני קאראוואן

הצייר־פסל, היה אורח־הכבוד במסיבה שאירגן לכבודו נספח־התרבות של שגרירות איטליה בישראל, הדוקטור מרקו מייאלה, לרגל יציאתו כנציג ישראל לביאנאלה שבונצייה. אורח נוסף במסיבה, שבה נכחו גם נינה קציר ולאה רבין, היה הפרופסור מוריס לוי, רופא־הלב הנודע, שחזהיר את קאראוואן שהסתובב נרגש בין האורחים: „אל תתרגש מהכבוד שעושים לך, ההתרגשות מזיקה ללב."

יהודה אפרוני

שחקן תיאטרון „הבימה" ואשתו הטרייה ריבקה, שהיא פקידה בכירה בחברת „כור" אינם מרבים לבלות, אך לאחרונה תפסה אותם המצלמה באחד האירועים החברתיים. רבקה התגלתה כבישנית. יהודה, לעומת זאת, שמח להצטלם, סיפר שאינו מצליח לחיפטר מן חזקן, אותו גידל לצורך צילומי הסרט „דויד ויהונתן", שבו גילם את דמותו של יואב בן־צרויה. אחר־כך, כשעמד לגלח את זקנו, קיבל תפקיד בסירטו התנ"כי של חיים טופול „אברהם", שם גילם את תפקיד אליעזר. וכשנשבע שיותר לא יראו אותו עם הזקן, הציע לו הבמאי בועז דווידסון תפקיד ב„לופו", דווקא בזכות הזקן. ואם בכל אלה לא די, הרי אחרי חופשה מהתיאטרון חוזר אליו יהודה כדי לגלם את התפקיד הראשי בהצגה „אוייב העם" של הנריק איבסן, ולצורך התפקיד הוא זקוק לזקן, כמובן.

ידה. נראה שלבסוף תיפול בחירתה על צייר הונגרי ידוע, שישב בשעתו באי איביצה והיושב כיום בלונדון, וששימש גיבור סיפור נודע בשם הזייפנים.

tzt
1882
לאנשים הנכונים
777 ברנדי בינלאומי
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

■ שר־המישטרה, **שלמה היילי**, עומד להחליף את מכונית־השרד שלו מסוג וולוו, בּמכונית מסוג אסקורט המיוצרת בארץ. השר הבחין במכוניות האסקורט החדשות דגם 1976 אשר הגיעו למישטרה, הביע את התפעלותו מעיצובן וטעון, כי הן „נוחות לפחות כמו ה־וולוו, ובוודאי חסכוניות הרבה יותר.“ שר־התחבורה **גד יעקובי** לן סיפר הילל על כוונתו להחליף את הוולוו שלו, ניסה להניאו מלעשות כן, בּטענו: „כל השרים יצטרכו ל־לכת בעיקבותיך.“

■ השופט־העליון **מאיר שמגר** מסר נעליים לתיקון. הסנדלר, כמנהגו, שאל לשמו על־מנת לזהות את הנעל. ל־מישמע התשובה „שמגר“, ה־ביט הסנדלר בשופט ואמר לו: „גוררים, מה?“

■ עיריית תל־אביב מפר־סמת לאחרונה בעיתונים מו־דעות שבהן היא מכריזה על עיריה פתוחה. במודעה מפור־סמים שמות כל חברי הנהלת העיר, והימים והשעות שבהם הם מקבלים קהל. כדי למנוע בעיות, הורה ראש־העיריה שלמה („צ'יצ'“) להט, כי הש־מות יפורסמו לפי סדר האל"ף־בי"ת. סגן־ראש־העיר, **דויד שיפמן**, שראה את ההנהות לפני שפורסמה המודעה, התּ־רגז, ודרש בתוקף להופיע שני ברשימה אחרי ראש־העיר, ב־תוקף תפקידו כסגן. אחרי וי־כוחים לוהטים נאלץ צ'יצ' להיכנע. הגלופות, שעלו ב־כסף רב, הושלכו לסל, ובמ־קומן הוכנו גלופות חדשות כששמו של שיפמן מופיע בהן מיספר שניים ברשימה.

■ בין האורחים הרבים במסיבת־הקוקטייל שנערכה ל־מסל **דני קראוון**, בשגרירות האיטלקית, בלטו במיוחד המ־ארחים האיטלקיים. התלוצץ יועץ ראש־עיריית תל־אביב לענייני־אמנות, **אמנון ברזי**: „לפי מיספר האיטלקים כאן, אפשר לחשוב שדני הולך לייצג את איטליה, ולא את ישראל.“

■ אורח נוסף במסיבה היה הפסל **מנשה קדישמן** שהו־פיע, כהרגלו, במיכנסיים קצ־רים קרועים ובכפכפים. כש־הציגו את קדישמן לפני השג־ריר האיטלקי, סירב זה האח־רון ללחוץ את ידו. הוא היה משוכנע, למראה תילבושתו של הפסל, שזהו סתם סבל שהצליח להתגנב למסיבה ב־שגרירות.

■ ראש עיריית אשדוד, המהנדס **צבי צייקר**, נכנס באחד הימים לישכתו, וגילה, כי דלת חדרו נעולה. הוא עמד לפתוח את הדלת בכוח, אך לתדהמתו נפתחה הדלת כאילו מעצמה, ובתוך החדר המתינו לו כל מזכירות הלישכה ופקי־דותיה כשהן שרות יום הולדת שמח, ומזמינות אותו לכבות עוגה שעליה ארבעים־ושלושה נרות, כמניין שנותיו. אך הב־נות לא הסתפקו בכך. הן הר־שיבו את ראש־העיריה הנרגש על כסאו, והרימו אותו כמינהג. אמר צילקר: „תאמינו לי, יותר טוב שאתן מרימות אותי, ולא האופוזיציה.“

■ מנכ"ל נתיבי־נפט ל־שעבר, **מוטי פרידמן**, אינו מוריד מרמת־חייו למרות הכל. באחד מימי השבוע שעבר טיל־פן למיסעדת־הדגים החיפאית מיסעדג וביקש לוודא אם מגי־שים בה לובסטר ברוטב פיט־ריות. בעל המיסעדה, **משה שיטרית** („מוסא“) השיב לו, כי לדעתו, הלובסטר טעים יותר כשהוא מוקרם בגבינה, וכך מגישים אותו במיסעדתו. פרידמן לא ויתר. כעבור מח־צית השעה הופיע במיסעדה כשבידיו שקית עם פיטריות טריות, ביקש להכין מהן רוטב ללובסטר הענקי שהזמין.

אביבה דקל הצעירת האילתית, ידועה במירצה ת־בלתי־נלאה וביצר הספורטיבי המפו־תח שלה. לאחרונה אורגנה באילת תחרות שיזוף, בה נטלו חלק כל שועלי־החוף הוותיקים של העיר, שניצלו בשמש שלושה ימים רצו־פים. התוצאה: אביבה זכתה במקום הראשון, כשהוכיחה למעלה מכל ספק כי היא שזופה יותר מכל שאר המשתתפים בתחרות.

הורוסקופ

עלה
21 במרס – 20 באפריל

אתה נמצא במצב של אירגון מחודש של אישיותך. עליך להעריך מחדש את יחסיך עם הסובבים אותך. אתה חייב להחליט שלא לפגוע באישיות אהובה עליך. תקופה נהדרת לפעילות אמנותית. כדאי לך לרוץ לצלם שיכין לך סידרת פורטרטים. יחסייך הרומנטיים ישתקפו באור פיוטי.

שור
21 באפריל – 20 במאי

כל מה שקורה לך עכשיו הוא התחלה של פעילות לטווח ארוך מאוד. יתכן ואינך מבחין בכך, אבל גם הדברים הסמויים והנעלמים מעינך יתגלו לך בבוא הזמן כבעלי משמעויות מיוחדות. מיכתב שאת ממתינה לו מתעכב בדרך, אבל את יכולה להתנחם בעובדה שהוא נכתב.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

הישמרי ביחסייך האינטימיים עימו, אם אינך נשואה לו ואם לא תיכננתם ילד לעתיד הקרוב. הפעילות הפוריה שלך עלולה להעמיד במצב מביך אם לא תשמרי על קור־רוחך בשעת התרגשות. תמצאו שאתם רגישים במיוחד השבוע לגבי דברים שבכנות ובישור. לציידים בני מזל תאומים, זו העונה בה"א־הידיעה למסע נעים ומוצלח.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

יכולת השיפוט שלך לגבי בעיות פינאנסיות תהיה מעורערת בשבוע זה. לכן, נהג בזהירות ובכובד־ראש בכל העניינים הכספיים שלך. זהו בהחלט הזמן הבלתי־מתאים לחתום על מיסמכים, או להגיע להסכמים. שיחייבו אותך לתקופה ארוכה. תגלה נטייה להדק יחסים עם ילדים.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

את מפזרת את מאמציך ליותר מדי שטחים במקום להתרכז בנושאים החשובים לך באמת. אם ברצונך להגיע להישגים בתחום מיוחד, יהיה עליך להזניח, לפחות באופן זמני, עניינים אחרים. צפויות לך הוצאות כספיות במשהו הקשור באירועים חברתיים. נהג כך שתספק את כולם.

נתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

אנשים נוטים לחוש בנוחיות בקירבתך, משום שאתה משרה עליהם אווירה של שקט וביטחון. תצטרך לעוץ עצה רבת־חשיבות לאחד מהם, ולהפעיל את כל סמכותך כדי לשכנעו לקבל את דעתך. מצפה לך אכזבה ביחסים חברתיים או רומנטיים, אך לא בחיי היום־יום.

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

תחושה של חוסר־ודאות מצפה לך עד ל־12 בחודש אפריל בקשר למטרות ארוכות־הטווח שלך. תבחין בכך שידידיך משנים את דעתם מיום ליום. אולם המצב עשוי להתבהר תוך זמן קצר. אתה עשוי לפגוש באנשים נדיבים. אל תקבע דברים בהחלטיות, השאירם ללא־הכרעה.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

אם נמצא בבעלותך כלי־רכב, צפויות לך תקלות וטירדות רבות בקשר אליו. יחסיך עם אנשים בעלי־סמכות מושפעים במידה רבה מהזיות וניחושים ואינם מבוססים על עובדות מציאותיות. תצטרך לנקוט צעדים של קיצוצים וקימוצים בכספים העוברים דרך ידיך. בעבודתך תהיי נתונה השבוע במתח־עצבים, במיוחד כאשר תימצאי תחת לחץ.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

אתה מעשי מכדי להבחין שהפעילות הרומנטית, שאתה נוטה להזניחה, חשובה לאישיותך באותה מידה כמו התעסקויותיך האחרות. צפוי לך משבר בחיי־הנישואין, אם עתה נשוי למעלה מארבע שנים. תוכניות ליתר עצמאות בפעילותך הכללית עשויות לעניין אותך השבוע. ביקור מפתיע של קרוב־משפחה יתרום לדיון גלוי בנושא המטריד אותך. יש להניח כי תיתקל בעבודתך ברעיון שיתן לך השראה ויוליהיבך.

גדי
22 בדצמבר – 19 בינואר

אינך מתייחס ברצינות הדרושה למשימות המוטלות עליך. הכרת חשיבותך העצמית היא מופרזת, בהתחשב בביצועים האחרונים שלך. חביבותך המקרבת אליך לבבות, מהווה מיכשול לך־עצמך, שכן אתה נוטה לחפות בעזרתה על מחדליך. לקראת סוף־השבוע תהיה לך יוזמה מחודשת בפעולה המכנת להישיב את מצבך הכספי. יהא עליך להיגמל מהנוהג לרטון כנגד הדברים הנאמרים בחברתך ואינם תואמים את דיעותיך.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

עבודתך הנוכחית הינה קשה וחסרת־תוצאות כאחד. דבר זה מחייב שינוי הגישה מחד, ויתר רצינות מצידך לנושא בכללו, מאידך. גם שינוי כללי של סידרי־חייך יביא לכך שמצבך ישתפר. בשטח הרומאנטי, עוד לא היה שבוע מוצלח יותר עבורך. מעט יוזמה, וכל בעיותיך יסתדרו לטובה.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

כסף זה דבר רציני, ואת זה אפילו את יודעת. אלא מה? אינך יודעת ליישם את המשפט הזה בחייך. מגיפת הביזבוז שפקדה אותך לאחרונה תביא, בסופו של־דבר, לתוצאות הרות־אסון עבורך. לכן, הימנעי השבוע מקניות מיותרות, ושיקלי פעמיים כל דבר לפני פתיחת ארנקך.

פרד
בלק־טבק
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...

עץ הזית
פ

השבוע בהגרלת
כדור הזהב
של מפעל הפיס

פרס ראשון 500,000 ל"י

פרס כדור הזהב 300,000 ל"י

פרס ראשון עשוי
להצטבר ל: 800,000 ל"י

הערב בטלוויזיה
תוצאות
ההגרלה

במדינה

העם

מלכת האופרטה

חייה של גולדה מאיר כמחזה בידורי שנועד לשעשע המונים

המסך עולה על המערכה השלישית. ליש־כת ראש־הממשלה. מקהלה של יועצים במונוקלים ובגדי־משי סובבים אשה קשי־שה ומכרכרים סביבה.

„יש! יש! יש!" הם שרים בקולות דקים. „אין! אין! אין!" עונה להם גיבורת המחזה, גולדה.

ואז מתערבים קולותיהם בקולה שלה, כשהם שרים במקביל. הם: „ישות! ישות! ישות!" והיא: „קישקוש! קישקוש! קישקוש!"

אחר־כך יוצאים היועצים ואל הלישכה נכנסים שחוהרי־גב וזוחלים, אנשים לבושי סחבות. אחד מהם מתחיל לשיר את אריית „הפנתרים השחורים". גולדה אינה מקשי־בה עד הסוף. היא מורה בידה אל הדלת וישרה את הקטע הבלתי נשכח: „אתם לא נחמדים!"

אבל השיא מגיע רק בתמונה הבאה. ב־רקע נשמעים רעמים. מאחורי־הקלעים מבהיקים הברקים. הטלפונים בלישכה מצלצלים ללא הרף. גולדה רצה מטלפון לטלפון. „אבוי! אבוי!" היא צועקת אחרי שהיא מאזינה לדברים היוצאים מבעד ל־אפרכסות.

ואז נכנס לחדר האביר בעל העין האחת. הוא נעמד במרכז הבמה, פוצח את פיו ושר בקול־בוכים: „הבית השלישי הולך לנו..."

כשהוא מסיים את הקטע שלו, פונה אליו גולדה, בליווי מקהלת כינורות צוענים: „האין לנו מושיע?"

„יש!" עונה לה האביר, „הפצצה!"

גולדה נאבקת עם עצמה. היא שרה על לבטיה המוסריים והמצפוניים. קשה לה ליטול על עצמה את האחריות הנוראה להר־רות להפעיל את הפצצה הגרעינית. אבל צו ההישגחה מורה לה את הדרך.

„לך בכוחך זה והושעת את ישראל..." היא שרה לאביר בעל העין האחת, היוצא מהלישכה בדילוגים קלים.

מסך.

זא בעד בצע־כסף. כאשר נערך ב־שבוע האחרון טכס החתימה, בו מכרה גול־דה מאיר לאנשי שלום־השעשועים האמרי־קאי את הזכויות להפיק מחזה שיהיה מבוסס על תולדות חייה, יכלו אזרחי ישר־אל לראות כבר בעיני רוחם, קטעים נבח־רים מאותו מחזה. המראות והצלילים עדיין חרוטים היטב בזיכרונם.

אלא שיותר מאשר למחזמר נוסח ברודוויי יפים פרקי חייה המופלאים של אותה אשה — וביחוד האחרונים שבהם — לאופרטה נוסח אופנבאך או גולדפאדן. כי האופר־טה, בניגוד לאופרה או למחזה המוסיקלי, היא הצגה הרבה יותר קלילה, שעלילתה היא פארודיה או סאטירה על מצבים מצי־אותיים. דמויותיה נלעגות ומגוחכות. זו אולי הדרך הראויה ביותר להעלות את פרשת גולדה מאיר על הבמה.

קשה להעלות על הדעת עוות־מצח גדו־לה יותר מזו של אשה, האחראית לאחד האסונות הגדולים ביותר בחיי האומה, ש־תקופת כהונתה בראשות־הממשלה תיזכר בהיסטוריה כפרק אפל של טימטום ואטי־מות. המסכימה בחייה לשתף־פעולה כדי להפוך את סיפור חייה לשעשוע המוני. והיא לא עשתה זאת בעד בצע־כסף, מה שחשוב לה היא תדמיתה בעיני ההיסטוריה, אפילו אם ההיסטוריה זו תסופר בתיאטרון האופרטה.

קל לשער, למשל, מה היה מתרחש ב־ארצות־הברית, אילו הסכים הבשיא לשעבר, ריצ'ארד ניכסון, לשתף פעולה עם בדר־נים, כדי להפיק מחזמר על מילחמת וייט־נאם ופרשת ווטרגייט.

אבל ישראל היא ארץ האפשרויות ה־בלתי מוגבלות. במדינה בה מעניקים את אות מילחמת יום־הכיפורים בטכס חגיגי למשה דיין, רק טבעי הוא שפרשת כישלו־נותיה המונומנטאלים של גולדה תתגלגל לתיאטרון המסחרי, ותוצג שם בצד מחזות כמו אמי הנורקית.

מלכת האמבטיה הוכתרה השבוע למלכת־האופרטה, ואם זה יימשך בקצב הזה, היא עוד תהסוך למלכת־הקירקס.

הקדמה בשנת 1976

שמו של אהוד („אודי") דיין עלה ל־כותרות לפני שבועות אחדים, בעיקבות שיחתו עם שימעון („כושי") רימון, ש־הוקלטה על־ידי המישטרה הגרמנית ו־הושמעה בבית־המישפט בפראנקפורט.

תוך חקירת הפרשה, עבר חבר מער־כת „העולם הזה" על הארכיון של הש־בועון, כדי לברר באילו הזדמנויות קוד־מות הוזכר אודי בשבועון זה. חיכתה לו אפתעה.

חבר־המערכת, שהוא צעיר למדי, נת־קל בסיפור שלא היה ידוע לו, ושגיבורו הוא אודי דיין.

סיפור דימיוני זה נכתב לפני 21 שנים, והופיע ב„העולם הזה" (1931) באוגוסט 1955. היה זה אחד מסידרת סיפורים עתידניים, שבהם ניסה אז אורי אבנרי להמחיש אפשרויות שונות לגבי מה ש־עלול להתרחש בישראל בעתיד הרחוק, בעוד 20 שנה, ב־1975. זה היה גם שם הסידרה: „זה קרה ב־1975".

כדי לקרב את המאורעות הדימיוניים לקורא, ולגלם את מימד־הזמן באורח אנושי, מילא אבנרי את סיפוריו באנשים חיים, שהיו אז ילדים. כך, בסיפור עתי־דני על דיקטאטורה פאשיסטית בישראל („אחריך, בנימין!"), היתה אחת הגיבו־רות צעירה בשם מצדה זאבי, בתו של מי שהיה ראש אגף־המיבצעים רב־אלוף רחבעם („גאנדי") זאבי בתקופת כהונתו של הרמטכ"ל שר־אלוף (פילד־מארשל) יגאל אלון.

■ ■ ■

ככל שקרא אותו חבר־מערכת את ה־סיפור על אודי, הוא רותק יותר ויותר.

תחילה ריתק אותו הפער בין הדימיון למציאות — ההבדל בין אהוד דיין, כפי שיכול היה להיות, „ראש אגף המיבצ־עים" של צה"ל, לבין אודי שהתפרסם לאחרונה בפרשת ההקלטות.

אולם ככל ששקע בסיפור, גברה הת־עניינותו בתוכנו הפוליטי.

בכמה נקודות חשובות התאמתו הנ־בואות של הסיפור העתידני בצורה מו־זרה. במרכז הסיפור עמד טיל גרעיני ש־ראלי — כימעט בדיוק באותו מועד שבו פירסמה סוכנות־הבינון האמריקאית כי בידי ישראל 10 עד 20 פצצות גרעיניות. ושבועון־החדשות האמריקאי „טיים", גי־לה כי במלחמת יום־הכיפורים כימעט וישראל עמדה להפעיל את הפצצות ה־גרעיניות שברשותה. מוזר שבדיוק באותו זמן — לפני כמה שבועות — מצא משה דיין, אביו של אודי, לנכון להעלות נושא זה על סדר־היום העולמי.

הכותב ב־1955 ניבא כי ב־1975 תימצא ישראל אחרי ארבעה סיבובים, כשהיא מתכוננת לסיבוב החמישי. זה נכתב עוד ל פ נ י הסיבוב ה ש נ י, וזה התקיים ב־דיוק. אף שהסיבובים עצמם לא היו בדיוק לפי תוכניתו של הכותב, הרי מע־יין שלפי נבואתו תגיע ישראל לשארם־אל־שייך. מעניין גם שבנבואתו של הכותב פרץ הסיבוב הרביעי ביגלל התפיסה מארו־גית בלבנון — דבר המזכיר בצורה מוזרה את האירועים הנוכחיים בארץ־הארזים.

המערכת החליטה לתת לקוראים עצ־מם הזדמנות להשוות את הדימיון עם המציאות — והיא מעתיקה בעמודים הבאים את הסיפור המקורי כלשונו, ללא שינויים כלשהם, בעימוד המקורי.

■ ■ ■

הסיפור כולל עוד מרכיב אחד, הנראה ב־1976 באור שונה לגמרי מאשר ב־1975 — האיורים.

באותם ימים עבד ב„חעולם הזה" צעיר ממושקף ובלתי־ידוע, שסיפק לנו לא־פעם איורים לחומר המודפס, ציורי־שער, ועוד. שמו היה שמואל בק, אך מכיוון שהיה בשירות־חובה בצה"ל, ואסור היה לו לבצע עבודות מן הצד, הוא חתם על ציוריו בשם „ברתור."

במערכת ניבאו לו אז עתיד מזהיר — אך מילבדנו, לא יכול היה איש לנחש כי השם שמואל בק יכה גלים בעולם, ו־יבטיח מחיר של רבבות דולרים לציוריו.

אגב, ב־1955 עדיין לא היו קיימות ה־מילים „איור", „עתידנות" ו„שילים".

הסיבוב החמישי

„התפללתי לרגע הזה", אמר אהוד דיין, „התפללתי שתצליחי...
עתה תיפול ההכרעה — לכאן או לכאן! אין לנו ברירה..."

מאת **אורי אבנרי**

היא היתה יפה, יפה מאד. לחייה היו סמוקות בחדוות־הנצחון. עיניה התכולות הבריקו. לרגע קט עלה בליבו של אהוד הרצון לחבקה. אולם הוא התאפק. אדם לא היה מחבק סתם ככה את דוקטור ליאורה אורנת, סגנית־מנהל המעבדה הגרעינית של ממשלת ישראל.

„אתה רוצה שאסביר לך את העניין?" שאלה. „ובכן..."

„אין צורך!" חייך אהוד. „לא אבין מאומה. תמיד הייתי חלש בפיסיקה." הוא השקיף סביבו. האולם הגדול, שהיה רק חלק קטן מן המעבדה התת־קרקעית האדירה שהיתה חצובה בסלע הר־הגריזים, היה מלא מתקנים בלתי־מובנים לו. „העיקר הוא הסוף. יש לך פצצה אטומית. היא די קטנה כדי להתאים לראשי הקליעים המונחים שלנו. נכון?"

„נכון," נהנתה אוריק. אהוד לא יכול לרמות אותה. למרות קולו האדיש־כמעט ידעה שהוא מתרגש מאד. היא הרגישה זאת מייד, שעה שגילתה לו כי ההמצאה הושלמה סוף־סוף.

„כמובן," התנצלה, „זוהי פצצה פרימיטיבית מאד. צעצוע לעומת פצצות־הקו־באלט שהאמריקאים התחילו לייצר לפני שהאו"ם אסר את ייצור הנשק הגרעיני. זה לא ישמיד את העולם. זה ישמיד בקושי את עיר־גנים." עיר־גנים, לשעבר ג'נין, היתה בעלת אוכלוסיה של 130 אלף תושבים.

„את מוכנה לניסיון?"

אוריק פרצה בצחוק מצלצל. „ניסיון? השתגעת? אם תפוצץ את המכשיר בנגב יקלוט זאת הסייסמוגראף ברומא. תוך שלוש שעות יהיו כאן מפקחי המישטרה הבינלאומית. שכחת מה קרה ליפאן?" יפאן פוצצה פצצה נסיונית לפני שמונה שנים. האו"ם הטיל עליה חרם, והיא נאלצה להרוס את כל מיתקניה.

„איני מתכוון לניסיון סתם, אוריק. אני מתכוון לפעולה."

* * *

במשך כמה שניות שררה דומיה עמוקה באולם. האור המלאכותי עוד הדגיש את החיוורון הפתאומי שעלה על פני הצעירה. היה זה כאילו תפסה אוריק בפעם הראשונה מה טיב ההמצאה שהמציאה. היא הסתכלה בפני אהוד, ידיד נעוריה, כמעט בשינאה.

„אתה... אתה... רימית אותי!" הפליטה לבסוף בקושי. „אתה אמרת שזה יהיה נשק רזרבי... משהו שישתמשו בו רק במיקרה האחרון ביותר, כשהמים יגיעו עד נפש... הייתי צריכה לדעת שזה שקר! אתם הגברים," היא אמרה את המלה בבוז עמוק, „אתם לא מסוגלים להתאפק. אתם מוכרחים לכבוש, להשמיד, להוכיח שאתם גיבורים!" עתה פרצו המלים מתוכה

(המשך בעמוד 18)

„עלינו להשתמש בנשק הסודי שבידינו..."

בשטף ספוג מרירות. „וגם אתה. אתה צריך מילחמה."

„אוריק !" ניסה אהוד לשסע את דבריה. לשווא.

„ברור ! מי יזכור אותך אם תשב כל ימיך במישרד ? אתה צריך להילחם. לנצח. אלוף אהוד דיין, האיש שכבש את... את מה ? בגדד ? קהיר ? מה עוד אתם רוצים ?"

היא עצרה בעדה, הוסיפה בשקט : „אבל אני לא אתן. זוהי ההמצאה שלי. רק אני יודעת את הנוסחה. אני אשמיד אותה. לא עמלתי כדי לרצוח מאות אלפי אנשים חפים־מפשע. אני יודעת מה זה. קודם אבי, אחר־כך בן־דודי, ובסוף אחי. מספיק, אתה שומע ? מספיק !"

מפקד־הפלוגה ישראל אורנשטיין נהרג בסיבוב הראשון, בקרב על לטרון. סגן־אלוף דן אורנת נהרג על־ידי רימון־יד בסיבוב השני, בקרב ברחובות יריחו. רב־חובל שי אורנת, גיבור ישראל, הוטבע בסיבוב הרביעי, בפקדו על משחתת בפתח מיפרץ אילת.

* * *

אהוד לא השיב. הוא תחב את ידו לכיס מעילו, שלה מתוכו גליון־נייר מקופל. הוא הגישו בדומייה לאוריק. עיניה קראו את השורות, מבלי לתפוס את מובנן. המילים רקדו לעיניה.

מטכ"ל/מודיעין — סודי ביותר.

ראשי־המטות של צבאות ערב הזמנו לכינוס דחוף על־ידי צלאח־אד־דין. הפגישה תתקיים ביום הראשון הבא, 3.2.75, בארמון זעפראן בקהיר. היא עלולה להסתיים בהח־לטה להקים פיקוד אחיד בראשות המצרים. הפגישה נשמרת בסוד כמוס.

„אז מה ?" שאלה אוריק. „אני עוסקת במדע. אני לא מבינה בפוליטיקה. מה יש בזה ?"

אהוד רמז לה לשבת, התיישב מולה. הוא דיבר בסבלנות, כמורה בכיתה א'.

„את שמעת על האיובים ?"

אוריק ניענעה בראשה. „זו איזו מיפלגה ערבית, לא ?"

האלוף הצעיר לא יכול להבליג על חין־כו. „איזו מיפלגה ערבית. כן. אבל לא סתם מיפלגה. היא נקראת על שם מישפחת האיובים."

אוריק משכה בכתפיה, לאות אי־הבנה. „שם אביו של צלאח אד־דין ההיסטורי היה איוב". הוא היה כורדי מסוריה שהש־תלט על מצריים. בעזרת הצבא המצרי הוא כבש את כל ארצות־ערב. אחר־כך ריכז את כל הכוח הערבי נגד הצלבנים. הוא ניצח אותם בקרב ליד קרני־חטין, מול ה־כנרת. הוא גירש את הצלבנים מארץ־יש־ראל."

„אני מתחילה להבין !" מילמלה המד־ענית הצעירה.

„ובכן, מיפלגת האיובים הנוכחית נוסדה בדמשק אחרי הסיבוב השני. הם רוצים לאחד את כל העולם הערבי ולזרוק אותנו לים. הם הכריזו על מנהיגי מדינות ערב כעל בוגדים ורוצים לחסל את הדת. לפני שלוש־ארבע שנים השתלט עליהם קצין של הצבא הסורי, הקורא לעצמו צלאח אד־דין. הוא אירגן הפיכה במצריים והוכרז שם לנשיא. עכשיו הוא מנהל משם את המחתרת האיובית בכל ארצות ערב."

„אז מה ?" חזרה אוריק על שאלתה.

אהוד קם ממקומו, התכופף אליה, הוסיף כמעט בלחש : „ברגע שהערבים יתאחדו

• מתחרז עם „חבוב".

נהיה אבודים." קולו הצלול, חסר־הרגש, השתנה לפתע. „את לא מבינה ? את חושבת שסתם עקבתי בעניין כזה אחרי העבודה שלך ? ידעתי שזה מירוץ. את שומעת ? מירוץ. אמרתי שנשתמש בה רק אם יגיעו מים עד נפש. ובכן, הם הגיעו. עלינו להג־חית את המכה לפני שהם יספיקו לגמור את העניין. לנתץ אותם בקליעים אטומיים. להכניע אותם לפני שיספיקו לרכז את כוחם. אוריק, התפללתי לרגע הזה. הת־פללתי שתצליחי, התפללתי שתצליחי בעוד מועד."

אוריק הסמיקה. „ואני חשבתי שזה... שזה בגללי..."

קולו של אהוד חזר לקדמותו. „אוריק, אני מחבב אותך. מאד. אבל את לא חשו־בה. אני לא חשוב. המדינה חשובה. השנה תיפול ההכרעה — לכאן או לכאן. אם נפסיד, נהיה כמו הצלבנים — נימחק מן המפה. נישאר פרק קטן בספר ההיסטוריה, וחסל."

„אבל כל הנצחונות, ארבעה סיבובים, הצבא הבלתי־מנוצח..."

„פראזות, אוריק, פראזות. ה ם." הוא אמר את המילה בבוז, בלווית תנועת־יד רחבה שהקיפה את כולם, את הממשלה, העסקנים, שרי־האלופים המדקנים. „הם מאמינים בזה. אולם כל זה היה רק הק־דמה. עכשיו באה השעה. אוריק, את צרי־כה להאמין לי. את מאמינה לי ?"

אוריק הסתכלה בו. היא ידעה שנוצחה. היא הרימה את שתי ידיה, כנכנעת. אפילו אהוד ריחם עליה. הוא נטל את ידה בין ידיו : „לכי לנוח, אוריק. סעי לביירות. אסדר לך מקום בחוות־הנופש של צה"ל על הלבנון. עכשיו יהיה שם מקום." הו־סיף כאילו לעצמו, „הרבה מקום..."

* * *

אלוף אהוד דיין, ראש־אגף־מיבצעים, צבא הגנה לישראל, השקיף מבעד לחלו־נו על מסגד עומר. הוא כתב את תזכי־רו. מבלי לדעת זאת, היה מאושר מאד. ליבו התרונן לנוכח המראה. כי אהוד היה חייל מיקצועי. הוא לא אהב את המילחמה לשמה — הדור הישראלי שכבר חזה בארבע מילחמות לא היה מטוגל לכך. אולם הוא אהב את ההי־גיון הקר, הצלול של המיקצוע. הוא הש־תמש באומל ההיגיון כמנתח, חתך בתנו־עה קטנות וזריזות לתוך גוף העניין, חשף את האיברים החשובים, ללא התרגשות, ללא משוא פנים, כאילו לא היה נוכח כלל, כאילו לא היה אלא מוח אלקטרוני. הוא ידע שבניין מסקנותיו מוצק, בנוי כראוי מן היסוד עד לגג, שאי־אפשר יהיה להרסו או להזיזו. הוא לא ניהל תעמולה לשום כיוון. הוא פשוט רשם, בשפה ש־תהיה מובנת לאוחרים מטומטמים־למח־צה, קו הגיוני.

„במילחמה קיימת רק מטרה אחת : הני־צחון. אין שום תחליף לניצחון.

הניצחון מושג כאשר עולה בידי צד אחד להרוס את כושר־ההתגוננות של הצד ה־יריב. לא הושגה מטרה זו, לא הושג הניצחון, לא הוכרעה המילחמה.

מילחמת 1948 („הסיבוב הראשון") נס־תיימה בתיקו בשדה־הקרב. אמנם לא הצ־ליחו הערבים לזרקנו לים, אולם גם הכו־חות הישראליים לא הצליחו מציידם להג־חית מכה כלשהי על מרכזי הכוח הער־ביים. מיגור ההתקפה הערבית לא היה, איפוא, בחזקת ניצחון. מדינת ישראל נש־ארה מוקפת אויבים, שכושרם הצבאי נפ־גע רק זמנית.

במילחמת 1958 („הסיבוב השני") הצליחה ישראל ליישר את גבולותיה על־ידי חיסול רצועת־עזה והזזת החזית המזרחית עד לירדן. אולם מרכזי הכוח הערביים, מצ־ריים ועיראקי, נשארו מחוץ לתחום הפגי־עה. לפיכך לא גרם סיבוב זה להכרעה צבאית, וממילא לא לניצחון אמיתי במו־בן הצבאי.

במילחמת 1964 („הסיבוב השלישי") הר־חיבה המדינה את גבולותיה המזרחיים בכבישה את צפון עבר־הירדן ואת הר־הדרוזים. והדבר הקל על מערך ההגנה ואיים מקרוב על דמשק. אך גם סיבוב זה לא שינה את מערך הכוחות.

מילחמת 1968 („הסיבוב הרביעי") פר־צה בעיקבות ההפיכה המארונית הלבנו־נית, שמנהיגיה ביקשו את עזרת צה"ל. בצורה זו צורף לישראל המחוז־המארוני־העצמאי עד מצפון לביירות. מעשי האיבה לא השיגו שום תוצאה נוספת, פרט לכי־בוש חוף מפרץ אילת ופתיחת הדרך הימית אל האוקינוס ההודי.

כל המערכות האלה נוהלו בידי חובבים פוליטיים וצבאיים. לכן לא נותח המצב האיסטרטגי כראוי ואחרי כל סיבוב נוצרה האשליה הכוזבת והמסוכנת כאילו הושג ניצחון של ממש..."

* * *

אהוד עצר בו. הוא זכר את שרי־האלו־פים המדקנים ש־באו להרצות בבית־הספר הגבוה לקצי־נים ברמת־אל (רמ־אללה) והשתפכו מ־רוב התלהבות בתיאור המערכות על נגבה, גשר אלנבי ואי־הטירה (טיראן). חובבים חשוכי־תיקווה, ספוגים רומנטיקה פסולה. כבר אז התאפקו התלמידים בקושי מ־לחייך בגלוי, אולם אהוד ביקש עתה לשכ־נע, לא להרגין. הוא מחק את שני המיש־פטים האחרונים, פתח בסעיף מחדש :

„מבלי לזלזל בהישגים החשובים ש־הושגו על־ידי ההנהגה הפוליטית והצבאית בארבע מערכות אלה, יש לשקול בדעה צלולה את היתרונות והחסרונות שהוש־גו. מבחינה זו יש לקבוע בראש וברא־שונה כי בניגוד למושגים צבאיים מיו־שנים, כיבוש שטחים והרחבת גבולות אין פירושם בכל מקרה יתרון. לא חשוב היכן הגבול, אלא מה יש מאחוריו — גודלם וכושרם של הכוחות האויבים אשר ממול."

אהוד עבר שנית על המישפט האחרון.

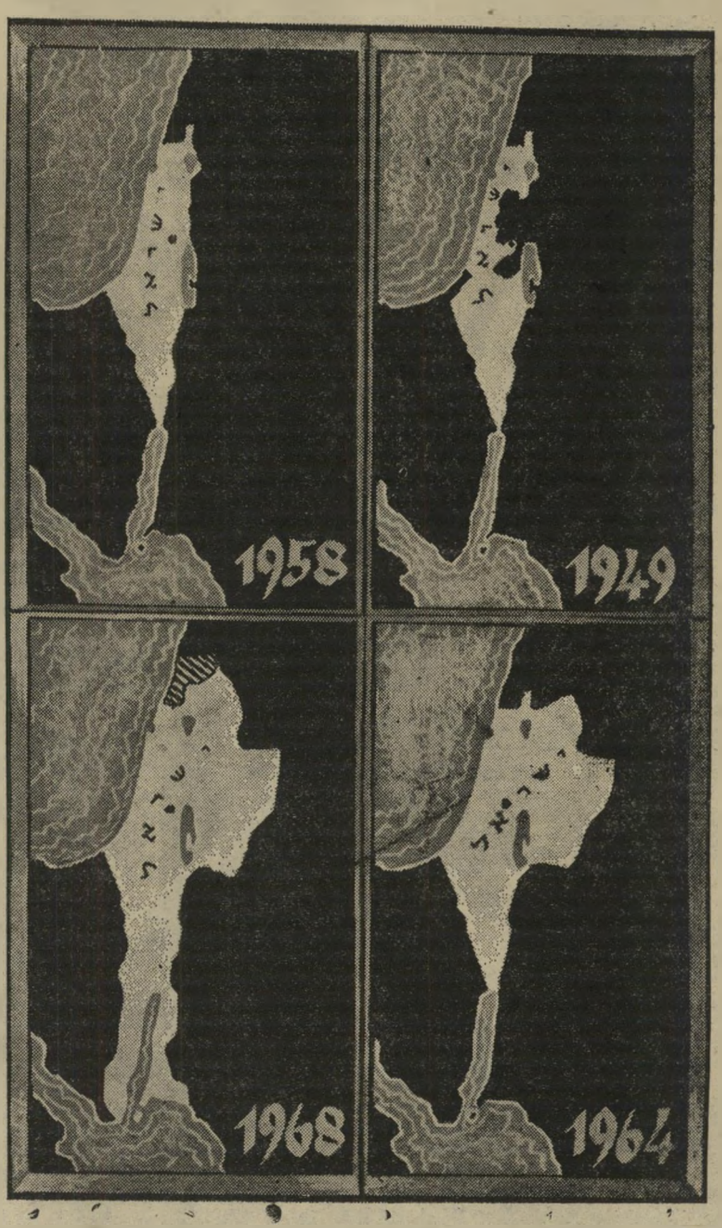

צלאח אד־דין חטף את המיקרופון ופנה לעבר הסיטריה המתאבכת

בשמים. „אחי, בני ערב!" הוא צעק. „הציוני החליט במקומנו!"

נדמה היה לו שאמר בו את כל אשר היה צריך להיאמר. אולם ליתר זהירות הוסיף: „מבחינה זו, ספק אם הסיבובים האחרונים הביאו טובה לישראל. אמנם התרחבו גבולות המדינה ונוצר מרחב־הגנה בעל עומק, אולם הצלחות צה"ל בשדה־הקרב המריצו במידה מכרעת את תהליך ההתקדמות של העולם הערבי, וגרמו לשרשרת תגובות מדיניות אשר הפכו את איחודו של העולם הערבי כולו נגדנו בעתיד הקרוב לוודאי."

אהוד נח שעה קלה. ירושלים העתיקה היתה שטופת שמש חורפית. סה ושם דיברו פעמוני הכנסיות הנוצריות. מראה של שלום ורוגע.

„אין בכוחה של מדינת ישראל לעמוד בעת ובעונה אחת במילחמה בשתי חזיתות. אי־הצלחתנו בעבר לשבור את שני מרכזי־הכוח הערביים, אזור ארם־נהריים ואזור בקעת־היאור, גורמת עתה למצב צבאי המחייב אותנו לנפץ במילחמת־בזק את אחד משני המרכזים לפני שהמרכז השני יצליח לגייס ולהפעיל את מלוא כוחו. לצורך זה עיבד אגף המיבצעים את התוכנית למיבצע „יאור" שמטרתו לשבור את הצבא המצרי ולכבוש את אזור־התעייה קהיר־אלכסנדריה תוך שלושה שבועות, מתוך הנחה שעיראק לא תתערב תוך תקופה קצרה זו.

מיבצע זה יוכל להסתיים בתקופה קצרה הקבועה רק אם תינתן למטה הכללי הסמכות להשתמש בנשק הסודי העומד לרשותו."

התזכיר כולו לא מילא אף עמוד אחד. אהוד חזר ועבר עליו בריפרוף. הכל נאמר. עתה לא נותר אלא לשכנע את הזקנים. חובבים חסרי תקנה. אהוד נאנח והרים את השפופרת. „אלוף דיין. נא לקשרני עם הרמטכ"ל."

* * *

„מי זה צלאח אד־דין הזה?"

ישיבת הממשלה נתקיימה כרגיל, בקומת־הקרקע של מישכן ראש־הממשלה שהיה פעם ארמון הנציב הבריטי ומיפקדת מפקחי או"ם. השואל היה שר־האוצר, שמעון הורן.

אהוד, שישב ליד הרמטכ"ל, מסר את הפרטים. שמו האמיתי יוסוף עזמי. הוא סורי מחלב, כנראה יש דם כורדי במישפחתו. קצין מוכשר. תועמלן מצויין. משוכנע שיש לו תסקיד היסטורי לחזור על פעלותיו של צלאח אד־דין בימי מסעי־הצלב. אצלו זה שיגעון לדבר אחד."

שר־החינוך, יגאל ידין, סיפק כרגיל את הפרטים ההיסטוריים: „מיקרה מעניין. גם צלאח אד־דין המקורי היה כורדי, וגם שמו היה יוסוף."

„אתה מכיר אותו?" שאל ראש־הממשלה את האלוף.

„כן, נפגשתי עימו בשעה שלמדתי בבית־הספר לשרותי מטה באמריקה. אז היה סרן בצבא הסורי..."

התמונה רדפה את אהוד. גבר שחרחר, מצח נמוך ורחב. עיניים כגחלים לוהטות. סנים... איך להגדיר את הפנים? היה בהם משהו פרוע, כאילו עצרו בקושי גל יצרים מתפרצים.

איפה היתה הפגישה? הם נזדמנו במיקרה יחד בביתה של סטודנטית הודית, שהיתה בקורס של חיל־הרפואה. הם התווכחו והתווכחו, ולבסוף, ההתפרצות: „יש לנו זמן! הרבה, הרבה זמן! יש לנו סבלנות! לחמנו מאה שנה עד שגירשנו את הצלבנים מירושלים, ועוד מאה שנה עד שזרקנו אותם סופית לים. כמה זמן תחזיקו אתם? עוד עשר שנים? עשרים שנה? יכולתם להיות ידידינו, אבל בחרתם להיות אויבינו. ברגע שנתאחד יקיץ חקק, אתה שומע — ברגע שנאתחד, מחר מחרתיים, או בעוד מאה שנה..."

„אתה פוחד ממניו?" ליגלג שר־הבריאות, נציג דתי שהיה שנוא על חבריו בשל עסקיו המפוקפקים.

אהוד, שקוע בזכרונותיו, לא הגיב על הנימה העולבנית. „כן," אמר בקול נמוך, כמעט בלחש. „אני פוחד ממניו. הוא חיית טרף, נמר. אם לא נהרוג אותו, יהרוג הוא אותנו."

שר־הבריאות השמיע צחוק של ביטחון עצמי. „וכיצד תצוד את הנמר שלך? מהו הנשק המיסתורי הזה?"

האלוף הסתכל ברמטכ"ל. הלה ניענע בראשו. הגיעה השעה לגלות. „אנו קוראים לו קמע."

„קמע?"

„כן, ראשי תיבות. קליע־מונחה־עשר. תוצרת המיפעל בבית־לחם. שיפור ניכר לגבי תשעת הדגמים הקודמים. טווח עד 700 קילומטרים, דיוק של 100 מטר במקום הפגיעה. הכוונה היא לחבל במפתיע במרכזי השילטון ולמנוע מראש היערכות רצינית לקרב."

שר־החוץ התנגד. מעשה תוקפני כזה מן ההכרח שיקומם את העולם, וכמעט מובטח מראש כי המעצמות הגדולות יתארגנו להטלת עונשים חמורים. כמה שרים אחרים הושפעו מדבריו. אהוד הרגיש כי הגיע הרגע המכריע.

„אם מותר לי להעיר הערה נוספת," אמר בקול שקט. באולם השתרר שקט. „חברי, ראשי האגפים והחילות, קיימו שורה של בירורים פנימיים לליבון בעיות הביטחון של המדינה. בתום בירורים אלה החלטנו פה אחד כי עריכת מילחמה מונעת מיידית, ברוח התוכנית שהוגשה על־ידי אגף המיבצעים, ומתן סמכות עליונה למטה הכללי להפעיל את סוגי הנשק הנמצאים ברשותו," אהוד הפסיק לרגע, כדי שתיקלט מלוא משמעות המילים. „היא הדרך היחידה להצלת המדינה משואה."

כאילו נזכר במשהו, הוסיף: „נאבקנו

(המשך בעמוד 38)

במדינה

המשק

ר׳פוי בהלם

תחושה של חשפלה בעיקבות המאבק על חזקה של ישראל בתקציב־הביניים האמריקאי

„גבירתי,״ פנה פעם המחזאי ברנארד שאו לליידי אחת, „האם תהיי מוכנה להי־כנס איתי למיטה תמורת סכום של מיל־יון לירות?״

האשה חייכה והינהנה בראשה בחיוב.

„והאם היית מוכנה לעשות איתי אותו דבר תמורת עשר לירות?״

הפעם נעלבה האשה. „אדוני!״ מחתה, „מה אתה חושב שאני?!״

„על מה שאת כבר הסכמנו,״ השיב לה שאו. „עכשיו נותר לנו רק להתווכח על המחיר.״

רבים מאזרחי ישראל חשו את עצמם השבוע במצבה של אותה אשה. הוויכוח בין ממשלת־ישראל לבין נשיא ארצות־הברית ג׳ראלד פורד, בדבר זכותה של ישראל לקבל 550 מיליון דולר מתקציב־הביניים של ארצות־הברית — ויכוח ש־הפך לעימות גלוי עד כדי משבר — הוו־ליד בישראל תחושה של השפלה לאומית. שכן פורד נהג כלפי ישראל כאל מדינה שעל דמותה המוסרית אין עוד ויכוח. הוא הציג אותה כמדינת שנור הסוחטת את משלם המיסים האמריקאי באם היא זקוקה לכסף או אינה זקוקה לו.

ממשלת־ישראל מצידה לא יצאה נש־כרת גם היא מהצורה בה הציגה היא את המחלוקת. פורד וממשלתו הוצגו כמי ש־בתום ביקור במוסד מסויים מסרבים לשלם את האתנן. מאחורי־הקלעים ובגלוי דיברו מנהיגי־ישראל וקברניטי המשק שלה כמי שסכום 550 מיליון הדולר מגיע להם בז־כות ולא בחסד. הם לא הסתמכו רק על הבטחתו המפורפקת בחצי פה של הנשיא פורד עצמו בעניין הזה.

עמדה על חשבון רווחים. הטיעון הישראלי הרישמי היה פשוט. מחצית ה־מיליארד והמעשר הם חלק מהמחיר שגב־תה ישראל תמורת הסכמתה להסכם הבי־ניים עם מצריים. הם חלק מהפיצוי שהב־טיחה ארצות־הברית לישראל על החזרת שדות־הנפט של אבו־רודס למצרים. סירוב לפרוע את השטר הזה כמוהו כפגיעה ב־אמינות ממשלת ארצות־הברית בעולם ה־עסקים הדיפלומטי.

היו שהרחיקו עוד לכת. אלה טענו כי סכום זה מסיוע־החוץ האמריקאי לתקופת־הביניים של הרבעון החמישי, מגיע ל־ישראל כעמלה צנועה על חשבון ה־רווחים העצומים שמפיקה ארצות־חברית בגלל ישראל. „אילולא ישראל,״ טענו אלה במלוא הרצינות, „לא היתה ארצות־הברית מוכרת נשק במיליארדי דולרים למדינות־ערב. די שישראל תחמם מעט את הגבול כדי שמחיר הנפט לאמרי־קאים יעלה פי שניים.״

לרוע המזל לא היה בטיעונים אלה לשכנע לא רק את הנשיא פורד אלא גם חלק ניכר מאזרחי ישראל. כאשר התברר כי מאבקה של הממשלה עם הנשיא האמ־ריקאי הוא מאבק אבוד וכי ישראל עלו־לה לאבד מילבד את סיוע־החוץ לתקופת הביניים גם את הרצון הטוב מצד הנשיא פורד בעתיד וגם את כבודה הלאומי, חשו אזרחים ששוטים ואנשי־ציבור תחושה של השפלה עמוקה מעצם הוויכוח.

היטיב לבטא זאת ח״כ המערך יצחק בן־אהרון שתיאר את ישראל כמי שעו־מדת על ברכיה ומתחננת לסיוע. תגובתו של חברו של בן־אהרון למיפלגת, שר־החוץ יגאל אלון, שיקפה את הפער בין הממשלה לבין העם. טען אלון: „ישראל אינה עומדת כעני בפיתחה של ארצות־הברית. אין אנו כורעים ברך. אנו לא רק מקבלים אלא גם נותנים.״

תרופות־סבתא. מבחינתה של הממ־שלה היה אובדן 550 מיליון הדולרים ב־בחינת שואה משקית. שכן, למרות שלא היה כל אישור שסכום זה יתקבל, מיהרו מומחי האוצר להכלילו בתקציב־המדינה. פירושה של השמטת סכום זה היתה קי־צוץ של כארבעה מיליון ל״י, שהם כאר־בעה אחוז מתקציב־המדינה.

למעשה היתה ההשלכה חמורה הרבה

כלי־נשיפה * אורגנים
מיתרים * תופים
השאלה ◆ מכירה ◆
תיקונים
ג׳ינזבורג מוסיקה
אלנבי 48 (ליד רח׳ גאולה) ת״א,
טל: 03-57773

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב פלמה 30, יפו
טל. 827621

ספורט טוטו
השבוע עלה
מינימום הפרס הראשון
750.000 ל״י
* * *
מינימום כלל הפרסים
1,200.000 ל״י
* * *
יום ה׳ — המועד האחרון למסירת הטפסים
עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

חדש

אף אחד לא מכיר את עור הפנים שלך כמוך.
חוץ מאתנו: adas.

לצעירים שיש להם בעיות עור פנים

אנו יודעים מה זה לסבול מעור שמן ובעייתי ויודעים איך נוצרים פגעי עור. אנו מבינים בנקבוביות סתומות, בנקודות שחורות, ובפצעונים. לכן, יצרנו במעבדות חדש את סדרת Wonderlife Special שתעזור לכם לפתור את בעיות עור הפנים.

התחילו הערב עם רחיצת הפנים בסבון ללא סבון המיוחד Face wash המשיכו בבקר שוב בניקוי וריענון ב־Face wash ולהגנת העור במשך היום מרחו Alltime Cream.

בכדי לקבל מראה נאה ומושלם של העור, משחו בסיס איפור Mat Cream.

ולטיפול שבועי מסכת הפנים Face Mask למשך 10 עד 15 דקות.

בטיפול יומי של 5 עד 10 דקות יש לכם סיכויים מצויינים לעור פנים חלק, בריא ורענן.

בהצלחה עם סדרת Wonderlife Special של ADAS.

לקבלת ייעוץ והדרכה לטיפול בעור הפנים ניתן לפנות: טל. 58172, ת. ד. 4748, ת״א.

adas wonderlife special

תמונת השוטר הישראלי המושך בשיער הנערה הערביה
ההפגנה פוזרה

המודעה ב„ניו־יורק טיימס"
התדמית התנפצה

יותר. שכן מדובר על חצי מיליארד במט־בע־חוץ. כיוון שסכום זה לא ייחסך מהו־צאות המדינה במטבע־חוץ או מעיסקות־הרכש שלה, פירוש הדבר תוספת גירעון במאזן התשלומים וקיצוץ חמור ביתרות מטבע־החוץ הרבה מתחת לקו־האדום.

בכל מדינה אחרת היתה סכנה מעין זו גורמת להיערכות חירום ולמסע קימוצים וקיצוצים נמרץ ומהיר שהיה נותן אותו־תין מייד בכל תחומי המשק והכלכלה. אבל בישראל נמשכו העסקים כרגיל.

אזרחים בודדים נחלצו, התנדבו לתרום כספים לממשלה כדי לפצותה על אובדן ההכנסה מסיוע־החוץ. הממשלה עצמה נות־רה אדישה. אנשי האוצר החלו לחשב איך לגבות את ההכנסה האבודה מהשכירים במשק, בצמרת עוד כמה היטלים והעלאות מיסים. התרופה הבנאלית — פיחות — הוצאה שוב מארון תרופות־הסבתא.

ספק אם היה בצעדו הקשוח של פורד כדי לזעזע את אשיות המשק הישראלי, למרות האזהרות ההיסטריות שהשמיעו מפי נגיד בנק־ישראל משה זנבר. למשק ה־ישראלי היה דרוש זעזוע הרבה יותר עמוק כדי לגרום לריפוייו בהלם. לשינוי מוסר העבודה ולמהפכה של אמת בתחום גביית המיסים מבעלי־היכולת.

קיצוץ של חצי מיליארד דולר אינו די כדי לגרום להלם כזה. למרות תחושת הבזיון הכללית שאחזה במדינת־ישראל תמשיך ממשלתה בשיטה הישנה והבדו־קה של גילגול שטרות, תוך חוסר־אונים וחידלון לעמוד בפני השואה הכלכלית המתרגשת ובאה.

הסברה

על חוט השערה

אחרי תשע שנות כיבוש ישראלי — צומחה התמונה הממחישה אותו

יש תמונות שעושות היסטוריה.

אלה הן תמונות המשקפות מאורעות יותר מכל הסבר או תיאור. כזאת היתה התמונה (המבויימת), של הנפת הדגל האמריקאי באיוו־ג'ימה במילחמת־העולם השנייה; או, להבדיל, תמונת האח הנושא את אחותו הפצועה ונוטפת־דם אחרי הטבח בבית־הספר במעלות.

אל שורה ארוכה זו של תמונות, שהוספו והתפרסמו בכל רחבי העולם והפכו סמלים של מאורעות, עומדת להצטרף תמונה שצולמה לפני כחודש בירושלים המיזרחית. היה זה בעת ששוטרי מישטרת ירושלים נקראו לפזר הפגנת תלמידות שהתפרעו. התלמידות הקימו מחסום ליד בית־ספרן, הבעירו מדורה של צמיגים וגיזרי־עצים. השוטרים פינו את המחסום, פיזרו את ההפגנה.

אבל הם לא הסתפקו בכך. בצעד שעורר אפילו את חמתו של ראש עיריית ירושלים, תדי קולק, הם דלקו אחר התלמידות אל תוך בית־הספר, הוציאו אותן משם בכוח כדי לעצרן. תוך כדי כך השתמשו השוטרים בשיטות חדשות, שיושמו במישטרת־ישראל לפיזור־הפגנות.

שיטת המשיכה בשיער. בשעתו היה מקובל לחבוט במפגינים, או לתפסם בזרועותיהם כדי לגררם למאסר. לקחים שהופקו על־ידי מישטרת ארצות־הברית בעת מהומות הכושים לפני מספר שנים, בערי אמריקה, הוכיחו כי הדרך היעילה ביותר להתגבר על מתפרע היא לתפסו בשער־ראשו, ולמשכו. הכאב במיקרה זה מונע כמעט כל אפשרות של התנגדות, מה גם שהגורר יכול לשמור על מרחק מהניגרר, לבל יפגע בו בזרועותיו.

שיטה זו יושמה לראשונה בעת התפרעויות שאירעו בגדה המערבית בחודש שעבר. היא חזרה על עצמה גם ביום־האדמה בגליל, כאשר אנשי מישמר־הגבול גררו מתפרעים בציציות־ראשיהם. התמונה הפכה רגילה ושיגרתית, אולי לגבי אזרחי ישראל. לא לגבי דעת־הקהל העולמית.

בעת פיזור הפגנת התלמידות במיזרח־ירושלים, הצליח אחד הצלמים לקלוט בעדשת־מצלמתו תמונה של שוטר ישראלי, חבוש קסדה, וחמוש באלה ובעוזי, כשהוא גורר נערה ערביה בשער ראשה.

התמונה זכתה בפירסום עולמי. אין כמעט עיתון מעיתוני העולם החשובים, שלא הבליט אותה באחד מעמודיו הראשונים. בן־לילה היא הפכה סמל הכיבוש הישראלי בשטחים המוחזקים. לא יעזרו שום הסברים כי אותה נערה התפרעה, ויידתה אבנים בשוטרים. מראה השוטר הגורר אותה בשערה ממחיש התעללות והתאכזרות, ששום הסברה בעולם לא תוכל לתקנם. הוא יוצר אפקט דומה לזה של תמונת הנער היהודי בגיטו ורשה, המרים ידיו בכניעה למול קלגס נאצי — עם כל ההבדל ברקע שבין שני האירועים.

פגיעה בכבוד האדם. היה ברור שהתעמולה הערבית תנצל תמונה זו למטרותיה. השבוע התפרסמה התמונה על־פני עמוד שלם בניו־יורק טיימס, כשמעליה הכותרת: „חרות לעם הפלסטיני". מתחת לתמונה, שכל הסבר לא ליווה אותה הוא פיעה הסיסמה: „חרות וכבוד האדם הם זכות־מלידה לכל".

איש לא יכול לחלוק על טענה זו. שכן, אפשר לדכא הפגנות אלימות בכוח. אולם למשוך נשים ונערות בשער ראשיהן, זוהי פגיעה בכבוד האדם בכל תרבות שהיא. אלה שלימדו את שוטרי ישראל למשוך בשערות חשבו, אולי, על יעילות המישטרה. הם לא התחשבו בדימוייה של ישראל. יעברו הרבה הרבה שנים עד שההסברה הישראלית תצליח לתקן, מה שתמונה בודדה זו קילקלה — לגבי מעמדה של ישראל בעיני העולם התרבותי.

יחסי־חוץ

ברית המנודים

ביקור פורסטר בישראל העניק גושפנקה רישמית לשיתוף־חפעולה בין שתי המדינות

„ביקורי בישראל הוא הגשמת חלום־חיי," הצהיר ראש־ממשלת דרום־אפריקה, ג'ון פורסטר בסיום ביקורו בישראל.

לא היתה זו הרגשה הדדית. עבור ישראל לא היה ביקורו של פורסטר בבחינת הגשמת מישאלה לאומית. להיפך. פורסטר הנמצא במעמד של ראשי מדינות שממשלת ישראל יוצאת מכליה כדי להביאם לישראל ולקבל את פניהם בתרועת חצוצרות, התקבל כאורח שביקורו נכפה על המדינה. ראש־הממשלה ושריה, שקיבלו את פניו בקבלות הפנים הרישמיות ובשיחות חפרטיות החשאיות, עשו זאת כמי שכפאם השד.

שכן, בעולם של שנת 1976 אין זה כבוד גדול להימנות בין ידידיה של מדינה כדרום־אפריקה.

הדרום־אפריקאים מצידם יכלו להתגחך רק בעובדה שבאותו עולם אין זה גם כבוד גדול להימנות עם ידידיה של ישראל. מבחינה זאת היתה הברית ההולכת ומתהדקת בין ישראל ודרום־אפריקה בבחינת ברית של מנודים, שבאין ברירה נאלצים להסתפק זה בידידותו של זה. שתיהן משתייכות למחנה המצורעים־הפוליטיים הבינלאומי.

מיכצרים מבודדים. ביקורו של פורסטר נתן למעשה גושפנקה למערכת יחסים מסובכת ומסועפת הנרקמת בין שתי המדינות בחשאי ומאחורי־הקלעים. למרות שהביקור לא היה ממלכתי והוא תואר יותר כביקור של צליין במקומות הקדושים שבשטח ישראל, לא התייחסה אליו דעת־הקהל העולמית כאל ביקור ידידותי מקרי. הוא זכה לכיסוי נרחב ומודגש הרבה יותר מאשר בישראל עצמה.

הדרום־אפריקאים, שצבאם לא היה מסוגל לעמוד מול ההתערבות הקובנית בלחמת האזרחים באנגולה, נמצאים במצב דומה לזה של ישראל. הם מוקפים אויבים, כשחלק מאוכלוסייתם משתייך אתנית ולאומית לעמים האוייבים.

נוכח הטבעת המדינית והפיזית ההולכת וניסגרת עליה נערכת דרום־אפריקה הלבנה לכניסה למצב של מיבצר מבודד, בדומה לזה של ישראל. כוחות־הביטחון שלה נערכים למיבצעים אדירים של מילחמה נגד הטירור וחסימת הגבולות מפני הסתננות ומעשי־חבלה.

מבחינה ישראלית יש אינטרס במדינת־האפרטהייד — המוקצה מחמת־מיאוס גם בעיני רבות ממדינות העולם המערבי — קודם כל מבחינה כלכלית. אילולא מדיניות הרצון־הטוב של ממשלתו של פורסטר, היתה ישראל מאבדת סכומים ניכרים מהמגביות שעורכים עבורה יהודי דרום־אפריקה ושממשלתם מתירה להוציאם לישראל.

מבחינה צבאית יש אינטרס משותף לשתי המדינות בתחום השמירה על המעבר הימי החופשי בים האדום ובמיצרי באב־אל־מאנדב.

אולם מעבר לזה, כל שיתוף־פעולה עם דרום־אפריקה מזיק לישראל מבחינה מדינית ומוסרית. זיהויה של ישראל כידידת מדינת־האפרטהייד וכמי שמסייעת לה בנשק — כפי שעיתוני העולם הציגו זאת השבוע — עלול למחוק גם את מעט האשראי שעוד נותר לישראל בכמה מדינות אפריקאיות.

שותפות כפויה. אם למרות שיקולים אלה הולכת ומתהדקת הברית עם הדרום־אפריקאים, נובע הדבר ממצב של חוסר־ברירה.

ישראל ודרום־אפריקה הן שתיים מהמדינות.

. הן גם שתי המדינות היחידות אולי, שלמרות המרחק הגיאוגרפי ביניהן, יש השפעת גומלין לגורלה של האחת על גורלה של השנייה.

משום כך, כאשר פורסמו השבוע בעיתוני העולם, בעיקבות ביקורו של פורסטר בישראל, הערכות כי ביקור זה נועד לרכישת נשק בישראל ולהגברת שיתוף־הפעולה בין שתי המדינות בתחום הצבאי, ביטאו פירסומים אלה שותפות־גורל כפוייה ואכזרית.

ספק אם שותפות מעין זו יהיה בה כדי להועיל לישראל בימי סגריר וסערה.

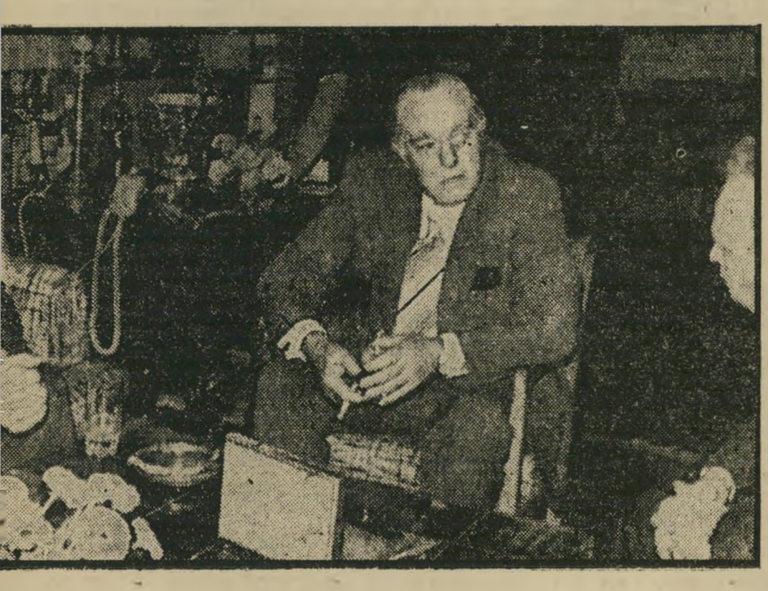

פורסטר בין רבין ופרס
הבדידות קירבה

בנק המזרחי המאוחד בע"מ
UNITED MIZRAHI BANK LTD.

הכפלת נכסים ✶ גידול ענק בהיקף הפעילות והפיקדונות ✶ דיבידנד יותר גדול
לבעלי המניות ✶ שיפור השירות ✶ 84% יותר השקעות ✶ נציגות בניו־יורק ✶ סניפים חדשים ב־1976

התפתחות מרשימה בשנת 1975

בשנת 1975 נמשכה מגמת הגידול בהיקף הפעילות של הבנק, והדבר התבטא בעליה באמצעים ההוניים של הבנק מחד ובגידול סך כל נכסי הבנק מאידך.
סך כל המאזן המאוחד של הבנק וחברות הבת ליום 31.12.75 הגיע לסכום של 4.2 מיליארד ל"י לעומת 2.9 מיליארד ל"י אשתקד, דהיינו תוספת של 1.3 מיליארד ל"י — גידול של 45.6%.
מאזן הבנק עצמו מסתכם ב־3.5 מיליארד ל"י לעומת 2.4 מיליארד ל"י אשתקד. הגידול הממשעותי בסך נכסי הבנק בשיעור של 45.5% משקף מגמה הנמשכת בבנק במשך השנים האחרונות. בחשוואה לשנת 1973 היקף הנכסים של הבנק הוכפל ויותר.

האמצעים ההוניים

הגידול בהיקף המאזן בשנה זו התאפשר בחלקו על־ידי הגדלת האמצעים ההוניים של הבנק. האמצעים ההוניים של הבנק ליום 31.12.75 מסתכמים ב־121.3 מיליון ל"י לעומת 83.5 מיליון ל"י אשתקד, דהיינו תוספת של 45.3%. גידול זה נובע מהנפקת זכויות ביולי 1975 בערך נקוב של 12 מיליון ל"י. כמו כן, הונפקו השנה שתי סדרות נוספות של שטרי הון נדחים בערך נקוב של 15 מיליון ל"י.

הפקדונות

סך פקדונות הציבור גדל ב־36% מסכום של 1.5 מיליארד ל"י ב־31.12.74 ל־2.1 מיליארד ל"י לתאריך המאזן.
חלק הארי של הגידול מקורו בעליה בפקדונות לזמן קצוב בהיקף של 350 מיליון ל"י שיש ליחסו בעיקרו לגידול המרשים, בשיעור של 90%, בתכניות החסכון המאושרות ובמיוחד בתכנית „צמד 10,000". במקביל, עלו גם הפקדונות לפי דרישה בסכום של יותר מ־110 מיליון ל"י.

התפתחות הנכסים והאשראי

במסגרת המדיניות המוניטרית של „בנק ישראל" אשר השתלבה במדיניות האנטי־אינפלציונית של הממשלה, הוכפדו השנה הוראות הנזילות החלות על המערכת הבנקאית.
הביקוש לאשראי מצד הסקטורים השונים במשק גרם לגרעונות נזילות במערכת כולה המסתכמים ביותר מ־ מיליארד ל"י. הקנסות שהוטלו על ידי „בנק ישראל" בגין גרעונות הנזילות מוצאים את ביטויים ברווחיות הבנקים, בפרט כאשר הוצאות אלו אינן מוכרות לצרכי מס. למרות ההכבדות עשה הבנק מאמצים מירביים כדי לענות על צרכי האשראי של לקוחותיו וזאת בצורה מבוקרת.
יתרת האשראי שניתן על ידי הבנק גדלה במשך שנת המאזן מ־1.20 מיליארד ל"י לסכום של 1.65 מיליארד ל"י, דהיינו תוספת של 38%. מסתבר אכן שהגידול באשראי שניתן על ידי הבנק היה נמוך מהעליה הכללית בהיקף הנכסים של הבנק.
יש לציין שעיקר העליה באשראי מקורה בתוספת ה־ אשראי שניתן לענפי היצוא השונים וזאת בהתאם למדי־ניות הממשלה לעידוד היצוא. סך האשראי ליצוא שניתן על ידי הבנק גדל בשנת 1975 בשיעור של כ־60%.

רווחים ודיבידנדים

הרווח התפעולי של הבנק לפני הפרשה למסים הסתכם בשנת המאזן ב־67.5 מיליון ל"י לעומת 53.0 מיליון ל"י אשתקד, כלומר תוספת של 27.4%.
במקביל חלה עליה בשיעור של 25% ברווח התפעולי לפני מס של הבנק וחברות הבת והסתכם ב־86.1 מיליון ל"י לעומת 68.9 מיליון ל"י אשתקד.
סך הרווח הנקי של הבנק לאחר הפרשה למסים הסתכם ב־19.0 מיליון ל"י לעומת 19.5 מיליון ל"י בשנת 1974.
הרווח הנקי של הבנק וחברות הבת הגיע לסכום של 24.8 מיליון ל"י לעומת 26.9 מיליון אשתקד.
כפי שמורים הנתונים הרי חלה עליה ברווח לפני מס בעוד שהרווח נטו לאחר מס מצביע על ירידה קלה. עובדה זו מוסברת בעיקרה על ידי הגדלת שיעורי המסים וכתוצאה מכך הכבדת הנטל על מערכת הבנקאות, וכן העובדה שהריבית בגין גרעונות הנזילות אינה מהווה הוצאה מוכרת לצרכי מס.
מתוך הרווחים השוטפים של הבנק החליטה מועצת המנהלים של הבנק להמליץ בפני האסיפה הכללית לחלק השנה לבעלי המניות דיבידנד במזומן בשיעור של 12% לבעלי המניות הרגילות והרגילות א' וזאת לעומת 10% אשתקד. כן מוצע להגדיל את שיעור הדיבידנד לבעלי 6% מניות בכורה צוברות ומשתתפות ולהעמידו על 10% לעומת 8% בשנת 1974. בנוסף לדיבידנד במזומן, מוצע לחלק, מתוך הרווחים השוטפים, מניות הטבה בשיעור 10% לעומת 25% אשתקד.

מינהל ומנגנון

גם בשנה זו נמשכה המסורת של שיפור השירות ללקוחות הבנק ובמסגרת זו יש לציין הפעלתו המלאה של מחשב הבנק בכל הסניפים וכן בנושאי מטבע־חוץ. שיטת העבודה במחשב מתבססת על תכניות חדישות ביותר הנותנות יתרונות רבים להנהלת הבנק בניהול יעיל ומעל לזה במתן שירות טוב ללקוחות.
שיטת הטלר (Teller) הופעלה ברוב סניפי הבנק, עובדה הזוכה לתחודה חיובית בין לקוחות הבנק.
צוות עובדי הבנק וחברות הבת שלו גדל השנה ב־140 עובדים וכיום עומדים לרשות לקוחות הבנק 1,015 עוב־דים. חלק מגידול זה ניתן לזקוף לפיתוחן של מחלקות ופעילויות נוספות חן בסניפים וחן במרכז בנושאים כמו עסקות חוץ, יבוא, יצוא, יעוץ בהשקעות, קרנות נאמנות, תכניות חסכון, קרנות גמל, קרנות פנסיה ועוד. פעולות ההדרכה והחשתלמויות בקרב עובדי הבנק הועמקו השנה בעיקר בתחומי הנושאים הבנקאיים והכלכליים. כל זאת תוך מגמה להעלות את רמתו המקצועית של העובד ומיומנותו לצורך בצוע יעיל של תפקידיו ומגעיו עם הציבור.
בשנת 1975 נפתחו 6 סניפים חדשים במקומות הבאים: נתניה — במערב העיר, מרכז ת"א, רעננה, נמל תעופה בן גוריון, אזור התעשיה בחולון, גבעתיים וכן סניפונים בשדרות רוטשילד בת"א ובמלון פלאזה בירושלים.

חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ

עיקר עיסוקה של חברת ההשקעות מושתת על מתן חלוואות לרשויות מקומיות, מוסדות ומפעלים בהתאם לחכוונת משרד האוצר וכן הפקדות אצל החשב הכללי. לצורך זה מגייסת החברה חון באמצעות אגרות חוב ונעזרת במשאביה העצמיים שגדלו בהיקף ניכר בשנים האחרונות.
סך המאזן המאוחד של החברה לחשקעות הכולל גם את בנק אדנים למשכנתאות והלוואות בע"מ ליום 31.12.75 הגיע לסכום של 996 מיליון ל"י לעומת 640 מיליון ל"י אשתקד דהיינו גידול של 65%.
המאזן של חברת ההשקעות עצמה הגיע לסכום של 770 מיליון ל"י לעומת 419 מיליון ל"י אשתקד, דהיינו גידול של 84%.

קרנות נאמנות צבירות

בינואר 1975 הופעלה על ידי חברת ההשקעות של בנק המזרחי המאוחד קרן הנאמנות הראשונה בשם „סלע" ובאוקטובר 1975 הוקמה הקרן השניה — „שחם". הנאמן של קרנות אלו הינו בנק המזרחי המאוחד.
עיקר נכסי קרן הנאמנות „סלע" מושקעים בני"ע צמודי מדד. הצבירה של נכסי הקרן הגיעה כבר בסוף השנה הראשונה לחפעלתה לסך של 120 מיליון ל"י.
עקב הדרישה לקרן שעיקר נכסיה יושתת על נכסים במטבע חוץ הוקמה קרן נאמנות בשם „שחם" באוק־טובר 1975. הצבירה בקרן זו במשך התקופה הקצרה לפעילותה הגיעה כבר לסכום של 92 מיליון לירות.

קופות גמל. פנסיה ופיצויים

קופות הגמל, הפנסיה והפיצויים המנוהלות על ידי חבנק וחמחות תאגידים עצמאיים גדלו בשנת 1975 בשיעור ניכר. סך הקרנות שחצטברו בקופה לפיצויים, ב„עתיד" — קופה לתגמולים וב„גמולה" קרן פנסיה הגיע לסכום של 220 מיליון ל"י לעומת 130 מיליון ל"י אשתקד, דהיינו גידול של כ־70%, כאשר מספר החברים גדל בשיעור של 90%.

הנציגות בניו־יורק

בדצמבר 1975 נפתחה נציגות ראשונה של חבנק בחו"ל. באופן טבעי נקבע מקום מושבה של הנציגות הראשונה של חבנק בחו"ל בניו יורק שהינה מרכז העסקים ה־ בינלאומי הגדול בעולם. מטרת הנציגות הינה הרחבת הקשרים הבנקאיים הבינלאומיים של הבנק וכן חכנת התשתית לפעילות בנקאית בחו"ל.

התכניות לשנת 1976

במסגרת התכניות לשנת 1976 יש לציין במיוחד פתיחת סניפים חדשים: שני סניפים בירושלים וסניף נוסף בצפון הארץ.
בהמשך למסורת ירחיב הבנק חשירותים הניתנים לציבור וזאת ביסוד קופת תגמולים חדשה וקרן נאמנות נוספת אשר אפיונה העיקרי יחיה מתן הכנסה שוטפת.
בתחום עידוד החסכון תופעל במרוצת 1976 תכנית חסכון חדשה בשם „צמד חי" אשר בה סך החסכון המירבי חינו 18,000 ל"י לעומת 10,000 ל"י בתכניות הקיימות. חידוש נוסף בעולם הבנקאות בארץ בתחום שיפור השירות ללקוחות יופעל על ידי חבנק בשנת 1976 באמצעות בנק נייד. חבנק הנייד יקרב את שירותי הבנק ללקוחות בישובים הכפריים אשר עד היום לא זכו לשירות זה. מערכת זו תופעל בשלב ראשון כנסיון, כאשר הנהלת הבנק צופה הרחבתו בעתיד.

העובדה שהועלמה מעיני הציבור: בין ששת הרוגי „יום־האדמה" היתה גם אשה צעירה שלא שבתה ולא הפגינה

לפי מידים נכתבו על אירועי יום־האדמה בגליל.

העיתונות הישראלית יצאה מכליה בתיאור מה שכונה בפיה „ההסתה הקומוניסטית." כתבות שלמות ותיאורים חיים הוקדשו לסיפור „מעשי האכזריות שגילו המתפרעים כלפי כוחות־הביטחון," כפי שהגדיר זאת מפקח־מישנה יוסף סלמה, ממישטרת סכנין.

אבל אפילו שורה אחת לא נכתבה על נסיבות מותה של חדיג'ה קאסם שוואהנה. היא היתה בת 23 במותה. היא היתה בת סכנין. היא לא שבתה ביום־האדמה. ולא יצאה להפגין ברחובות כפרה. ובכל זאת נפלה קורבן. היא היתה אחת משישה הרוגי יום־האדמה. רק עיתון אחד מעיתוני ישראל — מעריב — מצא לנכון לציין ביכלל, שבין ההרוגים היתה גם אשה. שאר העיתונים ואמצעי־התיקשורת התעלמו מכך. גם הדוברים הרישמיים הסתירו את העובדה. לא נעים.

כדור בגב הנערה

לא רק לא נעים להודות שחיילי צה"ל שיצאו להשליט סדר בכפר סכנין ירו למוות באשה הסרת־מגן. יותר מזה. נסיבות מותה של חדיג'ה עלולות לקלקל כל אותם תיאורי־שקר מפוברקים, שבאמצעותם ניסתה העיתונות הישראלית לשטוף את מוחם של אזרחי ישראל על מה שאירע באמת ביום־האדמה.

סיפור מותה של חדיג'ה מהווה עדות לכך.

בשעות המוקדמות בבוקר ה־30 ב־

הקורבן

חדיג'ה קאסם שוואהנה, רווקה בת 23 מסכנין, נורתה למוות ביום־האדמה ליד ביתה, בעת שיצאה לחפש אחר אחיה.

האבל

הוריה של חדיג'ה, האב קאסם והאם סאמיה, מתאבלים על בתם, שנהרגה ליד ביתם, ואומרים: „חשבנו שליהודים יש כבוד לאשה!"

„כאן היא נפגעה!"

דוחי קאסם שוואהנה, אחד מעשרת אחיה של הצעירה שנהרגה בסכנין, מצביע על המקום בכביש בו נהרגה אחותו חדיג'ה. לידו ניצב חאלד מחמוד אבו־מסעוד, סגן ראש־המועצה המקומית בסכנין. ביתה של חדיג'ה נמצא במרחק 40 מטר מהמקום שבו נורתה (בקצה העליון של התמונה). חדיג'ה נורתה כשהפנתה גבה לחיילים, ורצה לעבר אמה.

איך נהרגה חדיג'ה?

מאת

מרסל זוהר

מארס הכריז אלוף פיקוד־הצפון, האלוף רפאל איתן, על עוצר בשלושת הכפרים עראבה, דיר־חנא וסכנין. היו התפרעויות בלילה הקודם. גם באותו בוקר יצאו מפגינים לסימטאות הכפר ולכביש הראשי, הקימו מחסומים וצעקו קריאות־גנאי כלפי השוטרים והחיילים.

בשעה שבע וחצי בבוקר כבר הידהדו היריות בחוצות הכפר, אחרי שכוח של חיילי צה"ל נשלח אל סכנין להשליט סדר. קאסם שוואהנה, אביה של חדיג'ה, שמע את היריות. באותו בוקר ישבו הוא, אשתו וכמה מאחד־עשר ילדיהם על מירפסת ביתם שבפאתי הכפר. לשמע היריות, נכנסו כולם אל תוך הבית. רק אז גילו כי חאלד, בן השמונה, איננו. הילד יצא לשחק ברחוב.

סיפר קאסם שוואהנה: „דאגתי לילד. אבל פחדתי לצאת, כי אמרו שיש עוצר. אמרתי לעצמי: לי אסור לצאת, אבל החיילים לא יעשו שום דבר לבחורה. ידעתי שהחיילים היהודיים נותנים כבוד לבחורות. הם לא מסוגלים להרביץ לבחורות, למה יש להם כבוד בשביל אשה. אמרתי לחדיג'ה: בתי, צאי לרחוב לחפש את חאלד."

חדיג'ה בת ה־23 עשתה כמיצוות האב, יצאה אל הרחוב. אמה, סאמיה, הביטה אחריה. היא ראתה את חדיג'ה ליד הבית, ובאותו רגע הבחינו עיניה בכיתת חיילים שנכנסה אל הסימטה בה שוכן הבית, במרחק של כ־40 מטר.

„חדיג'ה, חיזרי! חדיג'ה, חיזרי!" צעקה האם למראה החיילים.

חדיג'ה, שהספיקה להתרחק מהבית רק כמה עשרות צעדים, הבחינה גם היא בחיילים. היא נבהלה. היא היתה ברחוב לבדה, כשמולה כיתת חיילים חמושים.

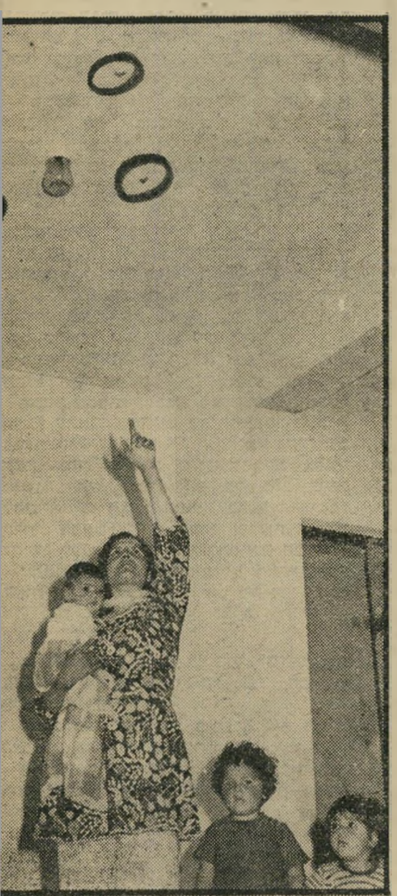

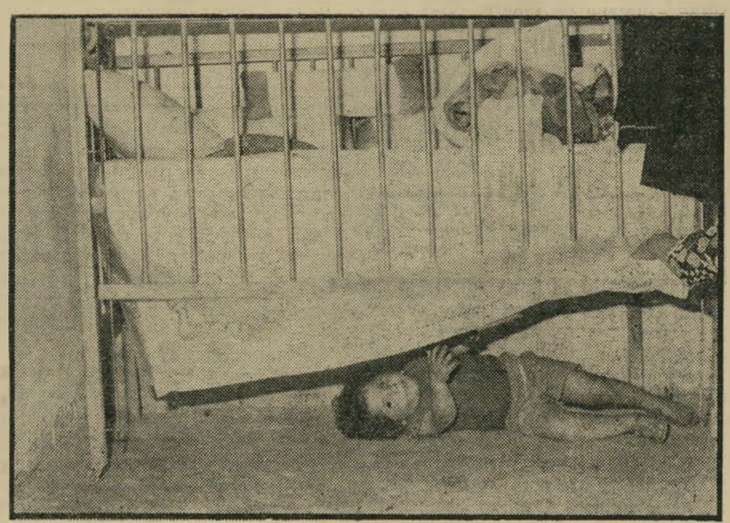

מתחת למיטה

נור זוידה, בן השנתיים וחצי, משחזר את הסתתרותו מתחת למיטת־התינוק שלו, בעת שחיילי צה"ל פרצו אל תוך ביתו של שריף חאמד זוידה בסכנין. למישמע היריות הסתתר התינוק מתחת למיטה, וחלפו שעות עד שהוריו גילו אותו שם. התינוק נור זוידה היה בהלם.

בחיקרה

סמירה זוידה, האם מחזיקה בתינוקה בן 4 החודשים ולידה שניים מילדיה האחרים, מצביעה על חורי הכדורים בתיקרה.

הצעירה בשמלה הפירחונית פנתה להם עורף והחלה רצה בחזרה, הביתה. ממול, מכיוון הבית, יצאה האם סאמיה לעבר בתה, רצה לקראתה כדי לסוכך עליה.

(המשך בעמוד 24)

(המשך מעמוד 23)

האם והבת רצו זו אל זו בזרועות מו־שטות. בהיותה במרחק חמישה מטרים מאמה, צנחה חדיג'ה על הקרקע. היא לא קמה יותר. כדור פילח את גבה.

חדיג'ה קאסם שווארנה נורתה בגבה בהיותה לבדה ברחוב, מפני שהפרה את העוצר.

האם היה זה מעשה־טירוף של חייל שאיבד את עשתונותיו נוכח ההתפרצות בחוצות הכפר, וזריקת האבנים והסחיות הבוערות לעבר החיילים?

ספק אם התשובה לכך חיובית. שכן שרשרת מעשים שאירעו אותו יום בכפר מצביעה על כך שהריגתה של חדיג'ה לא היתה מעשה יוצא־דופן.

כדור מעל מיטת התינוק

ביתו של שריף חאמד זוויידה ניצב בקצה הדרומי של סכנין.

אחרי שהוכרז העוצר בכפר הוא יצא אל ביתו של שכן, הנמצא במרחק של מטרים ספורים מביתו. כאשר הבחין ב־חיילים המתקרבים אל ביתו, חצה את המרחק המפריד בין שני הבתים כדי להי־כנס אל הבית. החיילים, שחשדו בו, כנראה, כי הוא אחד המתפרעים בכפר מיהרו לדלוק בעיקבותיו. הם דפקו על דלת הבית, אילצו את שריף חאמד ל־פותחה.

„הם התפרצו אל תוך החדר..." נזכר שריף. „בחדר ישבו בני־המישפחה. ביניהם היו ארבעה תינוקות. אבל החיילים החלו לשבור את הרהיטים. הם התחילו לירות באוויר — בתוך החדר. הקליעים השאירו סימני חורים בתיקרה. אחד התינוקות, נור בן השנתיים וחצי, נבהל. מרוב פחד הוא התחבא מתחת למיטה בחדר השני.

„הוא קיבל הלם. הוא לא יצא משם גם אחרי שהחיילים הלכו. חיפשנו אחריו וקראנו לו, ולא מצאנו אותו. רק אחרי זמן מה מצא אותו מישהו מתחבא מתחת למיטה כשהוא פוחד לצאת. מעל המיטה שלו בקיר, יש חור של כדור."

הקורבן לא נחסך גם בבית מישפחת חלאלי בסכנין.

„היינו בתוך הבית," מספר אחמד חלא־לי. „שמענו יריות בחוץ. הכדורים פגעו בקירות הבית. כמה כדורים ניקבו את דוד־החמים של דוד־השמש שעל גג הבית. אלה שירו רצו להשתעשע, או להפחיד אותנו.

„פיתאום שמענו צעקות של אשה מכיוון הכביש. אחי, חאדר עבד חלאלי, יצא החוצה. במרחק של כ־30 מטר מהבית שלנו שכבה על הכביש המורה, אמני נחמד עמר. היא היתה שטופת־דם. כדור שנורה על ידי אחד החיילים פילח את ביטנה. יצאתי בעיקבות אחי. ראיתי אותו מתכופף ליד האשה כדי להרימה מהכב ש ולהושיט לה עזרה. אז ראיתי שני חיילים שכיוונו את נישקם אלינו. אחד מהם ירה. הכדור פילח את ראשו של חאדר. הוא נפל על ידי ומת. החיילים ברחו משם."

חאדר בן ה־24, חקלאי במקצועו, היה החלל השלישי של סכנין אותו יום.

מספר מחמוד נעמנה, ראש מועצת הכפר השכן עראבה, שהגיע באותו בוקר לסכנין כדי לנסות להרגיע את הרוחות: „היה שם קצין אחד, בדרגת סגן־אלוף או אלוף־מישנה. הוא אמר לי: ‚כל כלב שיעז להוציא את ראשו החוצה בכפר — יקבל כדור בראש'! לי אמרו בגסות, שאין לי מה לעשות שם, ועלי להסתלק הביתה."

מחמוד נעמנה, כמו עמיתיו ראשי המו־עצות בדיר־חנא וסכנין, הם מתומכי המע־רך. בכל אופן, הם היו כאלה עד למאו־רעות יום־האדמה.

„למה לא מספרים לאזרחי ישראל מה באמת קרה בגליל ביום־האדמה?" הם שו־אלים בתימהון.

„למה אין העיתונים כותבים איך נהרגו האנשים בכפרים, איך נהרגה חדיג'ה?"

העיתונים לא כותבים, כי לא נעים לק־רוא תיאורים כאלה. הם מדכאים ומקו־ממים. לא נעים לספר על אשה צעירה שנקטפה בדמי־ימיה ברחוב, רק משום שהפרה את העוצר. לא נעים לספר, כי איש לא נחקר על כך, ובוודאי לא הועמד על כך לדין.

אולי לא נעים, אבל חובה היא לספר זאת.

ולו רק כדי שמיקרים נוראים כאלה לא יתרחשו שנית.

4 עדים מעידים כי היורה המטורף הוא אשה ✷ הנוסעים השתוללו באוטובוס, ניפצו את חלונותיו ורמסו זה את זה

התור בתחנת קו מיספר 4 בתחנה המרכזית היה ארוך. עמיחי שם־טוב (25), צעיר שחרחר גבוה, בעל שיער מתולתל, העובד כשכיר במיפעל לייצור חפצי־נוי, המתין בעצבנות רבה בתור המתמשך. השעה היתה שמונה ושלושים, ביום הראשון לפני שבוע, ועמיחי איחר לעבודתו. לאחר דקות ארוכות של המתנה הגיע עמיחי לתחילת התור, הניח את רגלו על מדרגת האוטובוס, והתכוון להניף עצמו לתוכו.

לפתע חש בחבטה, ונפל לאחור. „ידעתי שירו בי. חשבתי שזה מחבלים, או שמישהו חשב שאני מישהו אחר וירה בי בטעות. לא עלה על דעתי שזה מטורף, שיורה כמה פרוטות, לעבוד כפועל־במה בתיאטרון הבימה.

יעל ליוותה את משה לאוטובוס לתל־אביב, ברחוב משה שרת בקרייה, והשניים שוחחו והמתינו עד שיגיע האוטובוס. האוטובוס לו המתין משה לא הגיע, אבל במקומו חלף ליד התחנה, מבלי להיעצר, אוטובוס אחר. לפתע נפל משה, על הקרקע כשהוא שותת דם ומתפתל מכאבים. גם בו פגע, מטווח קרוב, כדור 22 המילימטר של אקדח־הטוטו שפגע ביום הקודם בעמיחי שם־טוב.

היום סבורה המישטרה כי הכדור נורה מתוך האוטובוס שעבר במקום. משה הובהל לבית־החולים דונולו, שם אושפז.

הגננת

מדלן הבדלה, מי שנפ־צעה קשה מירידות המטורף (בתמונה בעת אימונים בעוזי, בעת שירותה הצבאי), היתה בדרכה לבי־קור־חולים כאשר פגע בה כדור הטוטו.

סתם ככה באנשים באמצע הרחוב," סיפר השבוע.

גם המישטרה לא חשבה שזה מטורף. חוקריה, ובראשם סגן־ניצב שגיב, ההליטו כי היתה זו פליטת כדור תועה. העובדה שהכדור פגע בעמיחי מאחור, וכי בין ה־מקום שבו עמד הוא לבין קיר התחנה המרכזית, ליד התחנה, מפרידים ארבעה מטרים בלבד, לא הטרידה את המישטרה, שהמשיכה לדבוק בגירסה כי היה זה כדור תועה.

■ ■ ■

אולם, כעבור שלושים־וחמש שעות הבינה גם המישטרה, כי היא הטועה, ולא הכדור. משה יונגר, צעיר חולוני בן 18, בנו של חבר אג"ד, העומד להתגייס בחודש אוגוסט הקרוב לצבא ומשלים ביניתיים את בחינות־הבגרות שלו, ביקר באותו ערב, יום השני אצל יעל, ידידה שלו עוד מהתקופה שבה היה חניך השומר הצעיר, המתגוררת בקריית־שרת בחולון. השניים האזינו יחד לתקליטים, בביתה של יעל, ובשעה 7.30 בערב, ביקש משה מיעל: „בואי לווי אותי, אני מוכרח לנסוע לעבודה." עד הגיוס החליט משה להרוויח כמה פרוטות, לפני שיתגייס לצבא.

אשת הסוהר

חיה הנה, הפצועה

קל ביותר מששת הפצועים, היתה בדרכה לעבודתה כתופרת בסלון גניה בחל־אביב, עת פגע בה כדור המטורף.

הבדיקה הבליסטית של הקליעים הדליקה אור אדום אצל שגיב. התברר כי עמיחי ומשה נפצעו מאותו כלי־נשק עצמו. כש־נבדק הרקע של שני הצעירים, והתברר כי לאיש מהם אין עבר פלילי, וכי המיש־טרה לא תוכל לייחס אף אחד מן המיקרים לחיסול־חשבונות בתוך העולם־התחתון, הועברה החקירה ליחידה המרכזית (המדור המרכזי, לשעבר), והטיפול בה הוטל על אחד הקצינים הצעירים והכישרוניים — אם־כי חסרי־המזל, לאחרונה — של המדור, פקד יצחק תליו. תליו התפרסם כאשר עמד בראש הצוות שחקר את פרשת שוד היהלומים של גילה לוי־בוכמן, פרשה שעדיין לא נפתרה.

אז הועלתה, לראשונה, הסברה שהיורה הוא מטורף. סברה זו הפכה כימעט־וודאית יומיים אחר־כך, ביום הרביעי לפני שבוע. שני נוסעי אוטובוס דן בקו 17, שנסע בשעה 8.40 בבוקר מקריית־שלום לתחנה־המרכזית בתל־אביב, הפכו הקורבנות ה־שלישי והרביעי של המטורף בעל אקדח־הטוטו. כאשר עמד האוטובוס לפנות מרחוב מסילת־ישרים לעבר דרך שלמה (רחוב סלמה), נשמע בתוכו קול־נפץ.

יוסף שלום (26), העובד כמעבד־מתכות בתל־אביב, חש לפתע חבטה אדירה ונפל על הארץ. כשהבחין לפתע בדם רב שהחל שותת מגבו, נתקף בבהלה, החל לצעוק: „מחבלים! הורגים אותי!"

נהג האוטובוס מיהר לעצור את הרכב ליד המידרכה. יוסף שלום אזר את שארית כוחותיו, וקפץ מן האוטובוס. הנוסעים האחרים החלו יורדים אחריו באפניקה. אחת מהם, חיה הנה, לא הספיקה לרדת מן האוטובוס. היורה האלמוני פגע גם בה. למזלה של חיה, הכדור רק שרט את כתפה.

כעבור ימים אחדים סיפרה חיה הנה בת ה־25, אם לילד אשר בעלה, יוסי, הוא סוהר בכלא־רמלה: „אחרי שהראשון נפצע, החלה מאניקה באוטובוס וכולם ירדו ממנו. גם אני רציתי לרדת, ואז הרגשתי מכה חזקה והבנתי שפגעו גם בי."

אולם בפי יוסי שלום היתה גירסה מפורטת יותר: „אני ישבתי בחלק האחורי של האוטובוס, והכדור נורה אלי מאחור. שמתי לב לאשה, בעלת תלתלים, שהיו לה שני סלים בידה. היא לא התרגשה מהפציעה שלי."

מידע זה עדיין לא מסר יוסי שלום למישטרה. „המישטרה חקרה אותי מייד לאחר המיקרה, כאשר עוד הייתי מבולבל," גילה, „ואת זה שכחתי לספר להם. מאז ועד היום הם לא באו לחקור אותי יותר, או לא יכולתי לספר להם."

אבל המישטרה סבורה, כי ייתכן מאד שהמטורף המשתעשע בירי מאקדח־טוטו באזרחים שלווים, אינו מטורף אלא מטורפת. ילדה בת 12, שנסעה באותו אוטובוס, היא בין היחידים שמסרו עד כה

החלמיד

משה יונגר נפרד מידידתו, יעל, ליד תחנת־אוטובוס בקריית־שרת בחולון, עת ירה בו המטורף מחלון אוטובוס בתחנה. משה היה הקורבן השני של המטורף.

מאת

יוסי ינאי

תיאור מפורט למישטרה. מדבריה אפשר היה להבין כי היורה היה דווקא אשה. כאשר צויירה סקיצה של קלסתרן, על־פי תיאורה של הילדה, התברר כי פניה של האשה, מתחת לתלתלים השופעים, הם פנים נוקשות, דבר שהוביל את החוקרים לחשוב כי ייתכן שהיורה היה אשה מחופשת כגבר.

הילדה בת ה־12, שעליה מבוסס, בינתיים, מרבית המידע שבידי המישטרה, אף תיארה צעיר כבן 22, מגודל זיפי־זקן, שלדעתה גם הוא חשוד אפשרי. גם לתיאור זה נערכה סקיצה של קלסתרן, אולם אפילו למישטרה היה ברור כי סקיצות אלה אינן אף קצהו של חוט.

„רק דבר אחד טוב יצא מכל העסק הזה," סיפר השבוע יוסי שלום, המתגורר בקריית־שלום. „כשאבא שלי שמע איך ניצלתי בנס, הוא החליט לתת לי מתנה לפסח, ושם לי טפטים על כל הקירות בבית שלי."

אותה עת הבינה המישטרה, כי העסק מתחיל להיות רציני. מרבית בלשי ובלשות המדור המרכזי עוייסו לפעולה, והוצבו בתחנה־המרכזית וליד תחנות־אוטובוס ב־חולון, כדי לנסות ללכוד את היורה המש־תולל. החוקרים הגיעו למסקנה שהיורה מאוהב באוטובוסים, וכי הוא יורה רק בתוך אוטובוס או בקירבת תחנות.

הקלייע שהוצא מגופו של יוסי שלום הקורבן השלישי, ניראה, במבט ראשון, כקליע של אקדח־טוטו, אך חוקרי־המיש־טרה היו בטוחים שמקורו באותו כלי־נשק, ועד היום לא ביקשו את תוצאות הבדיקה שנערכה במחלקה לזיהוי פלילי (מז"פ) בירושלים, לגבי קליע זה.

נוסף להצבת פיתיונות של שוטרים ליד תחנות אוטובוסים ובתוכם, כינסה המיש־טרה את נהגי דן ואג"ד בקווי תל־אביב והפרברים, והזהירה להם כיצד עליהם לנהוג אם יתקוף המטורף שוב באוטובוס. ביסודן של ההנחיות נחה ההוראה שלא לפתוח את דלתות האוטובוס אלא למהר איתו, על כל נוסעיו, אל תחנת־המישטרה. ההזדמנות ללכוד את המטורף — או המטורפת — בעל/ת אקדח־הטוטו, נפלה לידי המישטרה כבר למחרת היום. אוטובוס מיספר 93 חלף בצומת הרחובות שנקר וההסתדרות, בחולון כשלפתע נשמעה בו זעקה. מדלן („מיכל") הבדלה, צעירה שמנמונת בעלת פנים נאות, בת 25, פרצה בצעקות ונפלה על ריצפת האוטובוס, ב־חלקו האחורי, כשהיא מתבוססת בדמה. נהג האוטובוס סירב לפתוח את הדלתות, והחל מסיע את הרכב לעבר תחנת המישטרה.

המהומה שפרצה בקרב 70 הנוסעים שהיו באוטובוס העמוס־לעייפה, הכריעה את הנהג. כאשר החלו הנוסעים המבוהלים לנפץ את שימשות האוטובוס, כדי להימלט בעד החלונות ורמסו זה את זה, החליט הנהג להיכנע, עצר את האוטובוס, פתח את דלתותיו ואיפשר לרדת למי שרצה. רק נוסעים מעטים הסכימו להמשיך עם האוטובוס לעבר מישטרת חולון. היורה לא נמצא ביניהם, כמובן.

מדלן, גננת במיקצועה, היא היחידה — בינתיים — מכל קורבנות המטורף, שנפצעה קשה. הכדור פגע בביטנה, חדר לכלייה ולכבד. „היא יותר מדי טובה,"

דם בין ירקות

בנו אלברט (מצביע בתמונה), מסביר לכל באי השוק היכן בדיוק נפל האורח הגרמני. שלום שלום, בעל דוכן־ירקות בשוק הכרמל (מימין), היה עד לתקיפה החמישית של היורה המטורף, בעוד

כדור־עף לישבן

כדור הטוטו הששי של המטורף פגע בישבנו של שחקן הכדורעף הגרמני אונריך קאמפה בעת שטייל עם חבריו לנבחרת בשוק־הכרמל בתל־אביב. הפעם לא תקף היורה באוטובוס.

ירייה מ־4 מטרים

הקורבן הראשון של המטורף המשתולל עם אקדח־הטוטו, עמיחי שם־טוב, נורה ממרחק של ארבעה מטרים, מה שלא הפריע לחוק־רים לחשוב כי היה זה כדור תועה. רק אחר־כך התברר הטעות.

ירייה כפול 2

הפעם היחידה שבה פגע המטורף בשני קור־בנות היתה, כאשר ירה ביוסי שלום, (בתמונה), מעבד־מתכת שהיה בדרכו למיפעל שבו הוא עובד. ובחיה הנה.

סיפר אביה של מדלן, שבתאי הבדלה, בביתו שביפו. „כל יום היתה נוסעת לבקר חברה שלה בשם עליזה, העובדת איתה בגן, שחיתה חולה. עליזה שכבה בבית־החולים דונולו, ובאותו יום שוחררה מבית־החולים. מדלן מיהרה לבקר אותה בבית, ובסוף מצאה את עצמה מחליפה את עליזה בבית־החולים דונולו."

בשלב זה כבר נכנס הציבור להיסטריה, ובעיקבותיו גם הצוות החוקר של המיש־טרה. הגירסאות פרחו כשמועות: „התוקף הוא סוטה מין לכן הוא פוגע באזור ה־נמוך של הגוף," אמרה אחת מהן. „התוקף הוא אב שכול לכן כל קורבנותיו צעירים," סיפרה האחרת. הקריאה לציבור למסור עדויות על כל אחד מארבעת המיקרים. העלתה תוצאות דלות. האוטובוסים וולדרום תל־אביב יצאו מתחנותיהם כשהם ריקים־למחצה.

הצוות המישטרתי המתוגבר עבד במלוא הקיטור, וחלק ניכר מזמנו הוקדש לשיתוף העיתונות במהלך החקירה. כך הופיעו בעיתונים פרטים מלאים על הקלסתרן שהוכן־לא־הוכן, על הבלשים של המדור המרכזי המתרכזים בתחנות־האוטובוסים כפיתיון למטורף היורה, ועל כל צעד מצעדיו של הצוות המיוחד שהוקם לצורך הקירה זו.

„יכול להיות שהוא מטורף, אבל אף אחד עוד לא קבע שהוא טיפש," אמר פסיכולוג ידוע, שהתבקש על־ידי המישטרה לעזור בחקירה. ואומנם, ביום הראשון האחרון הוכיח המטורף כי איננו טיפש כלל־וכלל. בעוד שוטרי היחידה המרכזית ממתינים לו בתחנות־אוטובוס הוא הלם דווקא בשוק הכרמל.

אונרייך קאמפה, שחקנה בן ה־20 של ניב־חרת־הכדורעף הגרמנית השוהה עתה ב־ארץ, טייל בחברת שלושה שחקנים אחרים של הניבחרת בשוק הכרמל בתל־אביב. „כדאי לכם לבקר בשוק. בערב־החג הוא צפוף ודחוס באנשים, וזו ממש חווייה לבקר בו," סיפר לאונרייך ידיד ישראלי. ואומנם, השוק היה הומה, עד לאותו רגע שבו נשמעה הירייה.

אונרייך וידידיו התעכבו ליד דוכן־הירי־קות של שלום שלום, והתבוננו בנשים נוש־אות הסלים הכבדים שקנו מדוכנו של שלום. לפתע נשמעה נקישה קלה. קנט נפל ארצה, אחז במותניו, וכשהביט בידיו ראה כי הן מכוסות דם. המטורף שינה את הטאק־טיקה שלו.

■ ■ ■

לגבי שלישה מתוך חמישה המיקרים יש עדויות של נפגעים וצופים, כי היורה היה אשה, או גבר מחופש ייתכן שלום העיד כי ראה אשה כאשה. יוסי [illegible] באוטובוס, וכך מתולתלת חשודה כ[illegible] הבדלה העידה גם הילדה בת ה־12. [illegible] סיפרה לשוטרים, שערכו אצלה ביקור קצר בבית־החולים, זמן רב אחרי עיתונאים זריזים, כי ייתכן שאשה מתולתלת־שיער שעמדה מאחוריה, באוטובוס, היא שירתה בה. גם הירקן שלום שלום זוכר, כי סביב הדוכן שלו לא היו באותה עת גברים, מלבד ארבעת שחקני־הכדורעף הגרמניים.

ביניתיים למדה המישטרה משגיאות עצ־מה, והטילה איפול על החקירה. אך נראה כי האיפול כה כבד, עד שהוא מפריע לחקירה. הבדיקות הבליסטיות של שלושה מחמשת הקליעי ששהתגלו, עדיין לא הגיעו ממז"פ לידי החוקר. הצוות משוכנע כי כל הקליעים נורו מאותו אקדח, ולא ביקש אימותים מדעיים לכך.

יוסי עמיחי, משה אונגר, חיה הנה, יוסי שלום ואונרייך קאמפה נחקרו רק פעם אחת, מייד לאחר פציעתם, ולפי עדויות חלקם, הם היו מבולבלים ולא מסרו למישטרה את כל הידוע להם. מדלן הבדלה לא נחקרה כלל, ונערכה עימה רק שיחת־נימוסין בת דקות ספורות. הירקן שלום שלום לא נשאל על־ידי הצוות החוקר אפילו שאלה אחת.

המטורף — או המטורפת — ממשיך להשתולל באין־מפריע, כאשר כל מהדורת־חדשות ברדיו עלולה להביא את סיפורה של הירייה הבאה.

לפתוח את דלתות האוטובוס אלא למהר איתו, על כל נוסעיו, אל תחנת־המישטרה. ההזדמנות ללכוד את המטורף — או המטורפת — בעל/ת אקדח־הטוטו, נפלה לידי המישטרה כבר למחרת היום. אוטובוס מיספר 93 חלף בצומת הרחובות שנקר וההסתדרות, בחולון כשלפתע נשמעה בו זעקה. מדלן („מיכל") הבדלה, צעירה שמנמונת בעלת פנים נאות, בת 25, פרצה בצעקות ונפלה על ריצפת האוטובוס, ב־חלקו האחורי, כשהיא מתבוססת בדמה. נהג האוטובוס סירב לפתוח את הדלתות, והחל מסיע את הרכב לעבר תחנת המישטרה.

המהומה שפרצה בקרב 70 הנוסעים שהיו באוטובוס העמוס־לעייפה, הכריעה את הנהג. כאשר החלו הנוסעים המבוהלים לנפץ את שימשות האוטובוס, כדי להימלט בעד החלונות ורמסו זה את זה, החליט הנהג להיכנע, עצר את האוטובוס, פתח את דלתותיו ואיפשר לרדת למי שרצה. רק נוסעים מעטים הסכימו להמשיך עם האוטובוס לעבר מישטרת חולון. היורה לא נמצא ביניהם, כמובן.

מדלן, גננת במיקצועה, היא היחידה — בינתיים — מכל קורבנות המטורף, שנפצעה קשה. הכדור פגע בביטנה, חדר לכלייה ולכבד. „היא יותר מדי טובה,"

ותינוקה - המסתתרים זה חמישה שבועות

אוה גינסבורג מתה.

האם הצעירה, בת ה־24, שחטפה לפני חמישה שבועות את תינוקה בן השנתיים, יובל, מרשות אביו, ומאז נעלמו עקבותיה — אינה רוצה להיות עוד אוה גינסבורג. היא רוצה לחזור להיות עצמה, לנתק את כל הקשרים עם בעלה, אהרון גינסבורג, לחזור להיות אוה גרוס, ולחיות יחד עם בנה.

בינתיים היא עושה זאת במיסתרים.

„לא ידעתי שאשתו הקודמת התגרשה ממנו בגלל שהיכה אותה"

מזה חמישה שבועות עולים כל מאמצי מישטרת־ישראל למצוא את מקום־מחבואה, בתוהו. למרות החיפושים, ולמרות שבעלה הקציב פרס בסך 5000 ל"י לכל מי שיביא לגילוי מקום מחבואה, אין בידי המישטרה אפילו קצה של מידע שיוביל לגילויה של אוה.

אבל אוה חיה, ואפילו לא רע לגמרי.

היא אינה מסתתרת במרתפי המיסיון או במחילות העולם־התחתון, כפי שניסו לדמיין כמה מאמצעי־התיקשורת בארץ. היא חיה חיים רגילים ושקטים, מגדלת את בנה ואפילו עובדת במיקצועה, כקוסמטיקאית. היא מתגוררת בבית מישפחה, שאם ובאשר תתגלה זהותה אי־פעם, עשוי הדבר לגרום למישטרת־ישראל מבוכה לא קטנה מזו שנגרמה לה בעת שנגנבה הכספת מבניין המטה־הארצי של המישטרה.

ממקום־מחבואה זה יצרה השבוע אוה קשר עם העולם הזה. היא עשתה זאת במטרה מוצהרת: להפריך את כל השמועות וידיעות־השווא שהופצו אודותיה מאז נעלמה. היא ביקשה להסביר, באמצעות העולם הזה, את הסיבות והמניעים שהביאוה לחטוף את תינוקה ולהסתתר מעיני בעלה והמישטרה.

„העולם הזה" יצא לפגוש את אוה במקום מחבואה. להלן סיפורה של הנרדפת:

„הכרתי את אהרון ברומניה, כשהייתי שם בטיול. הוא הגיע לטיול מישראל. התיידדנו מאד, והבעתי בפניו את רצוני לעלות לארץ־ישראל. כבר קודם־לכן הגשתי בקשה כזו לשילטונות הונגריה, עיני בעלה והמישטרה.

„העולם הזה" יצא לפגוש את אוה במקום מחבואה. להלן סיפורה של הנרדפת:

„הכרתי את אהרון ברומניה, כשהייתי שם בטיול. הוא הגיע לטיול מישראל. התיידדנו מאד, והבעתי בפניו את רצוני לעלות לארץ־ישראל. כבר קודם־לכן הגשתי בקשה כזו לשילטונות הונגריה,

עוגה ליובל

אוה ויובל, בשעת נסיעה ממקום־מחבוא אחד למישנהו.

„עכשיו אנחנו נמצאים במקום קבוע כבר קרוב לשבועיים. קודם־לכן היינו כצוענים, נדדנו ממקום אחד לשני, סיפרה אוה, והוסיפה: „מזל שיש עוד אנשים טובים בעולם." בשעת הנסיעה עצרו אותה שוטרים שלא זיהו אותה.

אוה ג והיא

שם נולדתי וחייתי. כשחזרתי להונגריה, ראיתי שיש שוב בקשה זורז וקיבלתי את הדרכון מהר מאד. הערכתי את אהרון כבעל קשרים. אבל מאוחר יותר זה פגע בי יותר מכל.

כשהגעתי לארץ, ב־1973, התכוונתי להיקלט בקיבוץ. אבל פקידי־הסוכנות בנמל־התעופה שלח אותי לביתו של אהרון גינסבורג, בבת־ים. „אה־

במחבוא

אוה גינסבורג ובנה יובל, בחדר במקום מחבואם. „יובל ישן עם הילדים של מארחינו, ואני ישנה בחדר אחר," מספרת אוה. „מאז הבריחה, יובל לא סבל מאף מחלה, בניגוד לפירסומים של בעלי בעיתונות ובשאר אמצעי־התיקשורת." אוה ויובל מסתפקים באבירים צנועים, למרות שהם מתגוררים כעת בבית מהודר שבעליו עשירים.

התחפושת

אוה מחליפה פאות אר... יחד עם זאת היא מ... שכנים־לקוחות בבית מארחיה. „קשה לזהות בבחור...

ינסבורג מתה
א חיה ב...

רון מנדנד לי כבר הרבה זמן, שכשתגיעי לארץ אשלח אותך אליו,' אמר לי הפקיד. הבנתי שהארון הוא שסידר את יציאתי מהונגריה. הייתי אז בת 20, ודי תמימה (לא כמו עכשיו). נשארתי בביתו של אהרון, ואחרי זמן קצר התחתנו. לא ידעתי שהוא כבר היה נשוי קודם־לכן ושאשתו הקודמת, דבורה, התגרשה ממנו בגלל

דות משך היום, על־מנת שלא יזהו אותה ברחוב. יכה בעבודתה הרגילה, כקוסמטיקאית, ומקבלת החיננית את האשה המבוקשת ביותר במדינה כיום.

שהיה מכה אותה יומם ולילה.

„מייד אחרי נישואינו לקח אהרון את תעודת־העולה שלי, והוא משתמש בה עד היום. אחרי כמה חודשים ראיתי כבר את אהרון באור שונה. הוא החל מכה אותי ללא סיבה. אפשר להרביץ — ואפשר להתעלל. הוא היכה אותי ללא־גבול. * בכל אבריי־גופי, משך שעות ארוכות. התחלתי לפחד מפניו. מאחר שלא ידעתי עברית, ולא היה לי אל מי לפנות, העדפתי להכות ולראות איך יתגלגלו העניינים. קיוויתי שכשאהיה בהריון, הוא יתחשב יותר.

„כאשר נולד בננו, יובל, חשבתי שיחסו אלי ישתנה. אולם התעללויותיו נמשכו, ואף גברו.“ אווה הגישה נגד אהרון תלונות אחדות במישטרה. „או כבר תפסתי קצת אומץ,“ מספרת אווה, „אבל המישטרה לא עזרה וביטלה את כל התלונות, אחרי שהשוטרים נפגשו עם אהרון. הוא אמר לכולם שאני לא נורמלית, והיכה אותי בנוכחות שוטרים וגם בנוכחות אימו, טובה, שגם היא הרימה עלי יד לא פעם אחת. אהרון כלא אותי בדירה בבת־ים וניתק אותי מן העולם. לא פעם התפאר לפני שיש לו קשרים עם המישטרה ועם כל הארץ, ואף אחד לא יעזור לי.

„באחד הלילות, אחרי שבעט בי בביטני, טילפנתי למישטרה מבלי שיידע. הגיע שוטר בשם גרוסמן, שהתברר שהוא ידידו של אהרון, והוא סירב למלא תלונה נגדו. הוא אמר לי: ‚אז מה אם הוא מכה אותך? גם אני מכה את אשתי כשמגיע לה.‘“

* טענות אלה מצד אווה, שהועלו על־ידה גם בעבר, הוכחשו בתוקף על־ידי בעלה, שהצהיר: „מעולם לא היכיתי אותה.“

סוס של עץ

ממקום־המחבוא מבצעים אווה גינסבורג ובנה בן השנתיים, יובל, גיחות קצרות אל גני־המישחקים בסביבה. „כל יום אנחנו יוצאים לטייל. מסתובבים ברחוב, משחקים בגן. אני עושה הכל על־מנת שיובל יחיה כרגיל, ולא ירגיש בשום דבר יוצא־דופן,“ היא אומרת.

בתחילת 1975 הכירה אווה גינסבורג, דרך אחותה מרים המתגוררת ברמת־הגולן, את בועז רבין, בן 24, מציל ומורה לחינוך גופני. „ההיכרות ביננו היתה תחילה שלפונית בלבד. רק מאוחר יותר, למרות איומיו של אהרון על בועז, הפכנו ידידים,“ מספרת אווה, תוך כדי הכנת אוכל לבנה יובל, ששב ממישחקיו מחוץ לבית המארחים. „מה שפורסם, כאילו הייתי מאהבת של בועז (שהוא רווק), הוא המצאה של אהרון.“

אווה החליטה לדרוש גט מבעלה, למרות האיומים והמכות שספגה, לטענתה, יום־יום מאז העלתה את רעיון הגירושין לפני אהרון. „הרגשתי שאני מתפוצצת ולא יכולה יותר, והגשתי בקשת גט דרך עורך־דין. מאוחר יותר, בלחצו של אהרון, הפסיק אותו עורך־דין לטפל בעניינו, והתיק עבר לעורך־הדין הנוכחי שלי, משה גוטס־מן, שגם הוא סובל מאהרון ומהמישטרה מאז שהתחיל לטפל בתיק.

„יום לפני הדיון בבית הדין הרבני הכריח אותי אהרון, במכות ובאיומי־רצח, לחתום על מיסמך, שלא יכולתי לקרוא אותו והוא לא תורגם למעני,“ מספרת אווה, שאיננה שולטת היטב בעיברית ואינה קוראת בה. „הגעתי לבית הדין הרוסה, חבולה וכחולה ממכות. רק אחר־כך הסתבר לי, שבמיסמך חתמתי שאני מוותרת על הכל: על כל הרכוש ועל כל הדברים שניקנו בזכות תעודת־העולה שלי. אבל זה לא הפריע לי, מה שפגע בי היה העובדה שבמיסמך היה כתוב שהילד נשאר אצלו.

„המאהבת היחה לבושה בבגדים שלי והחזיקה את בני“

„איך הרבנים לא הבינו שרק בגלל מכות חתמתי על מיסמך, שבו אני מוותרת על הכתובה, על דמי־המזונות, על זכויותי על הבית, על המכונית ועל כל התלונות שהגשתי למישטרה ונשארי שם ללא טיפול? אמרתי לרב קוליץ, אב בית־הדין שחתמתי

(המשך בעמוד 30)

בבריחה

„בהתחלה,“ מספרת אווה, „נאלצנו, יובל ואני, לעבור ממקום מחבוא אחד לשני, מתוך פחד שנתגלה.“ אך כיום נמצאת אווה במחסה בטוח. שמועות אודות הימצאותה במיסיון או בין חוגי העולם־התחתון אין כל ביסוס.

איך הובאה פנינה גולן במייחד מלונדון

עד שהיא הגיעה, אפשר היה למות משיעמום על בימת־ההסרטה של ה־מערבון אקדח האלוהים, המצולם בעיר־המערבונים שליד כפר־סבא. עד שהיא הגיעה, היה הבמאי פרנק קרמר מחלק הור־אות במיבטא איטלקי בולט לשחקן לי ואן־קליף, שבמקום שער־חפרא שלו הולב־שה עליו הפעם פיאה מחוגנת, כיאה לכו־מר — דמות אחת מתוך שתיים שהוא מגלם בסרט.

עד שהיא הגיעה, היו הניצבים שלא־בתפקיד משוטטים בשמש, או יושבים ב־בטלה מתוקה על מדרגות המיבנים של עיר־המערבונים, עד שהיא הגיעה היו שרה וינר ועידית בורשטיין, שתי המלבישות ה־סימפטיות של הסרט, משועממות להחריד.

אבל כשהיא הגיעה סוף־סוף, ניעורה בימת־הצילומים לתחייה. אנשים החלו מסתובבים בהתרגשות ממקום למקום, הקי־פו אותה סביב, הביטו בהשתאות על ה־אטרקציה הישראלית של הסרט, פנינה רוזנבלום־גולן, שהובאה במייוחד מלונדון על־ידי המפיק, מנחם גולן.

עד אחרי הלידה השלישית

וזאת, יען כי בכל רחבי ארץ־ישראל ו־התפוצות לא נמצאה אחת היכולה, לדעת גולן, למלא כהלכה את תפקיד צ'סטי, גי־רת־החזה בסרט, מלבד פנינה. וכיוון ש־ראוי לו לאיש־מיקצוע כמו מנחם גולן שלא יטעה, אכן פנינה גולן היא בהחלט טייפ־קאסטינג לתפקיד צ'סטי או, כפי ש־היא מכונה בחיבה על־ידי אנשי הצוות, „מצ'יסטה האלוהית".

אל בימת־הצילומים מגיעה הרוזנבלום בצהריים. כשהיא מבחינה שהבחינו בה, היא פותחת בקפריזות של כוכבת: לא רוצה להצטלם בלי שיאפרו אותה, איפה המאפרת. כולם מתחילים להתרוצץ, לחפש את המאפרת חנה חלפון. אבל זו שייכת לדור אשר לא ידע את פנינה גולן. במבט מלמטה־למעלה היא מודיעה שהיא מאפ־רת רק את השחקנית הראשית, ומורה ב־אצבעה על סיביל דאנינג האוסטרית, ה־יושבת ליד שולחן־האיפור כשעל ראשה למעלה מחמש־עשרה פיאות.

הרוזנבלום־גולן נעלבת עד עימקי נשמ־תה: „בשביל זה הביאו אותי באופן מיו־חד מלונדון? בשביל שאת לא תסכימי ל־אפר אותי?!" בקול חנוק מדמעות היא רצה אל המלבישות, המכירות אותה עוד מהמדידות שנערכו לפני תחילת הצילו־מים, ואומרת: „היא לא רוצה לאפר אותי, האישה הזאת!"

רק אחרי שמסבירים למאפרת, מיהי הגברת רוזנבלום־גולן ומהי הפונקצייה ש־היא ממלאת בסרט, משתנה היחס כבדרך־פלא. בלי בעיות היא מושיבה את פנינה בחוץ, מפני שבחדר־האיפור שורר חושך, ומאפרת את פניה היפים. ואחרי הפנים היא מאפרת את האביזר החשוב ביותר, אותו שבזכותו קיבלה פנינה את כרטיס־הטיסה תל־אביב — לונדון — לונדון — תל־אביב — החזה.

והחזה, הוא משהו שלא מן העולם הזה. פנינה מתוודה כי היא לעולם אינה לובשת חזייה, וכששואלים אותה כיצד היא מסבי־רה את הפלא הזה, שלמרות גודלו ניצב חזה איתן, זקוף וגאה, היא אומרת בבייש־נות: „אלוהים נותן לכל אחד משהו —

מצ'יסטה האלוהית

אז לי הוא נתן את זה." והשחקן דידי לוקוב, המשתתף אף הוא בסרט, אומר ב־חצי־קול: „אלוהים נתן — אלוהים יקח אחרי הלידה השלישית, יהי שם אלוהים מבורך."

ליד דידי ניצבים שני בחורים צעירים. האחד הוא איאן סנדרס, בלונדי מתולתל וחביב והשני קודי, בנו של ג'ק פאלאנס. השלושה מתבוננים בפנינה בהערצה, ו־מסתירים אך בקושי את מבטיהם רבי־המשמעות, הנמשכים אל חזה המופלא של הכוכבת כאל אבן־שואבת.

חווייה נפלאה בירושלים

פנינה רוזנבלום אינה מתייחסת אל שלושת השחקנים הגברים. דידי אינו מרשים אותה עם האקדח שבידו, איאן סנדרס וקודי פאלאנס אינם מפורסמים והיא לא שמעה עליהם מעולם. אבל ג'ק פאלאנס, לעומת זאת, זה כבר משהו אחר. פאלאנס הוא כוכב־קולנוע בינלאומי, כותבים עליו בעיתונים והוא מפורסם בדיוק כמוה. היא אומנם עדיין לא כוכבת בינלאומית. אבל אין ספק שאחרי הסרט הזה היא תהיה.

כמו שהיא נראית בתילבושת האדומה המגרה שלה, בחזה השופע, בפניה היפים ובאופן שבו היא מטופפת, מדברת ומתנה־גת, ברור לחלוטין: פנינה נולדה להיות כוכבת סרטים.

פאלאנס, אחרי שהוא סוקר בתדהמה את פלא־הטבע המתקרב אליו, מתאושש ומרים את כובעו. פנינה, בלי בעיות, פונה לו דוגרי כמינהגה: „ג'ק, אתה יודע שהבת שלך עומדת להיות שכנה שלי?!" הוא מחכח בגרונו, ומגמגם כמה מילות־נימוס. אך פנינה, בגישתה הישירה, מאלצת אותו להיענות. כעבור דקות ספורות הם כבר משוחחים כידידים ותיקים.

לפנינה רוזנבלום־גולן אין בעיות של

כדי לככב לצד ג'ק פאלאנס במערבון המוסרט ל"ד כפר־סבא

קומוניקציה. ואם למישהו שהיא חפצה ביקרו יש בעיות כאלה לגביה, היא עזרת לו לפתור אותן. בלי בעיות.

כאשר לי ואן־קליף נהרג, בסרט, על־מנת לקום לתחייה מאוחר יותר, בתפקיד נוסף, מסתובב ג'ק פאלאנס על הסט בחוסר־מעש. הוא גבוה ויפה־תואר מרשים במציאות הרבה יותר מאשר בסרטים. יש לו חיוך מקסים, והוא כבר הספיק, במשך שבוע הימים שהוא נמצא בארץ, לשבור לבבות רבים על הסט. היא מקפיד להתנהג ככוכב, שומר על ריחוק מאנשי־הצוות, אך מתייחס בכבוד אל האנשים העובדים איתו. יש לו הרגשה שהוא לא אחוד, וכשמספרים לו שמישהו מאנשי הצוות אמר עליו כי אינו אוהד את ישראל הוא יוצא מכליו:

„אני אף פעם לא אמרתי דבר. כזה! אין לי כל זכות להביע את דעתי, ומשום כך לא הבעתי אותה. אינני מעורב מבחינה פוליטית בארצות־הברית, אז מה פיתאום שאתערב כאן? התקופה שאני מבלה בישראל היא תקופה נפלאה. אילת היא אחד המקומות היפים בעולם, ובירושלים עברתי את החווייה היפה שהיתה לי אי־פעם.

„אני מחפש דירה בירושלים. אני רוצה לחזור לכאן שוב, אז איך יכולים לומר עלי שאיני אוהד את ישראל? שיביאו אלי את האיש שאמר זאת, ואני רוצה לראות שהוא יעז להגיד לי את זה בפנים!"

פאלאנס לא נרגע. פנינה מתגדבת להרגיע אותו, ואומרת שלא חשוב מה אומרים. הרי כולם מדברים מתוך קינאה. עובדה, גם בה מקנאים ואומרים עליה כל מיני דברים לא־יפים.

מה שנכון — נכון. יחסם של הישראלים כלפי פנינה גולן מוזר מאד. בעוד אנשי־הצוות הזרים בסרט סוקרים אותה בהערצה, משוחחים איתה וחולקים לה מחמאות, זורקים לעברה אנשי־הצוות הישראלי הערות שמטרתן לפגוע. התנהגות זו נראית חסרת־סיבה, בייחוד כשהיא באה מגברים. הופעתה הפרובוקאטיבית של פנינה מעוררת אותם, ללא ספק. הבחורה הזאת פשוט אינה יודעת מהי בושה. היא פוסעת על בימת־הצילומים כאילו היה זה חדר־השינה הפרטי שלה. וכשלי ואן־קליף נרצח, עשרות פעמים, היא עולה על סוס כדי לצטלם. ולמרות שהיא מספרת כי היא מרבה לרכב בלונדון, ניכר בה שהיא פוחדת פחד־מוות.

כמו כפפה ליד

סיביל דאניגן האוסטרית מתחמקת באלגנטיות מלהצטלם עם הרוזנבלום־גולן. נערית־המיסבאה שולחות בה מבטי־קינאה בולטים, אך מחליפות ביניהן לבין עצמן הערות מזלזלות. אולם, למרות הכל ואף־על־פי־כן, לא נמצא איש על הסט שאינו מודה כי פנינה היא פשוט פצצה משגעת, ומתאימה לתפקידה כמו כפפה ליד. ויותר מזה. לא נמצא על הסט איש שאינו מודה כי הבחורה פשוט הפיחה חיים בבימת־הצילומים העייפה, בעצם נוכחותה.

וכמו שאומר פיצ'ו בן־צור, עוזר־הבמאי הנמרץ, העישה עבודה מצויינת באירגון השחקנים ובימוי הניצבים: „בשביל זה, בלבד, היה כדאי להביא אותה מלונדון."

מי שאינו נראה בשטח הוא השחקן ריצ'ארד בון. מסתבר שבון קיבל הודעה טלפונית, אשר בישרה לו כי אחיו, המתגורר בסקרמנטו שבקליפורניה, לקה בהתקף לב. ללא כל שהיות עלה בון על המטוס הראשון, טס לקליפורניה, שהה ליד מיטת אחיו שעה אחת בלבד, ומייד יצא בחזרה לישראל. מנחם גולן הבין, ודחה את ימי הצילומים שלו.

התסריט של אקדח האלוהים מכין לצופי־הקולנוע הפתעה. לי ואן־קליף, בדמותו של כומר, נרצח במהלך חמש הדקות הראשונות של הסרט, אך מיד הוא חוזר אל הבד בדמות אחיו הנוקם של הנרצח.

בין נקמה לנקמה ובין מירדף למירדף, יוכל הקהל לשטוף את עיניו בנערות־המיסבאה היפהפיות כשבראשן, כאמור, צ'סטי־פנינה. את הנופך הרומנטי לסרט תספק סיביל דאניגן האוסטרית.

סיביל מגלמת את דמות אמו של הילד לייף גארט, המנהלת רומן עם הנוקם לי ואן־קליף. אשר ללייף גארט, הוא לא יתקשה לשחק את בנה של אמו. אחרי הכל, יש לו בבית אמא פרטית יפה לא פחות מסיביל.

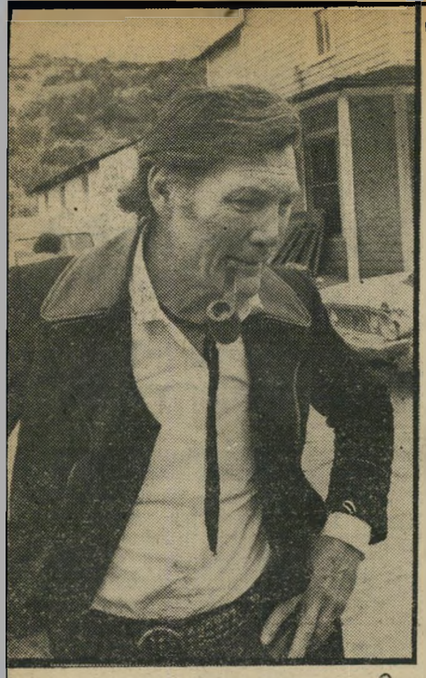

החליצה

ידי המאפרת חנה חלפון, חולצות את שדיה של פנינה כדי לאפרן. הכוכבת נבוכה ומנסה להגן על מה שיש לה מעיני הנוכחים.

ההצצה

ג'ק פאלאנס מתקשה למקד את מבטו כשהוא משוחח עם נערת־החזה ועיניו מעוטטות לצדדין במבוכה בולטת למדי.

אקדחו של אלוהים מכוון אל ליבה של צ'סטי

האב, הבן ורוח־הקודש

ג'ק פאלאנס ובנו בן ה־21 קודי המשתתף בסרט **אקדח האלוהים** מביטים בהערצה בפנינה רוזנבלום־גולן, כשפאלאנס מתקשה להסתיר את מבוכתו בחברת הפצצה הישראלית (משמאל), שניגשה אליו ובלי בעיות גררה אותו לשיחה. בתמונה למעלה: קודי פאלאנס, איאן סאנדרס ודידי לוקוב — שלושת הרעים בסרט, מביטים בחשתאות על חזה חמופלא של פנינה כשדידי מכוון את אקדחו אל קודש הקודשים.

(המשך מעמוד 27)

על המיסמך בעיקבות מעשי־אלימות של אהרון נגדי, אבל הוא בכלל לא שם לב אלי. גם עם הרבנים היו לאהרון קשרים. רק כעבור חודשיים נקבע בבית־המישפט המחוזי, שהילד יהיה בבעלותי.

„לפני הדיון בבית־המישפט המחוזי אותה מאהבת חיתה לבישה בבגדים שלי, ונשאה בידיה את הילד שלי. ניגשתי אליהם וביקשתי לקבל את יובל, כמו שנקבע בין אהרון ועורך־הדין. המאהבת שלו מיהרה לרוץ לכיוון הבית עם הילד, ואהרון אמר: ‚לא תקבלי אותו היום.' התחלתי לרוץ אחרי המאהבת, לקחתי ממנה את הילד, והתחלתי לברוח."

כך החלו ימי המחתרת הארוכים של אווה: „ימים אחדים שוטטתי בין כל מיני מכרים והחלפתי מקומות מחבוא, עד שהגעתי לבאן, ואני נמצאת פה כבר למעלה משבועיים."

בניגוד לפירסומים שהפיץ אהרון, כאילו הסכימה אווה לקבל כסף תמורת הילד, אומרת אווה, תוך שהיא מאמצת את יובל אל ליבה: „אני לא מוכנה לוותר עליו כדי שיחיה עם אהרון ועם אותה אשה זרה.

„הוא אהב לסחוב אותי, בתחילת נישואינו, לכל מיני מקומות זוהרים וגדולים. קודם־לכן, בבית, היה מכה אותי, ואחר־כך הכריח אותי לצאת לבלות איתו. לא לקח לי הרבה זמן, אם כי יותר מדי זמן, להבין שהוא בן־אדם ללא שום כיסוי מוסרי. ידו היתה בכל, ובכל מקום שעבד התפאר שהוא יכול להרוס את כולם." גם את הידיעות שפורסמו בעיתונות, כאי־

„אצא כשיודיעו לי שהדיון על החזקת הילד מחדש"

זי," מספרת אווה, „בשעה 11 ב־לילה פרצו לדירה אהרון ושני שוטרים, וגררו אותי בכוח לניידת שהובילה אותי לבית־החולים לחולי־נפש אברבנאל ביפו. בימים שלפני הדיון הוציא שופט מחוזי צו, שאסר על אהרון להיכנס לדירה בבת־ים כדי שלא יוכל לאיים עלי. אהרון פנה

המחפשים

אהרון גינסבורג בחברת שתי בנותיו מנישואיו הראשונים, ורדה וסיגל, ואימו טובה המחזיקה בידיה את יובל, בנו מנישואיו השניים, שאחריו מחפשים המישטרה והאב. יובל מסתתר עתה עם אמו, אווה,

אל ד"ר הקר, הפסיכולוג הראשי באיזור תל־אביב, והוא הוציא נגדי צו־אישפוז בבית־חולים לחולי־נפש. לדיון עצמו הגעתי עם אחות הונגריה, והוצגתי כמאושפזת בבית־משוגעים, כך שלא יכלו לקבל את עדותי־בשבועת נגד אהרון. בית־המישפט המחוזי קבע שאאב יוכל לחזור לדירה „באברבנאל סיממו אותי, וזרקו אותי לחדר ללא מיטה. שכבתי על הריצפה, ולא ידעתי מה רוצים ממני בכלל. בבית־מישפט מחוזי הגענו להסכם שנחתם בנפרד עד הגירושין, והוסכם שהילד יהיה אצלי. אחרי יומיים שוחררתי לאחר שנקבע שאני לא זקוקה לאישפוז. הצו קבע שאהרון יקנה לי דירה וישלם לי דמי־קיום, אבל ההסכם לא קויים על־ידי אהרון. אני שכרתי דירה עם נורית, ידידה של בועז רבין, והתחלתי לעבוד כקוסמטיקאית. חיכיתי שהדיון בבית־המישפט המחוזי יתחדש, ואז אוכל להביא את כל ההוכחות נגד אהרון.

„בינתיים מגע ממני אהרון לראות את יובל. ביום חמישי, שבו ברחתי, הגעתי לדירה בבת־ים אחרי שעורך־הדין גוטסמן לחץ על אהרון לאפשר לי לקבל את הילד לכמה שעות. בכל הפעמים הקודמות אסר עלי אהרון לקחת את הילד, ושמר עלי יעל יובל בארבע עיניים — שלו ושל המאהבת שלו, שחיה איתו בדירה. בכך הפר צו מפורש של בית־המישפט.

„באותו יום חמישי הייתי אמורה לקבל את יובל. גוטסמן ביקש משני ידידי, רוני וקובי סיגמן, שאותם הכרתי דרך בועז ואחותי מרים, שיגיעו גם הם אל הדירה, כדי להשיגח שאהרון לא יכה אותי, כמו שעשה בביקורים קודמים שלי אצל יובל בדירתו.

„באתי, ובשעה ארבע אחרי־הצהריים דפקתי בדלת ואהרון לא היה. ירדתי ל־רחוב, ואז הגיעו קובי ורוני, ומן העבר השני — אהרון והמאהבת שלו, שהיו חבו־קים, והמאהבת נשאה את יובל בזרועותיה.

לו הילד יובל סבל ממחלות כרוניות, מכחי־שה אווה לחלוטין. הילד נראה בריא. וקורא לאמו בשמה: „אווה," במקום „אמא." במשך היום הוא משחק עם חברים שרכש לו, בסביבת המחבוא. אחרי־הצהריים מטיילת איתו אווה, והוא נראה מאושר בחברתה. במקום המחבוא החל יובל, בן השנתיים, גם לדבר.

אווה אינה מתכוונת, כמובן, להסתתר ולברוח כל חייה. „אצא ממחבואי כשיודיעו לי שהדיון בבית־המישפט המחוזי, על

„איך ייתכן שבן־אדם יוכל לקנות את כל העולם?"

החזקת הילד, יתחדש. השאר לא איכפת לי," היא מצהירה. „יש לי מיקצוע, אני צעירה ויכולה להסתדר. אבל אני רוצה שיובל יהיה אצלי. אני גם תובעת שה־מישטרה תטפל בכל התלונות שהגשתי נגד בעלי, אני רוצה הגנה מישטרתית מפניו. זה הכל. על השאר אני מוותרת.

„אני לא רוצה את הדירה או את הכספים שלו, למרות שהוא אדם עשיר," אומרת אווה הנחושה בהחלטתה שלא לוותר לבעלה הפעם, „למרות שהוא כל־יכול." והיא שואלת: „איך ייתכן שבן־אדם יתעלל באשת ויוכל לקנות את כל העולם: שכנים, מישטרה, כולם — כדי שיאשימו את האזניים, יעצמו את העיניים וימשיכו לחיות כאילו כלום לא קרה?"

הענקיות

בכל ניבחרת בלטו מיספר כדורסלניות תמירות במייוחד. למעלה: הבלגית אווה וסילייבסקה (10) 1.82 מטר נאבקת עם ההולנדית יופה גרסט, בעלת 183 הס"מ.

„אני כבר לא יכולה להמשיך לחיות בבלגיה. הפעם, לא אחזור לשם. לראשי המישלחת הבלגית אמרתי שאני נשארת, כביכול, בישראל כדי לב־לות חופשת־מולדת." זאת גילתה ישראלה דירקס, מי שהיתה שחקנית ניבחרת־יש־ראל בכדורסל, והמירה את מדיה לאלה של ניבחרת בלגיה לאחר שנישאה ל־כדורסלן הבלגי, קאמיל דירקס, שכיכב בישראל משך כשתי עונות.

ישראלה דירקס (לשעבר מלחי), נטלה חלק באליפות הקדם־אירופית בכדורסל, שנערכה בסוף השבוע שעבר באולם־הכ־דורסל של האוניברסיטה העיברית בירו־שלים. היתה זו הפעם הראשונה בספורט הישראלי, שספורטאית ישראלית־לשעבר משחקת נגד ניבחרת ישראל, שבה הו־פיעה בשעתה.

תיכוניסטיות, צעירות ואמהות מארבע ארצות — בלגיה, הולנד, אנגליה וישראל — השתתפו בטורניר הנשים. הרבה יפה־פיות של ממש לא ניראו בפסטיבל הנ־שים, אך בכל ניבחרת בלטו תתיכה אחת או שתיים, שעיני הצופים היו נשואות אליה במיוחד.

מלכת־היופי צעירה מדי

אי־זו ניתן היה לבחור את מלכת־היופי של הטורניר, אין ספק שהקהל היה מצביע פה־אחד על הכדורסלנית ה־הולנדית פרנסיס בראקל בת ה־19, אשר ישבה — לדאבון לב הצופים — על ספסל המחליפות משך רוב זמן הטורניר. הקלס־תר הנאה, העיניים הכחולות, האף הסולד והגוף החטוב, הפכו את פראנסיס בראקל הבלונדית האובייקט המבוקש ביותר בק־רב הצלמים.

פרנסיס, המיתמרת לגובה של 1.74 מטר, לומדת פיסיותראפיה. „נראה שאני לא די טובה כדי להיכלל בחמישייה הרא־שונה של הניבחרת," אמרה כמתנצלת. ראש המישלחת ההולנדית, יאן ברוגרט, הוסיף: „פרנסיס היא בת 19 בסך־הכל. היא די צעירה, וזה גורם לה להתרגש במישחקים בינלאומיים. היופי," הצטחק ההולנדי, „לא משחק בספורט."

מבין הכדורסלניות ההולנדיות הפעילות, צדה את העין ליאה ויאן־רמסט בת ה־19, שגובהה 1.78 מטר. אך לא רק בזכות מיב־נה גופה המרשים סיקרנה ליאה את הצו־פים, אלא דווקא תודות למישחק השוטף, שזיכה אותה במירב המחמאות. היא שיח־קה בתפקיד של מרכזת, והניעה כהלכה את חברותיה. היו לה כמה מיבצעים מר־היבי־עין, שלא היו מביישים גם כדורס־לנים־גברים. שתי צמותיה משוות לה אופי ילדותי, אם־כי על המיגרש שמרה כנמרה מפני כל החטאה של ניבחרתה.

ניבחרת־הנשים של הולנד היתה הניב־חרת הצעירה ביותר, כשהגיל הממוצע בה 21 שנים. בכך יש כדי להסביר את ה־עובדה שכל השחקניות בניבחרת ההולנ־דית הן רווקות.

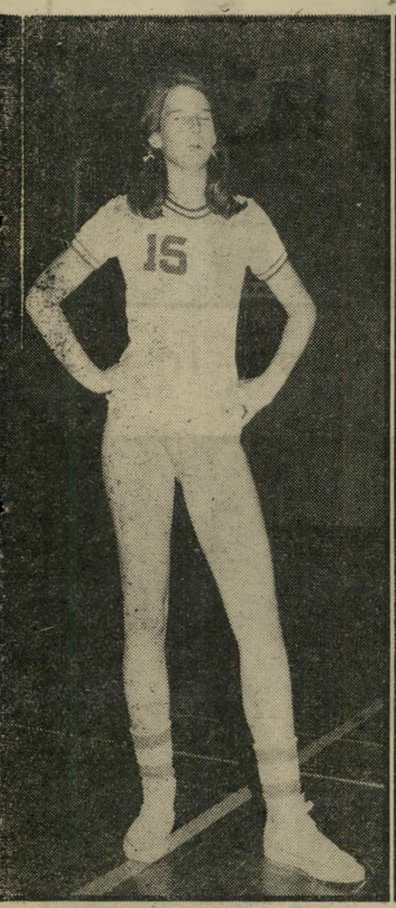

הישראליות

הבעת־פניה של הישראלית רחל ריימן, בת ה־25, שחקנית מכבי תל־אביב, מפגינה כיצד גילחה חולשה בלתי־מובנת ברגעים שבהם איפשר לה המאמן לשחק. משמאל, חנקנית אירית ליטני בת ה־17 שגובהה 1.84 מטר, שהיא אחת מתגליות הניבחרת הישראלית בכדורסל, וצופים לה עתיד מוצלח.

האנגליות אם־כי הניבחרת האנגלית היתה חלשה מאד, לא הפריעה עובדה זו לבנות הקבוצה להשתולל ולעלוז במהלך שלושת ימי הטורניר. באמצע נראית כוכבת הקבוצה, מאריון מילן, שמיזגה ספורטיביות וחינניות.

ההולנדיות על הספסל ההולנדי ישבו הכדורסלניות ההולנדיות באיפוק מוחלט. הניבחרת ההולנדית הפכה במהרה הפופולארית ביותר מבין שלוש הניבחרות שהגיעו מחו"ל. במרכז נראית פרנסיס בראקל הבלונדית הנאה.

היופי לא משחק פה

בניבחרת האנגלית ניתן היה לחזות בצעירה מאריון מילן בת ה־19, שדמתה לליאה וואן־רמסט ההולנדית. מאריון ה־ציגה מישחק משובח במהלך כל המישחקים, והצטיינה בקליעות־מרחק. שילוב הספורטיביות והחינניות שבלט בנערה האנגלית, מאריון מילן, קנה לה אוהדים בקרב הצופים, שחיפשו כדורסלניות חינניות וספורטיביות גם־יחד.

הענקיות של ישראל

הגיר הממוצע של הכדורסלניות האנגליות היה 24, ובהן אך אשה נשואה אחת.

אך ישראלה מלחי־דירקס — מן הניבחרת הבלגית — האפילה על כולן, ודחקה לקרן־זווית את חברותיה לניבחרת. אומנם, האם בת ה־26 (לרון, בן השנתיים) לא הפגינה את כושרה מלפני הלידה, אך גיזרתה היתה בדיוק כבעבר, ובתוספת פגיה החינניות ועברה הישראלי, התייחסו אליה הצופים כאל „אחת משלנו". הגיל הממוצע של חברותיה היה 22 וחצי.

כשנשאלה ישראלה מדוע יש בניבחרתה רק שתי כדורסלניות נשואות, השיבה ה־ישראלית המושאלת: „הגברים בבלגיה לא מהרים להתחתן. זה לא כמו בישראל. בעלי התחתן איתי לפני כחמש שנים, כשהיה בן 30. גורם נוסף," ציינה, „הוא שהבמת בניבחרת הבלגית הן כעת באמצע הלימודים."

מאזן הנשואות בניבחרת הישראלית היה נאה יותר מכל ניבחרת אחרת בטורניר. בניבחרת הישראלית מופיעות היום ארבע כדורסלניות נשואות. אביבה בלס, רונית גיל, רחל ריימן ואורנה אוסטפלד — כששלוש הראשונות הן כבר אמהות.

מיזוג חסר־תקדים של דורות קיים היום בניבחרת־הנשים של ישראל. הוותיקה ביותר היא אביבה בלס בת ה־29 מכבי תל־אביב, המיתמרת לגובה של 1.79 מטר, שהיא אם לתינוק בן עשרה חודשים. היא שמנה אומנם, כתוצאה מן הלידה, אך היא בת 16 בילבד, אך מאמנה, משה דניאל, מנבא לה עתיד מזהיר כשחקנית ציר.

התגלית השנייה היא אורית ליטני בת ה־17, המופיעה באליצור פתח־תיקווה. מישחקה הנמרץ מתחת לשני הסלים עורר פליאה בקרב הצופים, משום מיבנה־גופה הדק והשבריר למראה.

במהלך הטורניר התברר, שכוחן של הישראליות לא עמד להן בהמשך. לאחר ניצחונן על האנגליות 53:73, הן קיוו לנצח את הבלגיות. ניצחון ישראלי היה מקנה לישראליות את זכות ההשתתפות בגמר גביע־אירופה לנשים. אומנם, מבחינת היופי והחן היה לישראליות יתרון־מה על הבלגיות, אך עד־מהרה התברר שהיופי לא משחק פה.

באורח בלתי־צפוי, נכנסה לתמונה הבלגית־ישראלית ישראלה דירקס, שתוך שני סלים בסיום המישחק, 67:71 לבלגיות, ניפצה את חלומותיהן של הישראליות, בנות־ארצה לשעבר.

ישראלה ישראלה דירקס מניבחרת ישראל, נשואה לכדורגלן הבלגי קאמיל דירקס. מימין: הישראלית הענקית אורית ליטני (15), דרוכה לקטיפת הכדור.

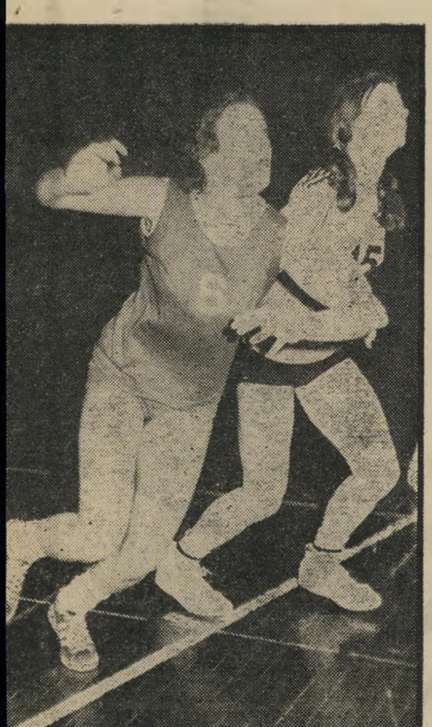

בפעולה ישראלה דירקס מתכוננת להסתער על הכדור החוזר. במישחק נגד הישראליות כבשה הישראלית לשעבר את סלי־הניצחון.

גילתה יכולת טובה מתחת לשני הסלים. אביבה היתה הכדורסלנית הוותיקה ביותר שהשתתפה בטורניר.

שיא אחר שבו החזיקה הניבחרת הישראלית זירה גובהה של ה„ענקית" הישראלית, פנינה דמבינסקי מהפועל תל־אביב, המיתמרת לגובה של 1.92 מטר. פנינה בת ה־26 היא רווקה, ועובדת כמחנכת בבית־הספר החקלאי בחדרה.

אם נוספת הראויה לציון היא רונית גיל־שרף ממכבי תל־אביב, שרק לפני שלושה חודשים ילדה את בנה, לירון תקופת ההריון כלל לא השפיעה עליה, כנראה, והיא נשארה גמישה, חתולית ומהירה כמקודם.

את שתי התגליות של ניבחרת־הנשים הישראלית היוו שתי צעירות־ענקיות. האחת היא ענת דרייגור (1.85 מטר), המככבת באליצור תל־אביב. ענת

ספורט

כדורגל

חלומות בעגול

טעמו של הניצחון הוא משכר. ולפעמים גם משקר.

כאשר הצליחה ניבחרת הכדורגל הישראלית לגבור בסיאול, בירת קוריאה־הדרומית על נבחרותיהם של יפאן וקוריאה, במיסגרת המישחקים הקדם־אולימפיים, נדמה היה שחל מיפנה בהיסטוריה רצופת האכזבות של הכדורגל הישראלי.

הניצחונות היו משכנעים. הם לא היו סרי מזל עיוור, שערים מיקריים או העדפה בשיפוט. לתבקיע בסיאול שלוש פעמים רצופות את שערה של ניבחרת יפאן, ועוד שלוש פעמים את שערה של ניבחרת דרום־קוריאה בביתה, אין זה דבר של מה בכך. היה זה הישג ראוי להערכה שרק לעיתים רחוקות זוכה בו ניבחרת כדורגל ישראלית כלשהיא.

שני ניצחונות אלה והדיווחים הנלהבים של הכתבים הישראליים אשר ליוו את הניבחרת על הדרך בה הושגו הניצחונות, גרמו להתלהבות לא מעטה לקהל אוהדי הספורט בארץ. שכן, לפני יציאתה לקוריאה, לא תלת איש תיקווה מופרזות ביכולתה של הניבחרת.

במישחקי־המיבחן שלה היא התגלתה כניבחרת אפורה, שאינה מבוססת, כבעבר, על כוכבים בודדים מסוגם של רפי לוי, שייע גלזר, שפיגל או שפיגלר, אלא על עבודת־צוות יעילה והדדית. יותר מזה. אי יכולתה של הניבחרת להתעלות, לפני צאתה לסיאול, עוררה נגדה ביקורת קשה.

מבקריו של מאמן הניבחרת אברהם שוויצר, והם לא היו מעטים, שמחו לאיד בעיקבות כל תקלה או חולשה שהתגלו בניבחרת.

שני הניצחונות בסיאול טרפו את כל הקלפים. הם השתיקו את מבקריו של שוויצר ואת תובעי התפטרותו, עוד לפני תום חזוזתו ב־1978. הם גרמו להערכה מחודשת של הניבחרת מצד כל המבקרים המיקצועיים. "אם למרות הביקורת," אמרו קיעו היו מיקריים בהחלט. המסקנה היא עתידה שהתבקשה: זו אותה הניבחרת אפילו בלי שינוי האדרת. רק בשינוי תוצאות.

לקברניטי הניבחרת ולעסקני ההתאחדות לכדורגל היו תירוצים והסברים לרוב באשר לרמת מישחקה של הניבחרת הישראלית. הם הסבירו זאת בעייפות מהמסע לקוריאה, בהתרגשות ערב המישחק הגורלי, באדישות ובזילזול נוכח היתרון שתושג כבר בשלב המוקדם. אבל קשה להאמין שאפילו צירוף של גורמים אלה יחד עלול לשנות את תמונת הניבחרת בצורה כה קיצונית.

יותר ויותר מתגבשת ההכרה כי ניצחונה של ישראל על יפאן ודרום־קוריאה נובע מחולשתן של אלה יותר מאשר משיפור פתאומי ומפתיע ברמת־הכדורגל הישראלי. ישראל השיגה אומנם את הכרטיס למונטריאול, אלא שכרטיס זה עלול להיות כרטיס למסע של כישלונות שיגרום רק מפח־נפש לאוהדי הכדורגל הישראלי.

אין מה לחפש. טורניר הכדורגל האולימפי אינו מהמאורעות המסעירים. אין להשוותו כלל למישחקי אליפות העולם. אפילו במיסגרת המישחקים האולימפיים עצמם תופסים מישחקי הכדורגל חשיבות שולית בילבד.

הניבחרות הנוטלות חלק במישחקים אלה, להוציא את הניבחרות המזרח־אירופאיות, הן ניבחרות של חובבים. שרובן אינן משקפות את רמת הכדורגל האמיתית בּ־מדינותיהן. אבל אפילו מול קבוצות אלה אין לניבחרת ישראל, ברמתה כפי שהתגלתה השבוע, מה לחפש.

נכון שעצם ההשתתפות במישחקים האולימפיים היא כבוד בפני עצמו. נכון גם שסיסמת האולימפיאדה לפיה ההשתתפות במישחקים בילבד היא החשובה ולא הניצחון בהם, חלים גם על ניבחרת הכדורגל הישראלית. חשוב, מבחינה מדינית ולאומית, שישראל תיוצג ככל היתר באירוע הספורט העולמי הראשון במעלה.

אבל כל מי שתלה תיקוות כי השתתפות מעין זו תביא הישגים משמעותיים לספורט הישראלי וכי נוצר מיפנה ברמת הניבחרת הלאומית בכדורגל — עשוי עוד להתאכזב מרה.

דמתי נאבק על הכדור עם שוער יפאן
כרטיס־כניסה למפלות

אלה, "זכתה הניבחרת בניצחונות כל כך משכנעים — ייתכן שאנחנו הם הטועים." רבים משחקני הכדורגל בארץ כבר החלו לטפח אשליות ולחלום חלומות באספמיה, כשבסתר ליבם מקננת תיקווה כמוסה, שּ־טרם העזו להביעה בפומבי, כאילו תנה נולד הסיכוי לעלייתה של ישראל על מפת מעצמות הכדורגל.

עד שהחלו השבוע, ברמת־גן, מישחקי הגומלין במיסגרת הטורניר הקדם־אולימּפי, שעמדו לחרוץ איזו משלוש הניבחרות תיזכה בכרטיס הכניסה לאולימפיאדת מונטריאול.

אותה הגברת. גם במישחק שנערך השבוע ברמת־גן נגד ניבחרת יפאן, ניצחה ניבחרת הכדורגל הישראלית. התוצאה היתה משכנעת גם. ארבעת השערים שּ־הבקיעו משה שוויצר, גדעון, דמתי ויצחק שום, מול השער הבודד שהבקיעו חיפאנים, תצביעו לכאורה על עליונות מוחלטת. הם גם תיקנו לישראל סופית את כרטיס הכניסה לטורניר הכדורגל של אולימפיאדת מונטריאול. אלא שהמישחק עצמו היה בו כדי לנפץ את כל האשליות.

התיקווה שכאילו בדרך נס, מבלי שּ־איש הבחין בכך, התגבשה בישראל ניבחרת כדורגל מעולה, שיש לה סיכוי להתמודדות מכובדת בזירת הכדורגל הּ־בינלאומי, לא היה לה על מה לסמוך.

35 אלף הצופים שחזו במישחקה של הניבחרת הישראלית באיצטדיון רמת־גן, ראו מול עיניהם ניבחרת יריבה סימפאטית, שלא נפלה ברמת מישחקה מהניבחרת הישראלית, אם לא עלתה עליה. הקבוצה היפאנית תקפה ברוב שלבי המישחק את השער הישראלי, יזמה את מרבית האירועים במיגרש. אילו היתה התוצאה בסיום המישחק 4:1 לטובת היפאנים ולא לטובת ישראל, לא היה איש תמה.

מול היפאנים, שבהחלט אינם מהווים מעצמת כדורגל, שיחקו הכדורגלנים הישראלים, להוציא את 20 הדקות הראשונות של המישחק, מישחק נירפה, חסר ברק ותיכנון. לפחות שלושה מהשערים שהבקיעו

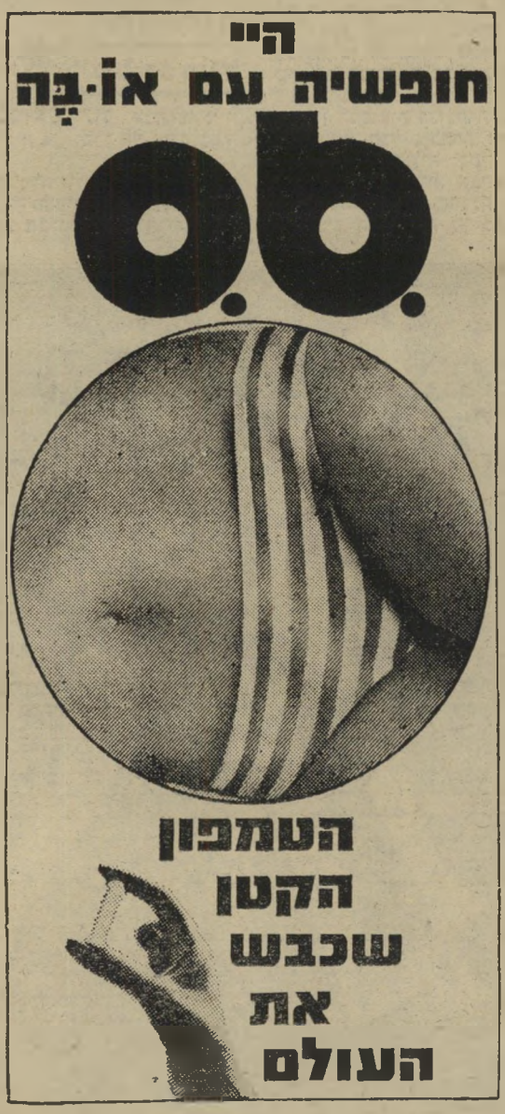

הצ'יינה-מאניה

אונאסיס שמו של איל־הספנות היווני הונצח ב־מיסעדה סינית נוספת שנפתחה בתל־אביב. סין ולברך את בעלי־הבית לרגל הפתיחה. היו שם נציגים נאמנים של יחידת הצנחנים המהוללת 101 שאחד מהם, ראובן פטל, המשמש יושב־ראש הוועד הציבורי להגנת שמעון („כושי") רימון, הוא שותפו של ג'קי באונאסיס.

המישפחה החותמת

כמה מוותיקי הלוחמים של יחידות הצנחנים המובחרות של צה"ל נטלו חלק בחינגה. ביניהם: יצחק ג'יבלי (שני מימין) ודני זיידל (שני משמאל) שבאו לחגוג עם חברם ראובן פטל (משמאל) שהוא אחד מבעלי **ג'קי אונאסיס.** **השלושה החתימו את האורחים, כמו הזמר אילקה רווח (מימין).**

בתחילה היה שם קפה ורה, שבו כל הגברות והאדונים היו יושבים לשתות קפה בשבת אחרי־הצהריים, להראות את הכלבים ולרכל. אחר־כך מכרו את ורה לקבוצת היהודים יוצאי צפון־אפריקה, ש־הפכה את הקפה האריסטוקרטי מיסעדה צרפתית מעולה בשם וזוביו. אחר־כך קם מי שקם ושרף את וזוביו, והמקום נשאר בש'ממונו.

עד שבא ג'קי רונן, ובמוצאי יום הראשון גאל אותו מבדידותו. תוך שבועיים ימים הפך ג'קי את המקום מיסעדה סינית על־פי מיטב המסורת: עם טבחים סיניים, מלצרים סיניים, מאכלים סיניים, תיפאורה סינית, אבל שם אמריקאי־יווני, ג'קי אונאסיס. ואם זה לא ימצא חן בעיניה, אומר ג'קי, זו כבר הבעייה שלה. את תופעת ה־צ'יינה־מאניה זה הולם להפליא.

ג'קי לא הרחיק לכת כדי לפתוח את ג'קי אונאסיס הוא פשוט דפק על הדלת הסמוכה למיסעדה המפורסמת שלו, שבשדרות חן. לא. הוא לא חיסל את ג'קי הישן ו־הטוב. הוא השאיר אותו כמות־שהוא, עם אותם מאכלים ואותה מלצרית סימפטית, עירית, אלא שלשם שינוי החליט לאפשר ללקוחותיו הקבועים להמיר את העגל־בתנור, בספר־ריבס, כרצון חינם.

וכך נאספו בליל־הפתיחה כל השובעים והסובאים השייכים למישפחת ג'קי הגדו־לה ובאו לשתות שמפניה, לזלול ממאכלי אלוף־מישנה (מיל.) עמוס בנין, הבא למאורע בהופעת־בכורה את בתו היפה, מיכל, שהתגלתה כיורשת שאינה מביישת לאמה, ציפי בנין, המוכרת כאחת מיפהפיות העיר. בתמונה העליונה: הטבח הסיני זוכה בתשואות.

היורשת

ועם אותם נציגים נימנו גם אלי גיל ו־קובי יציב, שבאו במייוחד מירושלים ו־בתור ירושלמים הם עשו מחווה גדול מאד למען פטל. כי לדעתו של קובי: „לחיות בתל־אביב זו חלוציות, ולבקר בה זה סבל."

והיה ג'יבלי הקטן, שהחתים את האח"מים בספר מיוחד. והיתה מיכל בנין, בתם של אל"מ (מיל.) עמוס ואשתו ציפי, שבאה ב־חברת האבא שלה והוכיחה למעלה מכל ספק, כי לגברברי תל־אביב הסבלניים מצ־פה הפתעה נעימה. חקסנה חזאת הולכת ב־החלט ובכבוד בעיקבות האמא היפתפייה שלה.

גם אילנה שרון, אשתו של האדריכל אלדר, לא נעדרה, למרות שבאה עם חום גבוה ושפעת מתקדמת. והיו שם גם פרדרי־קה סגל עם דב שלה, והעיתונאים אורי דן ויואל מרכוס בלוויית נשותיהם היפות. שלא לדבר על דידי מנוסי, שהוא חוגג ידוע שאינו מחמיץ אף מאורע שמזון בצידו.

המאושרים זכו לאכול אוכל סיני. ה־פחות־מאושרים עמדו בחוץ, שתו שמפ־ניה וחיכו בסבלנות שמישהו יפנה עבורם שולחן.

כך נוספה למפת המיסעדות הסיניות חובקות הארץ עוד אחת. ולא נותר אלא לקוות, שבעיקבות האוכל הסיני לא יבואו הסינים.

המזכיר מזכירו של שר־הבי־טחון, תת־אלוף אריה בראון, בא לזלילה הגדולה עם אשתו.

מדריך חבורת־הרחוב העניק לחניכיו את נישמתו –

ונאלץ לשלם על כך בהרס מישפחתו וניפוץ אשליותיו

פואמה פדגוגית בלוד

העד העיקרי והמרכזי במישפט זה הוא בחור בשם גידעון זבולוני, שעבד בלוד כמדריך ומרכז חבורות־רחוב מטעם מישרד־החינוך. הוא ריכז קבוצה של נערים בשכונת בנית בלוד, ועד למיקרה הנדון כאן הספיק לעבוד שם כתישעה חודשים. תפקידו של מדריך כזה הוא לרכז סביבו חבורה של צעירים עבריינים או מועמדים־לעבריינות, ולנסות לשקמם. הייחוד של תפקיד מסוג זה הוא בכך שהמדריך חייב לקשור קשרים אישיים עם הנערים, לרכוש את אמונם, לתיות להם לחבר וליועץ, ועליו להיזהר שלא להופיע בפניהם כנציג של המימסד.

מסתבר כי גידעון היה מדריך מיוחד במינו, מן המעטים הללו העוסקים במלאכה לא כעיסוק המפרנס את בעליו, אלא כחזון הממלא את כל נפשם. מסירותו של גידעון לא ידעה גבול. בהעדר מועדון ומקום־מיפגש לקבוצה, העמיד את הצריף שבו התגורר עם מישפחתו, לרשות הנערים.

למרות שגידעון שהה במקום רק מיספר חודשים, ראה שכר בעמלו. הוא קשר קשרים טובים לא רק עם הנערים, אלא גם עם בני־השכונה המבוגרים, ונער כמו א.* למשל, שהיה בטיפולו של מדריך אחר, ביקש לעבור לקבוצה של גידעון אם־כי לא עודדו אותו לכך.

■ ■ ■

בראשית אוקטובר 1975 השתחרר הנאשם, יוסף שמעון, מן הכלא. לאחר שריצה עונש מאסר, וחזר לביתו שבאותה שכונה מן העדויות שבפני התרשמתי, כי תוך זמן קצר נוצר מתח ביגו לבין גידעון. הוא פנה לגידעון וביקש עזרה. מבחינת גילו — הוא היה אז בן 20 — לא השתייך לקבוצת הנערים שהיו בטיפולו של גידעון, אולם זה הסכים לעזור לו. גידעון בתמימותו, ביקש מן הנאשם להיפגש עם הנערים בקבוצה, ולתאר את החיים בבית־הסוהר — כדי להרתיעם.

התרשמתי, כי פעולתו של גידעון בין הנערים היתה לצניעים בעיני הנאשם. לאור מה שקרה לאחר־מכן, אני משוכנע כי לנאשם היו תוכניות אחרות כיצד להשפיע על הנערים העבריינים בשכונה, ולאוזני גידעון החלו להגיע איומים באמצעות אחרים, שיניח לנערים.

נובמבר 1975 היה חודש חשוב בחייו של גידעון. בראשית החודש כרעה אשתו ללדת את ילדם השני, ובאותו חודש עמדו סוף־סוף לעזוב את הצריף שבו התגוררו ולעבור להתגורר בדירתם החדשה. את הצריף החלים גידעון להוריש לחבורת הנערים, למיפגשיה, אם כי נראה שהדבר לא יצא לפועל; כי למעשה נהרה החבורה אחריו, והמיפגשים נמשכו.

יום אחרי ששאתו ילדה, נסע גידעון לבקרה בבית־החולים וכשחזר בשעות ה־ערב ראה התקהלות ליד ביתו. הקהל הנרגש — צעירים ומבוגרים — סיפר לו, כי הצריף נפרץ, ונגנבה המערכת הסטריאופונית שלו. גידעון תיאר את

* הנער קטין, ושמו אסור בפירסום.

שופטת בן־עיתו

העד המרכזי במישפטו של יוסף שמעון בן ה־21 מלוד, שנאשם בנשיאת נשק ללא רישיון ובאיומים, היה המדריך ומרכז חבורות־הרחוב גידעון זבולוני, מי שחיה גם מטרת איומיו של הנאשם. כפסק־הדין המנומק שלה ערכה השופטת הדסה בן־עיתו, שכפניה נערך המישפט, אנטומיה מאלפת של ריקמת־היחסים העדינה והסבוכה ששררה בין המדריך, אשר העניק לחניכיו את זמנו וליבו ללא הגבלה, לבין החניכים עצמם. היא סקרה את השתלשלות האירועים שהוכיחה לכך ש־המדריך הפך מאיש־אמונם של הנערים, לעד־תביעה במישפטו של אחד מהם. על הנאשם הגנה עורכת־הדין נירה לירדסקי. פסק־הדין של השופטת מובא כאן כלשונו, תוך השמטות וקיצורים אחדים.

הדבר בבית־המישפט בצורה מרגשת.

העובדה שפרצו לביתו של המדריך חש־פיעה גם על בני השכונה, ובעיקר על הנערים שבחבורה. גידעון התלונן אומנם במישטרה, ואפילו הזכיר חשד כלפי הנאשם, שהרי הדבר היה אחרי שהגיעו לאוזניו איומים מצד הנאשם, וזה ביקר בביתו והתעניין בתכולתו — אבל לא היו לו כל ראיות.

הוא והיועץ, דורון אלחנני, החליטו אפילו, כי יהיה זה מיבצע חינוכי אם ישתפו בעניין את הנערים. הם לא ידעו, כי הם עולים על דרך מסוכנת, ואחר־כך התברר להם בסופו של דבר, ומר אלחנני מודה היום, כי היתה זו שגיאה.

■ ■ ■

אחוא נער בן 14. הוא העיד במישפט, ולא רק שנשמע מבוגר מגילו, אלא שנוסח דיבורו הוא כשל ותיק בעיסקי המשע. יום אחד היה במעצר בחשד של עבירות אחרות, ועימו היה חבר שלו. התגלגלו הדברים, עד שא. גילה שהוא היה מעורב בגניבת המערכת ביוזמתו ובהדרכתו של הנאשם. הדברים הגיעו לאוזני גידעון, והוא ביקר את א. ושמע ממנו הפרטים.

בעיקבות ההחלטה להפוך את הפרשה למיבצע חינוכי, וייתכן שגם מתוך תיקווה להשיג החזרת המערכת עצמה, לא נמסרה תלונה למישטרה, ובמקום זה נערך בביתו החדש של גידעון מעין מישפט־חברים, שבו השתתפו הנערים וגם הנאשם היה נוכח. לבקשת גידעון סיפר א. בפומבי את פרשת הסריקה, ונעשה אף ניסיון לצאת ולהביא את המערכת, אך היא לא נמצאה. אין זה חשוב מי היה הראשון שהזכיר כלי — הכוונה לכלי־נשק — אבל ברור לגמרי, כי היה מדובר שהנאשם הולך ומאיים לחזור עם אקדח.

לא עבר זמן רב והנאשם הזר למקום במונית. הם עמדו במקום חשוך, וכשה־מונית נעצרה היא הידרדרה מעט ותוסתרה על־ידי גיבעה. הם לא ראו את הנאשם ברידתו, וחששו שיקיף את הבית מאחור. גידעון צעק לאשתו שתתמוס מחסה, והיא צעקה „הצילו!" למעשה הוסיע הנאשם בחזית דווקא, כשהוא נושא בידו אקדח. כמה מבני הקבוצה התקרבו אליו ואחר־כך התקרב גם גידעון, ושיכנעו אותו ב־מילים שימסור לידם את האקדח.

כבר בלילה החליט גידעון שהענין חמור דין כדי שידווח עליו למישטרה. הוא־עצמו טילפן ליועץ דורון אלחנני, ו־הלה הופיע ומכאן ואילך טיפלו שניהם יחד בעניין. גידעון פחד אפילו ללכת לביתו, ושלח את דורון להביא את האקדח.

הם התקשרו עם קצין־מישטרה, נפגשו עימו וגידעון היה נתון בדילמה קשה. הוסכם שימציאו טיסור כאילו נתפס ה־אקדח אצל גידעון, ושגידעון ייעצר ל־הגנתו כחשוד ולא כמתלונן. התברר שה־אקדח, מסוג ברטה, נגנב בהתפרצות שאירעה ב־4.11.75 בביתה של מישפחת קלי בגדרה, יחד עם חפצי־ערך אחרים.

■ ■ ■

התביעה העמידה את הנאשם לדין באשמת שתי הסריצות — לבית קלי ולצריף של גידעון, באשמת נשיאת נשק ללא רשיון ובאשמת איומים על גידעון.

עדים אחרים, כמו פקד טייאר ודורון אלחנני, השלימו את התמונה ותמכו בגירסתו של גידעון לגבי האירועים שהיו שותפים להם, אולם הם לא יכלו להעיד עדות ישירה נגד הנאשם, המכחיש עד היום כל מעורבות בכל העבירות המיוחסות לו. כאן המקום לדבר על שאר העדים שהיו עדי־ראייה — ח., נ. וע. שני הראשונים הם, כאמור, נערים צעירים מן החבורה, ושניהם הוכרזו כעדים עוייגים לאחר שחזרו בהם מן העדות שמסרו במישטרה. קשה לתאר במילים את ה־אווירה ששררה באולם בית־המיש־פט בעת עדותם של הנערים הללו. האולם היה מלא בני השכונה, ומבטים נזעמים נזרקו לעברם כל הזמן. אין לי ספק כי שיקרו במצח נחושה על דוכן־העדים.

ציוויתי לעצור את שניהם, ויש להניח שיועמדו לדין בגין עדותם זו. אולם לצורך עניינו די אם אומר, כי התנהגותם הוכחבה על־ידי אימה גדולה. לצערי, אינני יכולה לומר שאין יסוד לפחד הזה.

כל מה שאמרתי לעיל הודגם באופן דרמאטי בעת שעלה הנער א. על דוכן־העדים. בשלב מסויים ולאחר שהוכרז כעד־עויין, יצא בית־המישפט להפסקה, שלאח־ריה חזר א. לדוכן־העדים, והודיע, כי הוא חוזר בו מכל מה שאמר, וכי הפעם הוא מבקש לספר את כל האמת.

סיפורו תואם את זה של גידעון, ומו־סיף פרטים שרק הוא יכול היה להעיד עליהם. מסתבר, כי הנאשם הכריח אותו, אלא שהוא המתין בחוץ והנאשם הוא שפרץ דרך החלון והוציא את המערכת. בחיותו יושב עם חברו במכונית הגנובה, במרכז העיר, איים עליו הנאשם באקדח, והוא זיהה את הברטה של מישפחת קלי.

אין לי כל ספק שהסיפור שסיפר א. בסופו של דבר הוא אמת לאמיתה. כל מילה שאמר כאילו נתלשה מגרונו, ונראה היה שהוא עושה מאמץ שלא להישבר.

■ ■ ■

כתוצאה מכך מה שקרה נהרס הקשר של גידעון עם החבורה או, כפי שהוא הגדיר זאת, הוא „נשרף". כל העבודה ששקיעץ ירדה לטימיון. הנערים שהעידו נגד הנאשם עזבו את העיר, וגידעון עצ־מו ממש התמוטט ונכנס למצב של חרדה.

לא הזכרתי עד עתה את גירסתו של הנאשם, ואינני מתכוונת לפרטה. כאמור מכחיש הנאשם כל האשמות המיוחסות לו, מעמיד פנים שהעלילו עליו עלילת־שווא, שאינו מכיר כלל את א., מעולם לא החזיק באקדח ולא איים. הכל עירמה של שקרים, ואינני מאמינה לאף מילה.

אשר לאישומים השונים, הסכימה התו־בעת שאין אפשרות להרשיע את הנאשם בסריצה לצריף של גידעון וגניבת המע־רכת הסטריאופונית, מפני שאין סיוע לי־עדותו של א. שהוא שותף לעבירה. אין, איפוא, מנוס מזיכויו של הנאשם מעבירה זו. אשר לסריצה לבית קלי, גם מזה החלטתי לזכות את הנאשם.

אולם שתי האשמות האחרות הוכחו ללא־ספק — הכוונה לנשיאת האקדח ללא רשות חוקית, וכן האיומים של גידעון ועל א., ואני מרשיעה, איפוא, את הנאשם בשתי העבירות הללו. אני מזכה אותו מכל שאר העבירות שיוחסו לו.

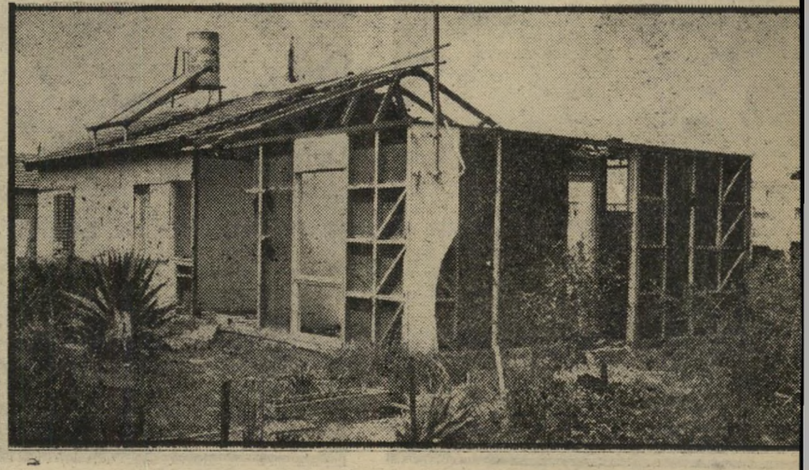

המועדון ההרוס

זה היה ביתו של המדריך גידעון זבולוני, שהפך מקום־המיפגש הקבוע של בני החבו־רה. הם מצאו בו מיקלט בכל עת ואותן קשבת, אך חבריהם הרסו אותו.

המתנה המפתה

הבושם הסבון והדיאודורנט
בניחוח העדין והמפתה

דלילה

Taya
זה יופי

באור-ורשבסקי

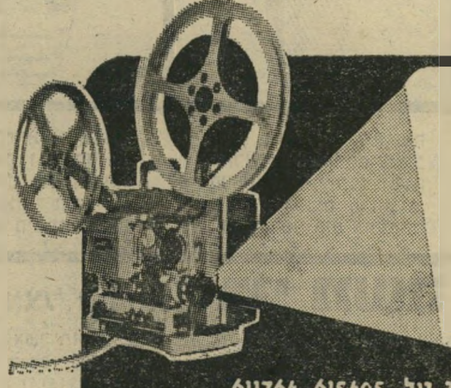

ברשותנו 500 ק"מ של סרטים - 16 מ"מ
מבחר סרטי פעולה ודראמה
מבחר סרטי וולט דיסני, סרטונים לילדים ועוד
תרגום עברי בגוף הסרטים
השאלת מכונות הקרנה • משלוח לכל קצווי הארץ
נא בקשו רשימתנו

קול-אור פילם בע"מ
ת"א, רח' אלנבי 108, ת.ד. 2331 טל. 611764, 615495
חיפה, ר. רייך רח' אחד העם 15, טל. 663467

ORIENT

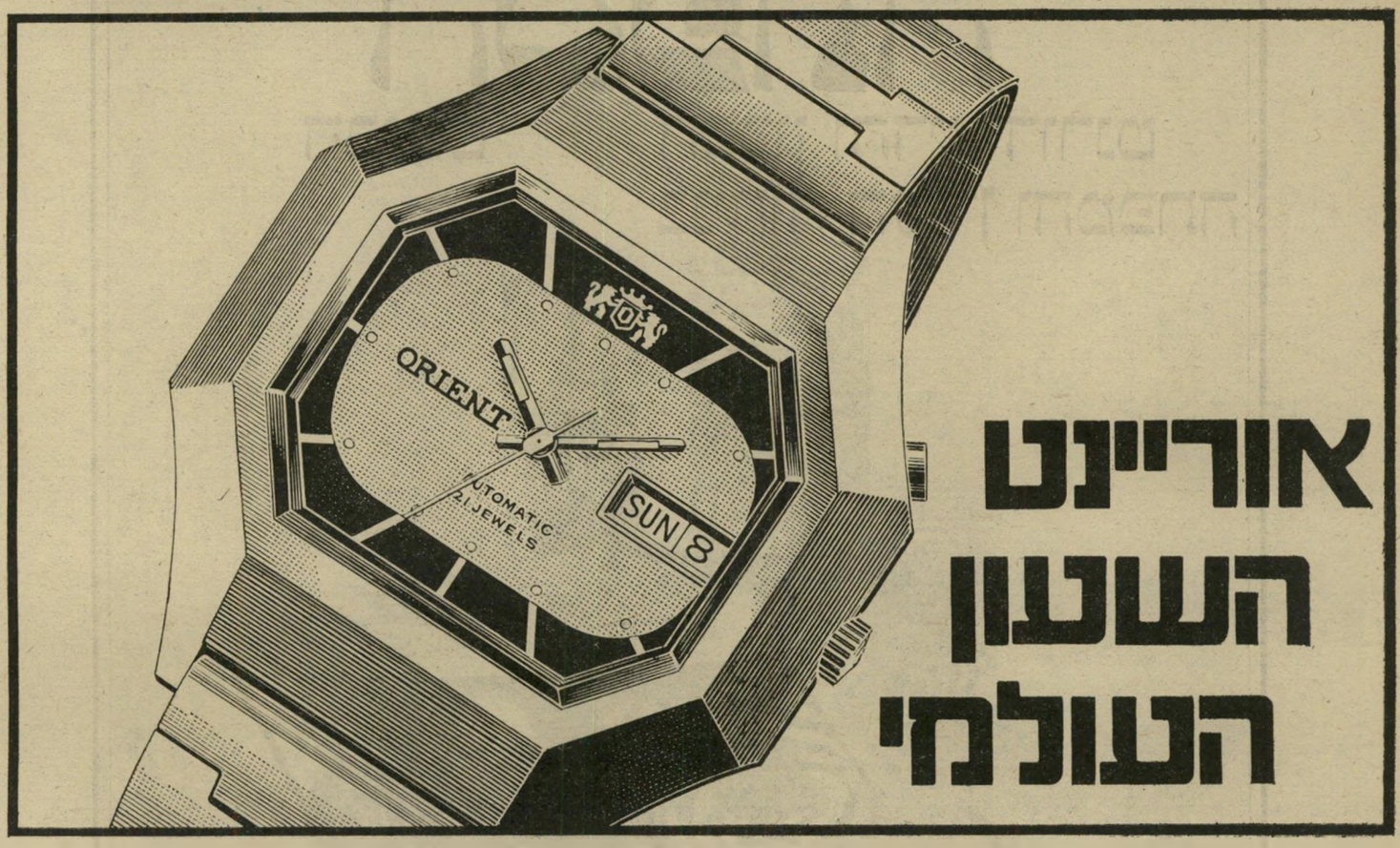

אוריינט
השעון
העולמי

חברת אוריינט היפנית היא אחת מיצרניות השעונים הגדולות בעולם. בשנה האחרונה נמכרו למעלה משלושה מליון שעוני אוריינט. שעוני אוריינט ידועים בדיוקם המפליא, עיצובם המודרני, והמחיר הנוח שאינו בא על חשבון האיכות.

שעוני אוריינט מוצעים לכם במאות דגמים, לכל טעם ולכל כיס, כולל השעון האלקטרוני הדיגיטלי אוריינט קווארץ.
*** אחריות לשנה על כל שעון. * שרות תיקונים "אוריינט אקספרס" - שרות יעיל ומהיר.**

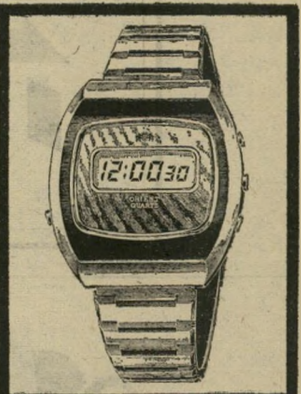

שעון אלקטרוני דיגיטלי. שיא הדיוק והשכלול. עיצוב מרהיב. מראה שעה, דקות, שניות. תאריך. עמיד בפני מים וחלודה.

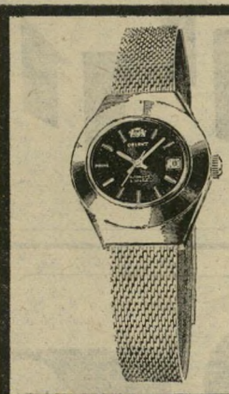

שעון אוטומטי לאישה האלגנטית. 21 אבנים. עיצוב מודרני. תאריכון ולוח שעות בצבעים מרהיבים. עמיד בפני מים וחלודה.

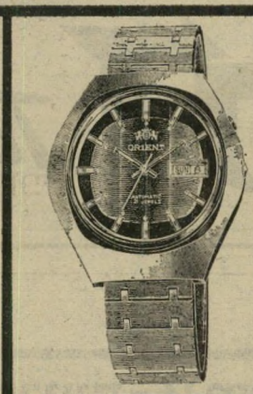

שעון אוטומטי לגבר הספורטיבי. 21 אבנים. עיצוב ווען. מראה יום ותאריך. עמיד בפני מים וחלודה.

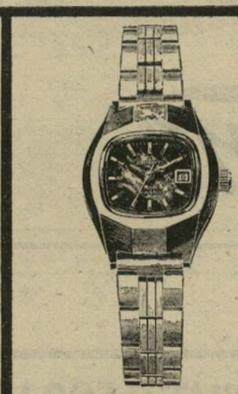

שעון אוטומטי לבחורה הספורטיבית. 21 אבנים. תכשיט מרהיב. לוח השעות בצבעים משתנים. עמיד בפני מים וחלודה.

השעון לגבר האלגנטי. 27 אבנים. עיצוב מרהיב. זכוכית קריסטל. מראה יום ותאריך. עמיד בפני מים וחלודה.

להשיג אצל היבואנים. בני משה קרסו רח' ריבל 26 ת"א, טל. 33241 **ובחנויות המובחרות.**

תל־אביב: קאשי יחזקאל, כיכר דיזנגוף 1, 282807 ★ קאשי יעקב, דיזנגוף 179, 221906 ★ קאשי משה, אלנבי 90, 625923 ★ קאשי, אלנבי 60, 59138 ★ קאשי, אלנבי 144, 614881 ★ טל יעקב, האציל 26, 256017. **ירושלים:** ארנטל אליהו, המלך ג'ורג' 8, 225883. **חיפה:** רבטסן יוסף, העצמאות 37, 665048 ★ רוזנברג צבי, השופטים 29. קרית מוצקין, 7016141. **פתח תקוה:** דואני יוסף, חובבי ציון 13, 910785. **נתניה:** יוהל, כיכר העצמאות. **רשת חנויות שק־ם:** תל־אביב, ירושלים, חיפה.

פרסום פרטי

נוער

בין הומור לפורנוגרפיה

כריחת האחד־באפריל של שלושה תלמידי בית־ספר „בריך", גרמה לסילוקם מבית־הספר

מהתלת האחד־באפריל של יואב פלטניק, ארנון ראמי ומשה נוביץ, תלמידי כיתה י"ב־2 בבית־הספר התיכון על שם בריך ברמת־גן, נתקבלה על־ידי מורי בית־הספר ברצינות רבה מדי. השלושה הוציאו לאור עיתון מחתרתי בשם מגע ודעת, שהופץ באחד־באפריל בבית־סיפרם. העיתון הוחרם על־ידי הנהלת בית־הספר, שכינתה אותו „עיתון פורנוגראפי", ושלושת התלמידים בני ה־17 סולקו, עוד באותו יום, מבית־הספר.

ראיון עם „ביכו". מהו שהרגיז כל־כך את המורים ואת המנהל, ושגרם לסילוקם המיידי של השלושה? המאמרים בעיתון חתומים בשמות בדויים. מרבית הרשימות חתומות בכינוי ארני דמיקולו המסביר, כבר בעמוד הראשון, בדבר המערכת: „מגע ודעת פירושו, שאם תבואו במגע עם העיתון אולי תהיה לכם קצת דעת."

מגע ודעת, שמחירו הנומינאלי שתי לירות אבל ערכו עולה בהתמדה, מכיל בדיחות, סאטירות, הלקאה של בית־הספר ומועצת־התלמידים וקאריקאטורות. במרכז העיתון ראיון אמיתי עם „ביכו" — הוא

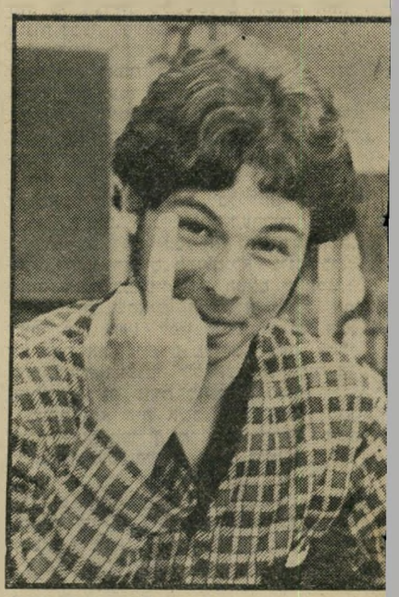

תלמיד־עורך פיטניק
אין חופש־ביטוי

יורם ביכונסקי — המספר על תקופת שהותו בכלא, בעת מעצרו בפרשת רצח רחל הלר.

מה שהרגיז במיוחד את המורים, והביא לידי לחצם על המנהל להחרים את העיתון, היו כמה איורים המתארים, בצורה קאריקאטוריסטית, תנוחות־מישגל שונות.

בבוקר האחד־באפריל השנה התייצב משה נוביץ, האחראי להפצת מגע ודעת, במיסדרונות בית־הספר, והכריז על העיתון. „מטרתו של העיתון לא היתה להפר את סידרי בית־הספר, או לעשות משהו אנטי־מימסדי," מסביר העורך הצעיר. „היתה עיתון נועד לשמש במה ודוגמה לחופש־הביטוי הקיים, או לא קיים, במוסדות־החינוך בארץ."

זה לא עזר להם. „ברור שההנהלה תגיב באחת משלוש האפשרויות הבאות: תברר מי הם חברי המערכת, תעניש ותעניים מבית־הספר; תזמין את חברי המערכת לבירור, תזהירם (עם או בלי הורים), ותסגור עניין בשקט; לא תגיב כלל." כך כתב ארני דמיקולו בפתח העיתון, והוא הוסיף ופירש את כוונת המוציאים־לאור: „במיקרה הראשון, אות לכך שאין חופש־ביטוי; במיקרה השני, אות שיש חופש־ביטוי; המיקרה השלישי יגלה את אוזלת־ידה של ההנהלה."

וההנהלה אכן נפלה בפח שטמנו לה העיתונאים הצעירים. כאשר שמע המנהל, אריה קולבר, על עיתון־התלמידים החדש המופץ במיסדרונות בית־סיפרם, מיהר לצאת את חדרו, סמוק ונרגז, סנה אל המפיץ, משה נוביץ, שהכריז במיסדרונות על „עיתון הפרובוקציות של בית־ספר בריך," חטף מידו את הגיליונות שטרם נמכרו, ופנה להסתגר בחדרו.

התלמידים עצמם לא התרגשו במיוחד מן המאמרים ה„פורנוגראפיים." כהגדרת המנהל. המורים, לעומת זאת, נרעשו. נוסף לרישומים, שהעלו סומק על פניהם (ו„לא הזיזו לתלמידים," כעדותה של תלמידת השישית), נפגעו עמוקות ממישפט שפגע, לטענתם, בזכר הנופלים: „על קיר הנופלים של בית־הספר כתוב באותיות־זהב: ‚מנשרים קלו מאריות גברו.' ויש להוסיף: ‚אבל זה לא עזר להם.'"

מי הזדעזע ולמה? בלחץ המורים, הוחלט לברר מי הם הכותבים. „לא הסתרנו יותר מדי את עובדת היותנו היוזמים והכותבים," מספר יואב פלטניק ארוך־השיער. „המנהל הזמין אותנו לחדרו, והודיע לנו שאנחנו יכולים ללכת הביתה." ליואב ולחבריו היתה זו הוכחה לכך שאין חופש־ביטוי בבית־סיפרם.

יואב, ארנון ומשה נתפסו גם הם לפניקה, למרות שחזו את הכל מראש על דפי העיתון. „אנחנו לא רוצים לדבר, כי אחרת נסתבך עוד יותר," אמר משה מבעד לדלת־ביתו הנעולה. ההורים, מצידם, לחצו אף הם על הנערים שלא ידברו.

מנהל מחלקת־החינוך בעיריית רמת־גן, פינחס זומר החליט, לאחר שהופעל עליו לחץ מצד ההורים, כי „אחרי חופשת־הפסח תתכנס המועצה הפדגוגית של בית־הספר לדיון מיוחד בפרשה, והיא שתחליט אם ההשעייה תבוצע או לא."

דרכי־אדם

המלכה מעתיקות ג'

היא מזגה תה למען מרוקו, וכזכותה בא לבית־הכנסת ביום־הכיפורים

כאשר היתה זוהרה כהן אלפסיה הזמרת הלאומית של מרוקו ומזגה תה בביתה ה־מפואר שבעיר פאס למלך חסן ולאביו, מוחמד החמישי, עדיין לא העלתה בדעתה שיום אחד תמצא עצמה מתגוררת בדירת־שיכון באשקלון, כשהיא מתרפקת על המזכרות שבביתה ועל זיכרונות־העבר.

כיום, בגיל 60, היא עדיין דמות דרמאתית, אם־גם מוזרה במיקצת. היא לבושה תמיד בשמלות ארוכות רקומות בזהב, עיניה מאופרות בכבדות, שערה צבוע שחור ושפתיה לוהטות באודם עז.

זוהרה אלפסיה, המזכירה בדמותה ואף מנסה לחקות את הזמרת הלאומית של מצרים, אום כולתום, היתה — בימי־זוהרה — בת־בית בחצר־המלכות של מרוקו. היא נשאה קולה בשיר באוזני חוסיין מלך ירדן, שאף נשק את ידה, ושרה גם באוזני גמאל עבד אל־נאצר וחביב בורגיבה, ועוד רבים מנכבדי העולם הערבי.

ארמון בשיכון. כיום, לא נותר לה אלא להתרפק על העבר, ולסמוך על מעריציה הוותיקים שיזמינוה מפעם־לפעם ל־הנעים להם זמר בשמחותיהם. למרות שהיא מתגוררת במקום הקרוי שיכון־עתיקות ג', היא מסרבת להיכנע להווה.

עם הכניסה לדירה, מתגלה לעין האורח עולם אחר. החדרים מוארים באור־יקרות, גם בצהרי־יום, כיוון שזוהרה אוהבת לראות את דמותה המוארת, כשהיא משתקפת ב־עשרות המראות הפזורות בכל פינות הבית. ערימת של מיזרנים ושטיחים רקומים מגובבים זה על־גבי זה, ומכוסים אריגים שזורים זהב. הקירות צבועים סגול וירוק, נגד עין־הרע. במיטבח דולקים עשרות נרות, לזכר כל האבות.

זוהרה מאמינה שהדלקת הנרות בימי ה־שבוע נוסף לשבת, שומרת עליה מכל רע. מאותה סיבה היא מאמינה גם בחתולים. החתול הפרטי שלה, מושי, צמוד לזרועותיה כל העת, ואפילו למכולת הוא הולך אחריה. לחתול ולבעלה של זוהרה שם זהה, אבל הבעל — שהוא בעל־קיוסק — איננו נעלב. מאז נשא אותה לאשה, בהיותה בת 12 והוא מבוגר ממנה בעשר שנים, הספיק להתרגל לשיגיונותיה. בגיל 15 ילדה זוהרה את בתה הבכורה, ואחריה עוד שתי בנות ושני בנים. כל הבנות נשואות לאזרחים אמריקאיים וחיות באמריקה. שני הבנים מתגוררים בסמוך.

הזמיר מפאס. מאז היא זוכרת את עצמה, הנעימה זמירות. גם לאחר שנישאה בגיל כה צעיר המשיכה לשיר, ואף נסעה לפריס ללמוד בבית־ספר למוסיקה. בשובה מצרפת למרוקו החלה מופיעה עם תיזמורת משלה, והפכה חביבתו של המלך מוחמד החמישי, שלא פעם היה בא לווילה שלה בת שיבעת החדרים, בלוויית שריו, כדי לשמוע את שירתה. המלך חיבב את היהודים וכינה אותה „היהודיה הצדיקה שלי". בפי כל נקראה ה„מוחליסה", „הצדיקה", ומכאן שאסור היה לפגוע בה או להעליבה, כי היתה בכך פגיעה ־מלך.

„בגללי גם היה בא המלך ביום־כיפור ל־בית־הכנסת היהודי, כדי לשמוע את התפילות. וכשמת המלך, היה בנו, חסן, מזמין אותי לחצר־המלכות," מספרת זוהרה.

לפני 12 שנים עלתה זוהרה עם מישפחתה ארצה, והסוכנות העבירה אותם לאשקלון, שם היא נהנית עד היום ממעמד מיוחד בין שכניה בני־עדתה, ומוכרת לכולם. שם־מישפחתה האמיתי הוא כהן־חמו, אך מכיוון שנולדה בעיר פאס שבמרוקו, נכתב על תקליטיה השם זוהרה אלפסייה, ונשאר.

דירה יותר גדולה. בהופעה פומבית זכתה כאשר, לפני עשר שנים, נערכה תערוכה על־ידי התאחדות יוצאי אפריקה הצפונית בארץ. זוהרה הביאה לתערוכה קפטן סגול, רקום כולו בזהב, שאותו קיבלה במתנה ממלך מרוקו, ומיחם־כסף עתיק שממנו היתה מוזגת תה למלך. באותה הזדמנות ניגשו אליה לברכה נשיא־המדינה המנוח זלמן שזר, ושר־החינוך המנוח זלמן ארן. על שניהם היא מדברת בהערצה, כמו על המלך.

רק דבר אחד אין היא מבינה: מדוע לזמרת נכבדה כמותה, שנפגשה עם נשיא המדינה, לא מסדרים דירה יותר גדולה. אך התוכניות לעבור דירה נגנזו, ובינתיים חיים היא, הבעל והחתול מושי ואמה הזקנה של זוהרה, בארמון המצועצע בן שלושת חדרים, שמקומו באגדות אלף־לילה־ולילה.

זוהרה אלפסיה בביתה
ארמון מצועצע —

זוהרה בקזבלנקה
— בדירת שיכון

מיעוטים

אזרח סוג בי

כשערכי מבקש לערוך סוכה — מכים אותו ושוחחים לבית־משוגעים

איברהים דעבוב, בן 25, נוצרי תושב בית־לחם, הוא פועל־דפוס. לפני שנה, ב־ערב־פסח, נתבקש להישאר במקום עבודתו, דפוס הוד בירושלים היהודית, לביצוע עבודות נוספות. סיפר איברהים: באותו ערב, מאחר שחתבקשתי להישאר בעבודה עד שעה מאוחרת, יצאתי מבית־הדפוס לסטייקיית חצות ברחוב אגריפס, כדי לאכול משהו."

נתיב־היסורים. כעבור שעה קלה מצא עצמו איברהים חבוט ומוכה, על ריצפת בית־הדפוס. „התלוצצתי עם המלצר היהודי, שהכרתי גם קודם, כשהייתי קונה דברים קטנים במיסעדה," סיפר. „הוא התעצבן עלי, והחל להכות אותי. אחר־כך הגיעו למקום הקטטה שניים מבעלי־המקום, מכה שהוא יהודי וצדוק גאת'ם שהוא נוצרי שהתגייר, וצעקו עלי: ‚תסתלק מפה!'"

„ביקשתי הסבר, ואז ‚תנפלו עלי השלושה — המלצר ושני בעלי־המקום — ויחד עם עוד כמה צעירים ערביים מעובדי המקום החלו מכים בפני ובכל חלקי גופי. איבדתי את הכרתי, וכנראה נגררתי לבית־הדפוס על־ידי פועלים יהודיים שעבדו איתי, ושנמצאו אותה שעה במקום."

איברהים התאושש בבית־הדפוס, ומעבידו שלח אותו לביתו. „בדרך חזרה נכנסתי

(המשך בעמוד 43)

הסיבוב החמישי

(המשך מעמוד 19)

עם מצפונו הלאומי והמיקצועי, אולם לא היתה לפניו ברירה אלא להחליט שבמיקרה והממשלה לא תקבל את חוות־דעתנו השקולה והסופית, לא נוכל להוסיף ולשאת בעיני העם באחריות לביטחונו הצבאי.״

באולם נפלה תדהמה, אפילו הרמטכ״ל הזקן הופתע כליל.

״זוהי הפיכה צבאית!״ התפרץ שר־הבריאות.

האלוף חייך חיוך צונן של בוז. ״לא, אדוני השר. אנחנו חיילים, לא פוליטיקאים. המוסר המיקצועי קובע כי קצין חייב להתפטר כאשר גישתו הצבאית אינה זוכה לאימון הממונים עליו.״

לא היה כל ספק: ההכרעה נפלה.

* * *

שדה ההמראה של הקמע היה במשטח הגדול ממזרח לשדה בוקר. אהוד בילה את הערב בחווילתו של דוד בן־גוריון הישיש כדי לקיים הבטחה שנתן בשעתו לאביו. כשיצא משם היה במצב־רוח עכור מאד.

הפוליטיקאי בן ה־88, שעסק זה 15 שנה באפלטון ובזיכרונות, התעקש להדריך את ״בנו של משה״ בענייני ביטחון. האסון היה, לדעת אהוד, שדווקא בענייני ביטחון חסרו לו המושגים היסודיים ביותר. ככל מומחה אמיתי, סבל אהוד קשות כשהתייחסו למיקצועו בבורות המתייהרת של חובבים.

כמו רבים מקרב הצעירים, היה אהוד משוכנע כי בן־גוריון ובני דורו הכניסו את המדינה למבוי סתום עוד לפני שהוקמה. כל הצרות של עשרים השנים האחרונות נבעו, לדעתם, מאי־כושרם של מייסדי־המדינה לחשוב באופן צלול והגיוני. קשה היה לאהוד להאמין, כי רק 25 שנה עברו מאז עמד בן־גוריון בשיאו. דבריו על ״אקטיביזם ביטחוני״, ״קוממיות יהודית״ וכדומה צילצלו כאילו נולדו בימי מתושלח.

רק פעם אחת כמעט התפרץ אהוד. היה זה כאשר הזהירו הזקן לבל להפריז בהערכת הערבים. ״אני מכיר הערבים,״ אמר, ״ראיתי עבודתם בסג׳רה ובפתח־תיקווה, כשעבדתי בפרדסים. לעולם לא ישיגו דבר.״ אהוד משך בכתפיו. מה הטעם להתרגז? היה ברור שהאיש הזה לא שינה את דעתו מאז 1905, לפני שבעים שנה. הוא לא הבין את הערבים מעולם, ועתה, אחרי ההתקדמות העצומה של הערבים בדור האחרון, הבינם פחות מתמיד.

בעצם, לא היה אשם. אחרי הכל, הוא וחבריו באו מפולין ומרוסיה ונדרשו לפתע להתמודד עם בעיות שלא חלמו עליהם בנעוריהם. מה הם למדו על המרחב, על הערבים, על מילחמות הצלבנים? אהוד התאמץ לחייך בנימוס. ״כן, מר בן־גוריון, אמסור דרישת־שלום לאבא.״

ריבונו של עולם!

* * *

בהגיעו לשדה־ההמראה, כבר היה הכל מוכן. במקום שררה אווירה מוזרה, שדבקה חיש מהר גם בו.

המיפלצת עמדה במרכז, אימתנית ויפה באורו החיוור של הירח. מסביב הסתודדו כמה דמויות, קציניים גבוהים, טכנאים ומדענים, קבוצות קבוצות, כנפחדים. האנשים שוחחו ביניהם כמעט בלחש. הכל הזכיר את הספרים שקרא אהוד בילדותו. חסמבה במחתרת. משום מה חזר לעצמו כמה פעמים על השם הטמטמטם — חסמבה, חסמבה, חסמבה...

הוא הסתכל בשעון. תשע שלושים וחמש. עוד 25 דקות.

״הם חיים ברגע זה, אמהות, תינוקות, זקנים, זוגות אוהבים, הורים גאים, צוחקים, מתלוצצים,״ אמר קול נשי באוזנו. הוא הסתובב כנשוך נחש. ליאורה אורנית עמדה לידו, כשמבט מוזר בעיניה. ״אהוד,״ היא לחשה, ״איך אתה יכול? איך אתה יכול?״

״הוא יהרוג מאה אלף, אך יציל שני מיליון,״ השיב הגבר הצעיר. פנין החדים לבשו הבעה קשוחה, כמסיכה.

״האם אפשר לשקול חיי אדם כשקיקמח?״

״אוריק, קחי את עצמך בידיים. אנחנו בתפקיד.״

bonissa בוא ניסע

טיולי צעירים לאירופה

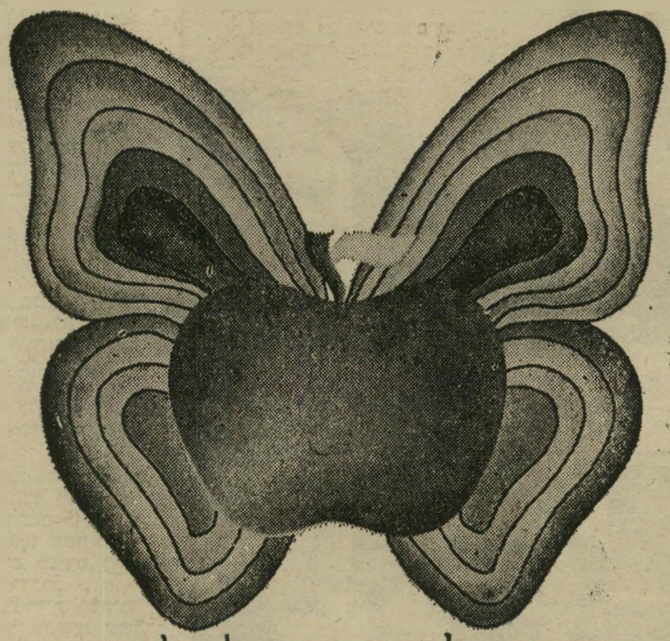

המבחר הגדול ביותר בארץ של טיולי צעירים

שביעיות שמיניות, גילאי 36-26, סקנדינביה, נופש באיי יון

במחירים ללא תחרות

הנחה מיוחדת של 400 ל״י

לנרשמים עד 4.5.76 אל תחמיץ

שאל את מי שכבר נסע בטיול של בוא ניסע

ההרשמה במשרדי הנסיעות בלבד.

מאורגן ע״י בוא ניסע בע״מ, רח׳ בן־יהודה 117 ת״א טל. 247255

כל מה שרצית לדעת על המדיטציה הטרנסצנדנטלית
תמצא בשני הספרים החדשים שהופיעו

מהרישי מהש יוגי

1. מדע ההוויה ואמנות החיים

הספר מביא השקפת חיים בהתגשמותם, ומציע דרך מעשית המתאימה לכל אדם כדי להאדיר את כל החיבטים והבעיות של החיים היום־יומיים. ספר זה הוא סיכום כל החוכמה המעשית של החיים המתוכללים שקדמו לחוזי חוודות של חודו העתיקה ולגידול החשיבה המדעית בעולם המערבי בן־זמננו.

המחיר 40 ל״י.

2. מדיטציה טרנסצנדנטלית

מאת ד״ר הרולד בלומפילד

הדרך לגילוי המרץ החבוי בך והתגברות על מתח.

המדיטציה הטרנסצנדנטלית היא טכניקה טיבעית ונטולת־מאמץ המוליכה את האדם להשתנות, לגלות את האישיות השלמה בתפיגו — תודות לתירגול הטכניקה של ה„מט״ — את העייפות, החרדה, התיסכול ואף לרפא מחלות.

המחיר 42 ל״י.

להשיג בחנויות הספרים, ב„שדרות הספר״, רח׳ אלנבי 116 ת״א
ובהוצאה: אחיאסף בע״מ, רח׳ יוסף נשיא 13, תל־אביב, ת.ד. 4810

„אנחנו רוצחים,“ אמרה אוריק בקול משונה.

נשים, נשים, חשב אהוד. לא מסוגלות אף לרגע להתרומם מעל לעצמן, להסיר את הקליפה הריגשית, להפוך למכשירים קרים, מדוייקים, חסרי־רגש. ומוחו כבר חישב: מה אם הפצצה תכזיב? הרי לא נוסתה כלל! אולי חלה איזו שהיא טעות קטנה? ברגע זה כבר נעות החטיבות דרומה: שתי אוגדות לאורך שפת הים, ב־יבשה, אוגדה שלישית באוניות מנמלי אילת ועקבה לפורט תופיק, אוגדה רביעית בדרך הים לאלכסנדריה, חלקה מוטסת בהליקופטרים. למעלה משישים אלף צעירים חיים, שיפלשו אל תוך הגיהינום אם לא תשבור הפצצה במחי־יד את רצון־ההתנגדות של האוייב.

שריקה חדה הפסיקה את השיחות הלחושות. הדמויות האפלות התמתחו בעל־כורחן. קול קר, חסר גוון, התנשא מעל לשדה:

„חמש עשרה דקות!“

בלא יודעין ספר אהוד את השניות. שניה אחר שניה. לרגע עלתה לנגד עיניו תמונת רחוב קהירי סואן לעת עתה. אולם הוא דחק את הציור מן ההכרה. לא לעניין, לא לעניין.

„ארבע עשרה!“

לא לחשוב על שום דבר. הפור נפל. הגורל שוב אינו תלוי ברצון אדם, הוא הפך עצמאי, מתנשא מעל לראשי יוצריו, וקולו צלול ומתכתי:

„שלוש־עשרה!“

לפתע נישא על פני השדה קול חרישי, אלמוני: „מעי, מעי אוחילה, קירות לבי, הומה לי לבי, לא אחריש...“

„שתים עשרה!“

„... כי קול שופר שמעת נפשי, תרועת מלחמה...“

„אחת עשרה!“

„... שבר על שבר נקרא, כי שודדה כל הארץ, פתאום שודדו אוהלי, רגע — יריעותי...“

„עשר!“

„... עד מתי אראה נס, אשמעה קול שופר?...“

„תשע!“

„... כי אויל עמי, אותי לא ידעו. בנים סכלים המה, ולא נבונים המה...“

„שמונה!“

„... חכמים המה להרע, ולהיטיב לא ידעו!...“

„שבע!“

„... ראיתי את הארץ והנה תוהו ובוהו, ואל השמים — ואין אורם...“

„שש!“

„... ראיתי ההרים — והנה רועשים, וכל הגבעות התקלקלו...“

„חמש!“

„ראיתי והנה אין האדם, וכל עוף השמיים נדדו...“

„ארבע!“

„... כי כה אמר ה': שממה תהיה כל הארץ!...“

„שלוש!“

המתיחות הגיעה לשיא. רק במאמץ עליון אפשר היה לסבלה.

„ש—ת—ים!“

רטט אחז בנוכחים.

„א—ח—ד!“

קול הנפץ הטביע את המלה האחרונה. לרגע נרעדה האדמה.

ואז חזרה הדממה.

המקום, בו עמדה אך זה עתה המפלצת, נשאר ריק.

* * *

פגישתם השלישית של הרמטכ"לים נתקיימה מחוץ לקאהיר ברחבה אשר לפני ארמון זעפראן. האורחים ענודי העיטורים לא הרגישו עצמם בנוח. הם ניחשו את כוונתו של הדיקטטור המצרי. אחרי שהשיחות הראשונות לא גרמו כמעט לשום התקדמות, גילה לעולם הערבי את קיום הכינוס. עתה האזינו מליונים למשא־ומתן המשודר, ראו מליונים את פני הקצינים ברשת הטלוויזיה המרחבית. צלאח אד־דין האמין, כנראה שלחץ המליונים יזיז את אורחיו.

„אחים, בני ערב,“ פתח הגבר השחרחר, נמוך המצח ולוהט המבט, את הישיבה המשודרת. „לפני תשע מאות שנה פלשו הפראנקים אל מולדתנו, רצחו ושרפו וחמסו וקרעו את ארצנו לבתרים. מאה שנה ישבו בעיר הקדושה. מי עזר להם, בני ערב? מי נתן להם את הכוח להדביר את כובשי העולם, את זרע מוחמד, עומר וחאלד? אחי, מתוכנו קמו בוגדים שלחמו איש ברעהו, אמירים שכרתו ברית עם הפולש הזר נגד אחיהם. אולם כאשר קם שליח הגורל, אל־מאליק אל־נאציר אל־שולטאן צלח אד־דין, ואיחד את עמנו בכוח החרב, הקיאה מולדתנו את הרעל הפראנקי מתוכה.

אחים, בני ערב, האם מוטל עלינו שוב לאחד את ארצות בני ערב בדם ואש? זה 17 שנה ביתרו הציונים את עולמנו לשנים. מה נותן להם את הכוח להדביר את זרע צלאח אד־דין ובייברס? אתם, בני ערב, ממשלותיכם ונסיכיכם. האם לא אחד הלם לבבותיכם בדמשק ובחרטום, במוסול ובבנגאזי? בשמכם, אחים ערבים, אני פונה אל אורחי, מפקדי צבאותיכם המהוללים, בשאלה המנקרת במוחכם: האם מוכנים אתם לאחד סוף סוף את צבאותינו תחת מפקד אחד, תחת דגל אחד, דגל הסהר?“

הרמטכ"לים ישבו מדוכאים. הם, בני המעמד האצילי ששלט במרחב מזה דורות, שנאו בלבם את ההרפתקן הכורדי, שביקש לערער את יסודות המשטר בו עלו לגדולה. למעשה העמידם לפני הברירה: להיכנע לו, או לעמוד מול התקוממות המחתרת האיובית במולדתם.

הרמטכ"ל העיראקי היה הראשון שנאלץ להגיב. הוא היה גבר בגיל העמידה, שנשא על פניו את צלקות פצעיו מימי הסיבוב השלישי. „הממ,“ אמר. „רחשי ליבם של בני עמנו, בכל רחבי המרחב, הוא יסוד מדיניותה המוצהרת של ממשלתי. נשקול את הצעת הוד מעלתו, הנשיא המכובד של מצריים, בכובד ראש ובאהדה עמוקה.“

הרמטכ"ל הסורי שלח בו מבט של הכרת־תודה. „גיבורי האיסלאם מאז ימי הנביא קמים לעיני רוחנו. נבקש דרכים ונחפש פתרונות לבעיות המכאיבות של הדור. בעזרת אללה הרחמן והרחום...“

איש לא שמע את המשך המשפט, אם אמנם נמשך. רעם אדיר, כדבר אללה ביום הדין, החריש את האוזניים. האורות כבו. האדמה רעדה, גל חום אדיר הצליף על הפנים. הקיר הקדמי של הארמון התמוטט. ומעבר לנהר, במרכז העיר, מרחק של שלושה, ארבעה קילומטרים, עלתה לאיטה פיטריה אדומה שהאירה את הרחבה באור מוזר.

„פצצה אטומית,“ נפלטו המלים מפי הירעיקי, שביקר לפני תריסר שנים בתמרונים האטומיים האחרונים של הצבא האמריקאי.

„אל יאהוד,“ נאנק הסורי, מוכה הלם.

* * *

הראשון שהתאושש היה האיובי. הוא זינק אל בין אורחיו, חטף את המיקרופון ופנה לעבר הפיטריה הבורקת. אור גדול נדלק בעיניו, רגש פראי עיוות את פניו. „בני ערב!“ צעק בקול צרוד לתוך המכשיר, „הציוני החליט במקומנו. בשם אללה הגוקם, בשם הכבוד הערבי, על החורבות העשנות של בירת ערב, אני מכריז על הקמת המדינה הערבית הגדולה והמאוחדת, מחופי מארוקו ועד הרי פרס, ממעיינות הנילוס עד מעיינות הפרת. תעיש אל־דאולה אל־ערביה אל־כובראה!“

הוא תחב את המכשיר לידי העיראקי המהומם. הגנרל הקשיש הנדקף. „בשם הצבא העיראקי־לשעבר: תחי מדינת ערב המאוחדת!“

„בשם צבא הרפובליקה הסורית לשעבר: יחי צבא האחדות הערבית!“

„בשם צבא מארוקו: יחי מפקדנו, אלזעים צלאח אד־דין אל־איובי אל־תאני!“

„בשם צבא תימן... בשם אללה והצבא הסעודי... בשם צבא לבנון החופשית, בעזרת ישו אדוננו... בשם צבא סודאן... בשם הצבא המלכותי הלובי.. בשם כוחות טוגוסיה... בשם חילות אלג'יריה...“

הכורדי הרים את ידו. לעיני המליונים קפאו פניו. קולו, שעוד לפני רגע חצב להבות, היה עתה שקט ומתכתי: „אחי, אזרחי המדינה הערבית הגדולה, עת מלחמה היא. נקבע את כוחנו לאגרוף אחד. אני מכריז על משטר צבאי ברחבי המדינה. הנהגת ארגון האיובים בכל ארץ תיטול לידיה את השלטון בתוקף מיידי, עד להודעה חדשה. ראשי המטות של הצבאות יחזרו מייד למפקדותיהם. להתראות בירושלים המשוחררת!“

המסחריות של סימקה 1100

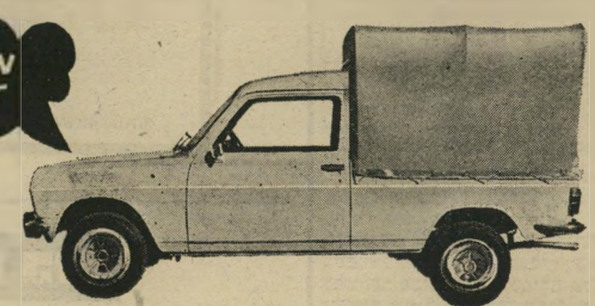

טנדר סימקה 1100
המחיר: 59.950 ל"י בלבד
כולל גגון ממורי תוצרת חוץ

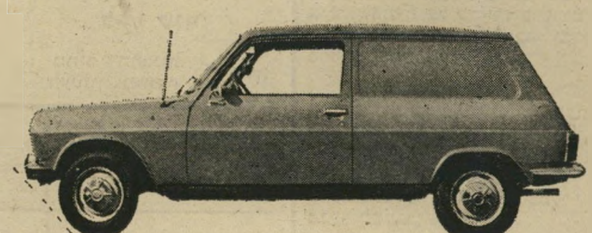

מסחרית סימקה 1100
המחיר: 70.950 ל"י

סימקה 1100? אלף ומאה אחוז!

מכונית טובה מבית טוב
בית קרייזלר-מכשירי תנועה בע"מ

CHRYSLER INTERNATIONAL

ת"א – מכשירי תנועה בע"מ דרך פתח־תקוה 74. טל. 36115. חיפה – דרך העצמאות 104. טל. 524475-04. ירושלים – ש"קביץ. דוד המלך 11. טל. 222660-02. נתניה – לוזוקופף. הרצל 44. טל. 25307-053. באר־שבע – רוני כרמלי. דרך חברון. טל. 2021-057. פתח־תקוה – שחר – מסוכנו בר־כוכבא 35. טל. 911057. רחובות – אנשור כלי. רח' השוקמים 54. הור השרון. טל. 924216. עפולה – רכב הנעמ בע"מ. הרב נחום לוי. טל. 22666-065. נצרת – האחים סרוף מרכז התעשיה החדש 6. טל. 54053-065.

קולנוע

שחקנים

סיפורה של אדלה

עקרונית, חייב סיפורה של אדל להיות להיט. הוא מגיע לישראל, מלווה בשבחים ובזרי־דפנה שעטרה לו הביקורת בכל רחבי העולם. בפסטיבל הסרטים בניו־יורק, שם הוצג הסרט בערב הנעילה, התקבלו הבמאי פרנסואה טריפו ואיזבל אדז'אני, הכוכבת הראשית, ב־שירי־הלל ותרועות־הידד, ו־מבקרי ניו־יורק מיהרו, בסוף שנת 1975, להעניק לשניים את מלוא הכבוד הראוי.

לכאורה, יצירת־מופת. אבל רק לכאורה. כי לסיפורה של אדל קרה, מה שקורה מזמן לזמן לסרטים מסויימים: הקהל והביקורת יודעים מראש שהם עומדים להתפעל ממה שיוצג לפניהם על הבד, ואז — מהות הסרט כבר אינה משנה. ההתפעלות מוכנה מראש.

פסיכולוגיה של כישלון. מדוע קרה

איזבל אדז'אני —
42 השנים השפורות —

הדבר לסרט זה דווקא? לכך יש הסברים הגיוניים למדי, הקשורים אולי בפסיכולוגיה של הצופים, יותר מאשר בסרט עצמו. אפשר, למשל, להעריך את הדיבור על יראת־הכבוד שרוחשת הביקורת האמריקאית כלפי סוג מסויים של סירטי־אמנות אירופיים. מאידך אפשר גם להסביר באריכות את מקומו של פרנסואה טריפו בתעשיית־הקולנוע הצרפתית: אחד המורדים המקוריים של הגל־החדש שהצליח, באורח־פלא, להשתלב במימסד תוך שמירה על אישיותו, ובעיקר על דימויו האישי כאדם שלא ה־מיסחר אלא האמנות בראש מעייניו. ויש, אולי, להוסיף על כך את כישרונו הבלתי־מבוטל של טריפו בכתיבה ובדיבור על סרטים, כולל סרטיו־שלו.

טריפו, המבקר־לשעבר, מסביר מהן כוונותיו בסרטים שהוא עושה, ומה האתגרים ש־הוא נוטל על עצמו במודע יפה כל־כך, עד שהתגובות לסרטים הופכות, לא פעם, במקום ביקורת על הסרט עצמו — דו־שיח על מימוש כוונות, בין המבקר לבין ה־מבקר־לשעבר־שהפך־יוצר.

וכל זאת, כדי להסביר שהילולת סיפורה של אדל גדולה, למעשה, מן הסרט עצמו. עם זאת, מאחר שמדובר בפרנסואה טריפו — אחד מתריסר היוצרים המכובדים ביותר בעולם־הסרטים כיום — ובסיפור שהוא בהחלט יוצא־דופן ומרתק, כדאי לנבור במה שנעשה, כי כישלון של טריפו עדיין מעניין יותר מהצלחותיהם של מרבית ה־במאים האחרים.

יומנים שפוענחו. סיפורה של אדל הוגו, בתו הצעירה של הסופר הצרפתי הדגול ויקטור הוגו, ריתק את טריפו עוד לפני שבע שנים, כאשר קרא את הביוגראפיה שלה, שראתה־אור שנה קודם־לכן. מחברת הביוגראפיה, מרצה לסיפרות בשם

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ־1.3.76

	לשנה בלירות: מחיר העיתון + הוצאות משלוח = ס"ה	ל־½ שנה: מחיר העיתון + הוצאות משלוח = ס"ה
דמי המנוי בארץ	216 + 16 = 232	110 + 8 = 118
לכל ארצות תבל בדואר רגיל	216 + 50 = 256	110 + 25 = 135
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר		
לכל ארצות אירופה ואיראן	216 + 100 = 316	110 + 50 = 160
לקפריסין	216 + 78 = 294	110 + 39 = 149
לארה"ב ולקנדה	216 + 171 = 387	110 + 85 = 195
לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	216 + 157 = 373	110 + 78 = 188
למכסיקו	216 + 162 = 378	110 + 81 = 191
לדרום־אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה	216 + 218 = 434	110 + 109 = 219
ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	216 + 280 = 496	110 + 140 = 250
לאוסטרליה וניו־זילנד	216 + 275 = 491	110 + 138 = 248
לפנמה	216 + 238 = 454	110 + 119 = 229

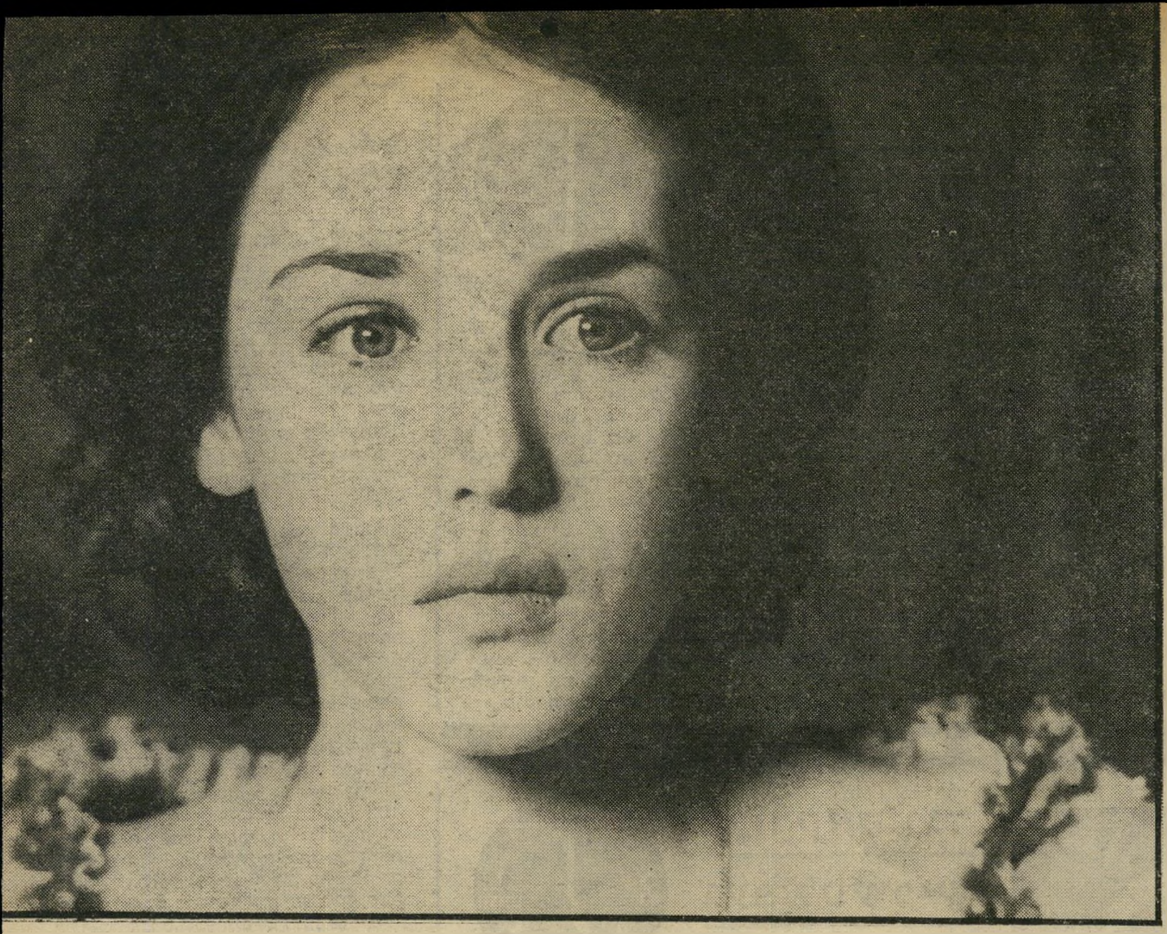

שחקנית איזבל אדז'אני
רעננה מדי —

פרנס ורנור גיל, הגיעה אל אדל תוך כדי הכנת עבודת־מחקר על אחיה, פרנסואה־ויקטור, אחד מחלוצי הצילום בצרפת. ואז, בדרך־אגב, הוזכרה באוזניה עובדת קיומם של מיספר יומנים אישיים של אדל, שנותרו אחריה. היומנים, או לפחות חלקם, נתגלו בספריית־הענק על שם מורגן בניו־יורק (מבט מרענן על מוסד זה אפשר למצוא ב־ספר חדש בשם רגטיים), כשהם כתובים בקוד המצריך פיענוח. הביוגראפיה שכתבה פרנס גיל באה, למעשה, לשמש אך־ורק כהקדמה ליומנים עצמם, כפי שפועלנתו והוצאו־לאור על ידה.

מישפחת הוגו בגלות. אדל הוגו מהווה נושא היכול, באמת, לגרות כל סופר או יוצר־קולנוע. הנערה, שחיה בצל אחיה ואחותה המבוגרים ממנה, נתלוותה אל שבט בני הוגו בגלותו, תחילה בבריסל, אחר־כך באי ג'רסי ולבסוף באי גרנסי, שם מצא הוגו מיקלט לעצמו כאשר עלה נפולי־און השלישי לשילטון בצרפת. עוד בימים הראשונים של הגלות, כשהיא בת 21 בלבד, התאהבה אדל בקצין בריטי קל־דעת בשם אלברט פינסון, שנהג לבקר בבית הוריה.

בשלב מוקדם ביותר הפכה כנראה אהוב־תו וכאשר זה, כעבור 12 שנים, מאס ב־ידידתו הבילעדית ועבר לשרת באי נובה־סקוטיה שליד החוף הקנדי, רדפה אדל אח־ריו, הסתתרה מאחרי זהויות שונות, הציגה עצמה כבת־דודתו וכאשתו, הציעה לו כסף כדי שיפרע את חובותיו הרבים והנצחיים, וניסתה לכפות את נוכחותה עליו בכל מחיר.

דעתה הלכה ונטרפה עליה בהדרגה, היא הידרדרה מדחי־אל־דחי, אך לא הניחה לו. מניבה־סקוטיה עבר פינסון לאיי ברבאדוס, כשאדל בעיקבותיו. היא כתבה הביתה ל־

— ב„סיפורה של אדלה."
— ועוד 43 שנים במוסד סגור

סירוגין כאילו כבר נישאה לו. מצבה הנפשי התערער והלך עד אשר, תשע שנים אחרי שעזבה את הבית היא שבה אליו, כשהיא כבר בת 42, אושפזה על־ידי אביה במוסד לחולי־רוח והמשיכה לחיות בו 43 שנים נוספות.

הטירוף הנפלא. אכן, סיפור־אהבה מופלא. נערה הזונחת למען אהבתה הכל, כולל שפיות־הדעת, זעושה זאת בידיעה מלאה. היא הנתה ארוסתו של המשורר אוגוסט ואקרי (זכר חי לטרגדיה שרבצה על המשפחה. בהיות אדל בת 13, טבעה אחותה ליאופולדין בסיינה, ימים אחדים אחרי שנישאה לאחיו של אוגוסט וזה, תוך ניסיונו להצילה, טבע יחד עימה), אך עזבה אותו למען פינסון. היא נלחמה בזהותה כבתו של הסופר הנודע ביותר של אותם ימים, ויחד עם זאת ניסתה לעמוד באתגר שירושה זו חייבה. התחום המעורפל שבין המציאות לדימיון, העולם הסגור והפרטי שלה, שבו היה ממשי רק מה שהיא חפצה להאמין בממשיותו, עלו אפילו על התפרצו־יותיו הרומנטיות הנועזות ביותר של אביה.

עד כאן, העיקרון שמאחרי הסרט והסי־בות לעשייתו. ואכן, טריפו היטיב להסביר מה משך אותו לנושא, זמה הוא מצא בו. מכאן ואילך בא הסרט עצמו, וזה כבר סי־פור אחר.

הזמן עמד מזכת. הסרט הוא, בראש־ובראשונה — וטריפו הדגיש זאת — אתגר של שיחזור היסטורי מדוקדק של סיפור אמיתי. כמו ביקד הפרא שהוא־עצמו ורבים מן המבקרים רואים בו מיקרה דומה, הש־תדל טריפו להישאר צמוד לעובדות. ואומ־נם. הסרט נפתח בהודעה המכריזה כי ה־סיפור הוא סיפור אותנטי, המציג אירועים ודמויות שהיו קיימים, ונמשכת במפה, כש־פס־הקול מסביר את הרקע הפוליטי למיש־לוח חיל־המצב הבריטי להאליפקס, בירת נובה־סקוטיה.

בקצה האחר מסתיים הסרט בצילומים מהלווייתו המפוארת של ויקטור הוגו ו־מקיברה של אדל, שנפטרה 30 שנה אחרי אביה, כשהיא בת 85. בין שני קצוות כאלה, מתקבל על הדעת שהסרט יהיה ריאליסטי לפחות מבחינת ההיצמדות למימדי הזמן. אלא שבדרך שבה מציג טריפו את אדל, קשה להבחין שחולפות תשע שנים למן הרגע שבו מגיעה אדל להאליפקס ועד ל־החזרתה אל אביה מאיי ברבאדוס. ואין כל רמז, בדמותה של השחקנית איזבל אדז'אני, כאילו אכן חלפה תקופה זו. בנוסף אם לדבר על מהימנות — קצת קשה להאמין בנערה בת ה־21, שהפכה כוכבת מבוקשת ביותר לצרפת, בדמות אשה, שכבר בתחי־לת הסיפור הגיעה לגיל 33.

סיפורה של או. ראוי להניח לרגע, שלמרות הכרזותיו של טריפו בסרט ומחו־צה לו, ראה הוא את המציאות רק כקרש־קפיצה לדיון בנושא שהוא מעל ומעבר ל־זמן. שכן לא בכדי טענו אחדים, כי אהבתה של אדל היא הביטוי האמיתי והמלא לאי־תו ניצחון־מתוך־כניעה שבו מדבר טיפורה של או; ואם כך, ייתכן שהעובדות ההיס־טוריות העירומות אינן חשובות ביותר. בין הכרזותיו של טריפו ניתן למצוא אחת, הטוענת שהאתגר העיקרי והמעניין ביותר, לדעתו, בסרט זה, היה העובדה שזהו סיפו־רה של דמות אחת בלבד שהיא בודדה לכל אורך הסיפור מחליפה זהות ללא־הרף ונצמדת ל„אידיאה פיקס": חלום שאליו היא שואפת ולא תגיע לעולם, להיות ל־אשתו של אלברט פינסון.

נשמע מרשים בהחלט, אלא שהדמות ה־בודדה הזו אינה חיה על אי בודד, אלא בין אנשים. וכאשר אנשים אלה, ללא יוצא־מן־הכלל, הם דהויים, שיטחיים, שופ־עי חיוכים ורצון טוב, מכירים היטב את תהילתו של ויקטור הוגו וקופצים תמיד לעזור לבתו הנתונה בצרה — בעולם חלק־לק ופשטני שכזה לובשת גם דמותה של אדל צורה בלתי־מציאותית. הדמות ה־יחידה המרכזית קצת יותר היא זו של פינסון, אלא שטריפו נוהג כאן כפי שלא נהג מעולם בעבר, ויוצר טיפוס שלילי שרירותי, חסר עומק ועניין: הריקא ה־קלאסי המשעמם, האווילי, שאינו סובל אפילו מעצם העובדה שאשה יורדת לחייו ומצרה את צעדיו.

הנין נתן רשות. אתגר נוסף שלקח טריפו על עצמו: תוך כדי בקשת רשות מנינו של ויקטור הוגו להסריט את הסי־פור (רשות שניתנה בלא־מעט הסתייגו־יות, מאחר שפרשת אדל אינה שופכת אור ורוד במיוחד על המישפחה), הוא הבטיח שאין בכוונתו להציג בסרט ברנש מזוקן שיכריז על עצמו: אני ויקטור הוגו! ואומנם, הוא עמד בדיבורו. כל מה שנותר מהוגו עצמו בסרט הוא קיטעי־מיכת־בים שכתב לאדל, המציגים אותו באור קרתני, מרובע וכה עלוב, כאילו לא חיה אחד מאנשי־הרוח הגדולים של המאה ש־עברה, אלא סוחר עשיר מזדקן שהגיש עז־רה לבתו הסוררת, בתקווה שתלמד לקח ותשוב אל חיק המישפחה האוהבת.

היכן גדולת האב, המקוממת ומדרבנת את הבת? משום־מה אותה התפרצות (ש־אינה לקוחה מן היומנים, אלא נכתבה על־ידי טריפו עצמו) של אדל, הכותבת ביומ־ניה: „הלוואי שנולדתי לאב אלמוני," כא־שר המיכתבים שהיא מקבלת מאותו אב הולמים בהחלט אלמוניות סתמית?

בצרפתית ובאנגלית. ולעניין אחר. כדי שהצופה יהיה מעורב במה שמתרחש

(המשך בעמוד 42)

איזבל אדז'אני ובמאי פרנסואה טריפו
— להתגלמותה של אדל הוגו

(המשך מעמוד 41)

לפניו על המסך, ואין ספק שסיפור אהבה עד־טירוף כזה דורש זאת, יש להגיש לו מציאות אמינה ככל האפשר, גם אם אינה העתק מדוייק של המוכר לו. וכאן התערב מרכיב תמוה ומנכר ללא־צורך: השימוש־לסירוגין בשפות הצרפתית והאנגלית, ללא כל היגיון או טעם. אם אכן ביקש טריפו לשמור על ריאליזם, צריך היה להיצמד, בדיאלוגים שבין אדל לסובבים אותה, ל־שפה הצרפתית. מאידך, אם רצה ליצור עולם בפני עצמו, שאינו בהכרח העתק של מה שקרה יכול היה, מאחר שזהו סרט צרפתי, להשתמש בצרפתית בלבד. אלא שהוא עירב את שתי השפות, כאשר אותם שני אנשים מדברים פעם בזו ופעם בזו, ללא כל היגיון פנימי, סתם כגוון בינלאומי שאינו חיוני בסרט כזה.

רעננה מדי. והחשוב מכל, השחקנית הראשית. בסרט, שידוע לכל כי הוא נשען על דמות אחת־ויחידה, בחירת השחקנית ל־תפקיד זה היא בעלת חשיבות מכרעת. משום־מה ראה טריפו באיזבל אדז'אני את התגלמותה של אדל הוגו. אדז'אני, שיחיתה בסמיכות לחי התגלמות הגערה המודרנית בצורת הדיבור וההתנהגות שלה, היא לא רק צעירה מדי לתפקיד, אלא אף שומרת במינהגיה רבים מסממניו של גיל זה. היא פוטעת כנער שובב, ובפניה יש משהו רעגן ובלתי־מתוסבך, שבו היא נאבקת ללא־הרף על־מנת להגיש מישחק ריאליסטי ככל ה־אפשר. אולי זוהי תוצאה של העימות בינה לבין טריפו בעת ההסרטה, ואולי חיפש טריפו דווקא את הזיוף שדמותה המקורית היתה יוצרת בתפקיד. אולם מה שנראה היום על הבד הוא שחקנית העובדת קשה משך כל הסרט, ולעיתים קרובות מדי בול־טת עובדה זו לעין יותר מן הדמות ש־עבודה זו אמורה לעצב.

מחפצי בעיברית. כדי לרכז את מלוא תשומת־ליבו של הצופה בדמות, מטשטש טריפו למעשה כל רקע פוליטי ו־סוציאלי בסרט (למרות שרמזים על הת־ערבותו הפוליטית של הוגו בצרפת זרועים פה־ושם). הוא נוטש את האתרים שבהם שוהה אדל רק פעם אחת, כדי להראות את הבית שבו גר הוגו ולספר על תגובותיו, כשאדל מבשרת לו כאילו נישאה לפינסון. הוא מערים בהדרגה את הסממנים המובי־לים לקראת שיגעון. באחד השלבים הללו, להנאת הקהל הישראלי, מבקרת אדל ב־הצגה של מהפנט, נכנסת אל מאחורי־הקל־עים כדי לשכנע אותו שיעזור לה לכשף את פינסון, ושומעת אותו זורק לאסיסטנטית שלו משפט בעיברית. המישפט נאמר בעברית, מפני שאת דמות המכשף מגלם הכנר הישראלי עיברי גיטליס, ש־זוהי הפעת־הבכורה שלו על הבד.

מכונת הכתיבה הגנובה. אחרי כל רשימת הטענות הארוכה הזו, יש להודות שקיימות גם כמה נקודות שבהן הצליח טריפו להגשים את כוונותיו. כשמדובר ל־משל, בתיאור מהלכי־מחשבה של אדל, המתעלמת מכל המתרחש סביבה, טרודה בעניין חסר־תוחלת אחד בלבד, אך אינה מתייאשת אף לרגע אלא נתונה בפעילות קדחתנית חסרת־טעם מתוך תיקווה להת־קרב אל המטרה.

או הטירוף הרודף את אדל, המעלה את הירהורי־ליבה על הנייר. ידידו של טריפו מימי מחברות הקולנוע, המבקר ז'אן קולה, רואה בכך דוגמה גוספת לקסם הנלווה, לדעת טריפו, למילה הכתובה. מאז גנב אנטואן דואנל את מכונת הכתיבה ב־400 המלקות וכתב את וידויו האישי על קיר הכיתה דרך ימניה של קאתרין ב־ז'יל וז'ים; השמדת הספרים כחיסול הערכים האגושיים בפארנהייט 451; המבקר שאוהב את בלזאק בעור העדין, או יומניו המדוקד־קים של הרופא בילד הפרא.

ולבסוף, רעיון מקורי נוסף של טריפו: השימוש במוסיקה של המלחין מוריס ז'ובר, מי שליווה את סירטי־המופת של הריאליזם הפיוטי הצרפתי בשנות ה־30, ונפטר בשנת 1940. כמעט כל המוסיקה שבסרט זה לא יצאה מעולם לאור, והשימוש בה יכול לרמוז לכוונותיו של טריפו, המשתמש גם בכמה מן הטכניקות של אותם ימים, בגיש־תו לנושא ובעריכה.

לגבי במאי אחר, אולי היה די בכך. כשהמדובר בטריפו, נחוג לדרוש דברים נוספים.

הקמן, מינלי וריינולדס — האלמנה העליזה?

להפיח משהו מן הנוסטאלגיה והצעידה הדקה על הגבול שבין חדימיון למציאות (תכונות שאיפיינו סרטים קודמים משלו) כאשר, בין פאתוס לסאטירה, מתעורר הרושם כאילו הוא־עצמו נבוך מן הסיפור, והיה מעדיף ללגלג עליו במקום לגלגלו לפני הצופים.

ליידי חסרת־מזל

ליידי בת־מזל (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — מצחי־קון־פשע זה, על הברחת־משקאות ממכסיקו לארצות־הברית בתקופת היובש והצמא שם, הוא טרגדיה אישית לבמאי סטנלי דונן, אולי גדול במאי הסרט המוסיקלי בהוליווד (הוא עשה, בין השאר, את שיר אשיר בגשם ויום אחד בניו־יורק), המתבזבז כאן תוך ניסיון נואש להשתלב באופנת העבריינות המשעשעת (נוסח העוקץ), שהיא צו־השעה.

שם הסרט הוא גם שם הספינה הרעועה המשמשת ככלי־הברחה, והוא גם רומז לאישיותה של קלר (ליזה מינלי) האלמנה הנעזרת בשני מחזריה (ברט ריינולדס וג'ין הקמן) כדי להביא את המיבצע לסופו הטוב.

התסריט, שנכתב על־ידי גלוריה כץ ווילארד חויק (מחברי אמריקן גראפיטי) צריך להיות, לפי עדותם של יוצריו, הדבר המיסחרי ביותר שעלה בדעתם. אלא שמה שמכונה בפיהם מיסחרי, מתקבל על הבד שטוח ודהוי, סיפור חסר עמוד־שידרה (באמריקן גראפיטי זה היה יתרון; כאן — זה חיסרון), שבדיחותיו צפויות מראש, המסתיים ומתחיל מחדש פעמים אחדות תוך מהלך הסרט, ומחמיץ לחלוטין את הפוטנציאל הטמון בכוכבים הראשיים.

מול תסריט זה ניצב דונן חסר־ישע, כשהוא משתדל

סוריאנו ורווח — ווזווזים עם פיתות?

בגדעון זינגר, יעקב בן־סירא, אברהם מור, או שאר אזרחי השוק. רפאל קלצ'קין הוא האשכנזי היחידי הסוטה מן הנורמה, כרופא שמאז נתן עינו בכוס עבר לצד המיתרס השייך לנחנים מן החיים, ומרי סוריאנו מנסה להיות ה־„פאם־פאטאל" החדשה של הבד הישראלי. אשר לזאב רווח, הוא מציג לראווה את כל אותן העוויות שהפכוהו לחביב־הקהל. אבל מי שאינו נמנה עם מעריציו המושבעים, יתקשה לעכל את הגזמותיו המרובות.

בורקאס נגד געפילטע־פיש

רק היום (סינרמה, תל־אביב ועוד) — הנוסחה ידועה: מצד אחד, הספרדים העניים והמאו־שרים־בחלקם, מצד שני האשכנזים העשירים, הרקובים והמרובעים. מקום־המיפגש של שני המחנות הוא השוק של מחנה־יהודה, ירושלים, וסביב מימכר עגבניות ושאר ירקות, נרקמת הרומנסה בין זאב רווח חירקן לבין אפרת לביא הסטודנטית, שהיא בעצם בתו של ז'אק כהן, שכנו בשוק של רווח.

המרכיבים האחרים גם הם מוכרים. מצד אחד, הדיאטות האווילית ומינהגי־האכילה המשונים של ה„ווזווזים", ו־לעומתם הפיתות העיראקיות, ה„קובה" ושאר התבלינים העסיסיים המתלווים אליהם. נער־השעשועים המזדקן מצ־טנף מאחרי החצאית של אמא, רכרוכי ופחדן, ומולו איש־העם שופע האון והתעוזה. מישפחות מרובות־ילדים ומאו־שרות מעברו האחד של המיתרס — עקרות ויובש, מעברו האחר.

בקצרה, עוד אחד מאותם סרטים המכונים „סירטי בורקאס וגעפילטע־פיש". עם זאת, יש לציין לזכותו של זאב רווח, שהוא מגלה בסרט זה הרבה יותר חיבה לדמויות שהוא מעלה, מאשר בסנוקרים למיניהם, שצולמו בשפע בארץ בשנים האחרונות, והמרכיבים הסטנדרטיים לובשים אצלו אופי יותר עממי ופחות זול מאשר בסרטים אחרים.

אשר לצוות־השחקנים שליקט סביבו, הרי הוא שב לע־שות מה שעשה בכל הסרטים הקודמים. בין אם מדובר

פלדמן ווילדר — גם הוא בבמאים?

האמורה להתרחש על רקע הצגת נשף המסיכות באופרה, מוחמצת כימעט לחלוטין, בעיקר למי שמכיר את הגיחוך שבעלילת אופרה זו, והכר הנרחב שהיא מציעה לפארודיה.

האח הפחות־פיקח

עלילות אחיו הפיקח של שרלוק הולמס (דקל, אנגליה) — ג'ין ווילדר, שהוא כנראה שותפו הפחות־פיקח של מל ברוקס, החליט לעשות סרט זה כדי להוכיח שגם הוא בבמאים. התוצאה, מעידה על אמיתות אימרתו של אורסון וולס, שאמר פעם: „אין דבר קל יותר מלביים סרטים, ואין דבר קשה ממנו."

כסיגי, אחיו הצעיר והמתוסכל של שרלוק הגדול, המשלה את עצמו שהוא פותר את תעלומת היעלמו של מיסמך סודי מביתו של ראש הממשלה, מנסה ווילדר להשתמש בסוג ההומור האופייני לידידו ברוקס: נטילת מצבים קול־נועיים קלאסיים והפיכתם על חראש, כדי להציג את הגיחוך שבהם.

והתחלה אומנם מבטיחה: הסצינה שבה מפקידה המלכה ויקטוריה את המיסמך חסודי בידי ראש־הממשלה השלומיאל שלה, או הצגת מארטי פלדמן כבלש בעל הזיכרון השמיעתי האבסולוטי ומאדלין קאהן כנערה המשקרת תמיד, כל אלה מכינים את הקרקע להמשך, שאינו מגיע לעולם, כי מרגע מסויים ואילך עובר ווילדר לחצחקות פשטניות נושנות נוסח הסרט האילם, אך ללא הקצב המהיר ועושר־ההמצאה של אותם סרטים. סצינת־השיא בסרט,

(המשך מעמ' 37)

שנית לסטייקיה," סיפר איברהים. "רציתי לעשות סולחה. אנחנו שכנים, ואין סיבה שנריב ונתקוטט בגלל דברים סתם. "ג'יג'תי אל בעל־המיסעדה היהודי, מיכה, אבל הוא התחיל לצעוק שאסתלק, ואיים להרוג אותי.

"פיתאום הרגשתי מכה בעורפי. איבדתי את השליטה על עצמי, והתחלתי להפוך שולחנות ולזרוק כיסאות במיסעדה. התנפלו עלי כעשרה מעובדי המקום, ערביים־מוסלמיים ויהודים, והתחילו לחבוט בי בכיסאות, בבקבוקים ובכל חפץ שהיה במיסעדה. איבדתי שוב את הכרתי."

לא טיפוי, במישטרה. המישטרה, שהגיעה למקום, מצאה בו אי־סדר מוחלט. החנות היתה הפוכה והתיגרה, בהשתתפות יהודים וערבים, היתה בעיצומה. רק לאחר מאמצים רבים הפרידו בין הניצים.

איברהים דעבוב עצמו היה המום, ולא הבין את המתרחש סביבו. הוא נלקח למישטרה, יחד עם משתתפים אחרים בתיגרה. "הוכנסתי לתא," סיפר. "ישבתי שם למעלה מארבע שעות. שאלתי את השוטר

מתיונן דעבוב
השוטרים הערביים הביטו

מדוע אינם מביאים אלי רופא, והוא ענה לי: "קודם יחקרו אותך. ראשי היה חבול, ושתת דם. גם מהאף לא הפסיק לרדת דם. לא יכולתי להזיז את הגב, ובקושי נעמדתי על הרגליים כשנכנס השוטר וקרא לי לבוא להיחקר.

"ביניתיים שוחררו כל שאר המעורבים בתיגרה, והשוטר שחקר אותי רק אמר לי שאני יכול ללכת, ושלא הוגשה נגדי תלונה. ביקשתי שישלח אותי לבית־חולים, אבל הוא משך אותי לרחוב ואמר לי: "לך!"

הנערה ככתה. איברהים נותר ברחוב בשעת־לילה מאוחרת לבדו, שותת־דם ועל סף עילפון. "פניתי לשוטר־מקוף", הוא נזכר. "והוא הראה לי היכן יש אוטובוס לבית־החולים. כגראה שהיה לי זעזוע־מוח, ולא ידעתי איפה אני נמצא. הלכתי כמו שיכור. באוטובוס הושיטה לי נערה צעירה ממחטת־נייר מזוהמת, שאנגב בה את הפצעים הפתוחים בראש, בפנים ובאף. ראיתי דמעות בעיניים שלה, כי היא ראתה שאני ערבי."

איברהים אומנם קיבל טיפול בבית־החולים שערי צדק בירושלים, אך החליט להתלונן על המיקרה.

הפצעים נפתחו מחדש. הוא פנה למישטרה בבית־לחם, והוא מספר: "כאן התחילו הצרות. במישטרת בית־לחם התייחסו אלי כאל משוגע."

"נשפטתי, והשופט דן אותי לשלושה חודשי אישפוז בבית־חולים לחולי־נפש, ו־לשלושה חודשי מאסר בפועל. כשהכניסו אותי לתא־המעצר, כבר העדפתי את בית־המשוגעים והתחלתי להשתולל. לא ידעתי מה לעשות. לא היה לי עורך־דין, אין לי מישפחה, אין לי אף אחד.

"אבל", סיכם בחיוך עצוב, "איבדתי את האמון באנשים, במישטרה ובמדינות. עכשיו אני מרגיש אזרח מסוג ב'."

מי אתה?

מי יתייחס אליך ברצינות
אם אתה נכנס לחנות
ומבקש סתם "סרט צילום"?
הרי זה כאילו אמרת על עצמך
שלאחד כמוך אפשר לתת כל דבר.

אבל כשאתה נכנס ומבקש בפירוש
סרט AGFACOLOR CNS 2
יודעים מייד שאתה אדם רציני.
שאיתך אין חכמות.
ונותנים לך AGFACOLOR CNS 2
כמובן, אדוני.

AGFACOLOR CNS 2.
לתמונות חדות ומיוחדות

פרסום: א. גלבלום

צחוק מטורף, חן ושנינות!!
ג'ין ווילדר · מדלן קאן · מרטי פלדמן
עלילות אחיו הפיקח של שרלוק הולמס

בכורה ארצית ממוצ"ש 10.4.76
"דקל"
ת"א
9.30 7.15

ליולדת

אנחנו אומרים גם מה

לא לקנות

אצלנו:
- זול יותר
- שרות טוב יותר
- יעוץ טוב יותר

מבחר ענק של כל הנחוץ לתינוק, ממוצץ ועד מיטה

Baby

"ביבי" "BABY"
המלך ג'ורג' 45, ת"א

שואפים לחתקדם
למדו במהירות ובהצלחה

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
באולפן גרג (בר־קמא)
ת"א: רח' גורדון 5, טל. 224532
חיפה: בי"ס "במעלה", טל. 664922
קורס חדש ב־25.4.76

למשפחת הפירסומאים נעמן יש תינוקת מיוחדת במינה: כלבת הפינצ'ר צ'יפי, שסביבה סובבים חיי המישפחה כולה

נשיקה צרפתית

לאמא שלה, אביבה נעמן, מעניקה צ'יפי המיניאטורית, המחזיקה את לשונה של אביבה בין שיניה. היחסים בין אביבה לכלבתה יוצאים־מגדר־הרגיל. היא מתייחסת אל הכלבה כאילו היתה התינוקת שלה. אינה מניחה לה לדרוך על הקרקע, נושאת אותה עימה בסל לכל מקום.

צ'יפי צ'יפי בנג בנג

כיפה אדומה

ככל ילדי ישראל, מתחפשת גם צ'יפי בפורים. לצ'יפי טעם מיוחד בלבוש. היא מסרבת ללבוש בגדים מסויימים בזמנים בלתי־מתאימים, ומתלבשת בהתאם לטעמה בילבד, בבגדים שנתפרו בידי תופרת.

הצ'ייך צ'יפי

מהודרת בתילבושת מקורית מאמריקה, שקיבלה מהוריה לחג־הפורים האחרון. לצ'יפי גם שפה מיוחדת, בניב מיוחד, המובן לבני מישפחת נעמן לבדם. „זר לא יבין זאת," הם טוענים. ובצדק.

„ב אמריקה חיית? אני הייתי פעמיים! את אליזבת טיילור ראית? אני ראיתי אותה ואת ברטון ב־תיאטרון ירושלים. לך יש מינק? לי יש שתי פרוות שהאמא שלי קנתה לי בניו־יורק! לך יש מנוי על התזמורת ה־פילהרמונית? אני עדיין לא החמצתי אף קונצרט רציני אחד של התיזמורת!"

גברת שחצנית? ללא ספק. נא להכיר: צ'יפי נעמן, ילידת ה־1.12.69. שם האב: משי. שם האם: אביבה. מיקצוע ההורים: פירסומאים. האח: גדי, מהנדס־ייצור. ה־אחות: עידית, נשואה לד., טייס בחיל־האוויר ואם לכפיר, בן החודשיים. הגזע: פינצ'ר מיניאטורי.

לא, שלא תהיה כאן טעות. צ'יפי נעמן איננה סתם עוד כלבה אחת. היא בהחלט לא. היא כלבה החושבת, מתלבשת, אוכ־לת וחיה ממש כבן־אדם. נכון אומנם שאת מה שיש לה להגיד אומרת בשבילה, בשפת בני־אדם, האמא שלה, אביבה נעמן — אשה יפה ומטופחת, פירסומאית מצ־ליחה, נשואה באושר, אם לשני ילדים וסבתא לנכד. אבל מוכרחים להאמין לה, לאביבה נעמן, שהיא יודעת מה צ'יפי אומרת, ושצ'יפי יודעת מה אביבה אומרת בשמה.

האבא

הפירסומאי משי נעמן, בע־ליה של כלבת־הפלא, קנה אותה לאשתו אביבה כדמי־חנוכה. הוא לוקח את צ'יפי איתו, לישיבות ולוועידות.

האח

של צ'יפי, גדי בן ה־28, מהנדס־ייצור העושה את התואר השני שלו בארצות־הברית. כותב לצ'יפי משם אינסוף מיכתבים וגלויות.

האחות

של צ'יפי עידית, הנשו־אה ואם לתינוק בן חודשיים, אוהבת את צ'יפי אהבת־נפש. בברית־המילה של בנה, לבשו חליפות זהות.

פרוות מינק, זהב ופנינים

דיא מתייחסת אל כלבתה האהובה כאל תינוק־אדם. לצ'יפי גרדרובה עשיר־רה שלא היתה מביישת שום בן־אדם ה־מכבד את עצמו. יש לה עשרות סוודרים בכל הסיגנונות, יש לה מעילי־גשם, שתי פרוות־מינק אמיתיות, רצועות־לצוואר עשויות זהב ופנינים, נעליים וגרביים. יש לה מיטה עגולה מרופדת היטב בפרוות־אקריל כחולה, עשרות צעצועים, בית־שימוש פרטי, והיא לעולם, אבל לעולם! אינה הולכת ברגל.

אמה האוהבת אינה מניחה לתינוקת שלה לדרוך, בכפות־רגליה הענוגות, על המידרכות הפלביריות של תל־אביב. מותר לצ'יפי להתרוצץ רק על השטיחים שבבית. זה כן.

צ'יפי הולכת עם אמא ואבא שלה לכל מקום. היא בילתה כבר בכל בתי־המלון המפוארים בארץ, ביקרה באירופה ובאר־צות־הברית, ובחודש הבא היא עומדת לנ־סוע לאמריקה הדרומית, כי שם עוד לא היתה.

היא אינה מחמיצה שום אירוע חברתי. היא מבקרת בתערוכות, באולמות־הקונ־צרטים, בתיאטרון ובקולנוע. יש לה תיק מייוחד שבו היא מובלת ממקום למקום, וכשהיא מבקשת, אבא או אמא לוקחים אותה על הידיים.

מספרת אמא אביבה, בגאווה אימהית אמיתית: „צ'יפי זה משהו! היא בהחלט לא כלבה רגילה. כשהיא הולכת איתנו לקונצרט, היא יושבת בשקט ומקשיבה. ואם היא הולכת איתנו לתיאטרון, אז על הקטעים המעניינים היא מסתכלת בעניין רב.

יחסים עוויינים עם העוזרת

„אני תופרת לה את רוב הבגדים בעצמי, ובזמן התפירה אני מודדת ביד. וכשבאים אורחים, אני מתחנפת אליהם מהצד שיתנו לי שוקולד, כשהאמא שלי לא רואה."

עם פאמי, העוזרת של המשפחה, יש לצ'יפי יחסים מיוחדים־במינם. קשה להאמין, אבל עובדה: העוזרת אינה אוהבת את צ'יפי, וצ'יפי אינה אוהבת את העוזרת. כשאמא אביבה איננה בבית, מתגרה צ'יפי כמו ילדה טובה. היא יושבת בחדר שלה, משחקת בצעצועיה ומשתדלת שלא להיתקל בעוזרת. אך ברגע שאביבה נכנסת הביתה, תופסת צ'יפי ביטחון ומתנפלת בזעם על רגליה של העוזרת.

ואז אומרת לה הגברת נעמן, בשם ילדתה האהובה צ'יפי: „פאמי, אני אלשין אלשונים לאמ'שלי שאת מתנהגת אתי לא יפה. כעת אני אתחבא מתחת למיטה, ואצייץ איצאוצים, ואחר־כך אני אכתוב הכתובאים לאח שלי שבאמריקה שאת עושה לי צרות. את יודעת שהאח שלי כבר אוסף את כל הצמצ (שמש) באמריקה, כדי שאוכל לבוא ולשכב בצמצ. אמא שלי משתגעת אחרי השתגעות גדולה.

„בחתונה של האחות שלי הגדולה, עידית, הלבישו גם לי בגדים של כלה, ואמא שלי נתנה הוראות שלא איכפת לה מהאורחים, לא איכפת לה משום דבר, בעיקר שקודם כל צריך לדאוג לי."

היחידי במשפחה שאינו משתגע במיוחד מצ'יפי הוא החתן־הטייס, ד. אך גברת נעמן לוקחת על עצמה אחריות ואומרת בשמה של צ'יפי: „הוא סתם מקנא!"

ליצן קטן נחמד

צ'יפי, מחופשת כליצן, נהנית בעליל מן ההמולה המתחוללת סביבה. היא לומדת להכיר את שפע תילבושותיה בעת שהן נתפרות על־ידי התופרת, המתאימה אותן למידותיה הזעירות.

ואז היא יודעת שהבגדים הם שלה, ולא מרשה לאף אחד לגעת בהם. כל אחד מכיר את צ'יפי. היא מתלווה אלינו לישיבות־עבודה, לקונגרסים, לכל מקום.

„בכל שנה אנחנו חוגגים את יום־ההולדת שלה. אני עורכת לה מסיבה, והיא מקבלת איגרות־ברכה ומתנות. מובן שאני אופה לה עוגה עם נרות. כמו ביום־הולדת של כל ילד נורמלי. יש לה רק בעייה אחת. צ'יפי בכלל לא אוכלת. אני מוכרחה להודות שזיהי הפעם הראשונה בחיים שלי, שאיכפת לי כשמישהו לא אוכל. אנחנו נותנים לה ויטמינים, בשביל התיאבון. בבוקר היא אוכלת קוטג' עם שמנת. אני מאכילה אותה עם כפית, מספל־חרסינה מעוטר בשושנים, כי ספל רגיל היא לא אוהבת. לצהריים היא מקבלת עוף, ואם היא אוכלת אותו אני ממש מאושרת. כשהיא לא רוצה לאכול, או כשהיא לא אוהבת משהו, היא עושה לי טפו' ומסתלקת."

גברת נעמן מביטה באהבה בכלבה הייחודית שלה, ואומרת בשמה, בלשון בני־אדם: „מספיק לאמא שלי שאני אוכלת ארוחה אחת ביום. בכלל, אני עושה הפגנות עם האוכל שלי, רוצה שיאכילו אותי

פרופסורה כלבית

אביבה נעמן מטורפת על הכלבה שלה, משוכנעת שהיא היפה והחכמה ביותר בעולם. מוענת שצ'יפי מכניסה לכיס הקטן שלה כל כלב, כולל הפודל של השכנים המחזר אחר צ'יפי ללא־הרף. העניקה לצ'יפי תעודת פרופסור, כדבר הפיתגם: „סייג לחוכמה — נביחה."

פשת למשהו אחר. פעם היתה ליצן, פעם כיפה אדומה, פעם קאובוי ואפילו היה לה אקדח, ואילו השנה התחפשה לאינדיאנית. מדי שבועיים עושים לה מניקיור, כדי לשמור על נקיונן ומראיהן של ציפורניה הארוכות והמטופחות. היא עומדת בראש דאגות המישפחה האוהבת. יש לה רופא פרטי, ספרית פרטית ותופרת פרטית. חנות ידועה לביגדי־כלבים בניויורק מספקת את כל הגרדרובה שלה, והיא משתתפת פעילה בכל חגיגות המשפחה.

אם בחתונתם של עידית ודני לבשה ביגדי־כלה, הרי שכשנולד תינוקם, כפיר, סרגו גם לה וגם לכפיר בגד של תינוק עם פומפון, ושניהם הופיעו לטכס ברית־המילה לבושים באותו בגד. כשגדי, האח הגדול, קיבל את הדיפלומה שלו, כמהנדס ייצור, קיבלה גם צ'יפי דיפלומה.

ובכלל כמו שמעידה הגברת נעמן, כשרואים את היחסים המופלאים בין הכלבה־ילדה, שתמונותיה מעטרות את מישרדם של זוג הפירסומאים, לביגים, לא נותר אלא לומר: „זר לא יבין זאת."

העוזרת

יחסים עויינים שוררים בין צ'יפי לבין העוזרת, פאמי. משמאל: צ'יפי בסלה המרופד פרווה כחולה, ועל־ידה הרבה צעצועים.

חליפה בדיוק כמו לתינוק

צ'יפי חוגגת את חג־הפורים ככל ילדי ישראל. מדי־שנה היא מתח־

מאזנים

חנוך ברטוב ומשה שמיר משחקים בכיסאות־מוסיקאליים ✶ האם גארי קופר ייסד את הפלמ"ח? ✶ פסטיבל־הנפל של ירושלים ✶ המועצה הציבורית לייצוא אופרות ✶ צייד־מכשפות בגימנסיות

חיים גורי | ישראל אלירז | מוחמד ואתד | אהרון מגד | משה שמיר

המשורר המתורגם ביותר

בת קול

המשורר ד. הוא אדם אמיד, המפרסם את שיריו זה קרוב לארבעים שנה. הוא מעולם לא הוערך בין חשובי השירה העיברית. אלא שד. זה הוא בעל־תושייה, ובשל עיסוקיו הפרוזאיים מצוי הוא בתנועה־מתמדת בין הארץ לחוץ־לארץ, וכך הוא דואג גם להפצת שיריו, בשפות שונות, ברחבי העולם. לאחרונה הגיע ארצה תיאור על דרכי הפצת שיריו של ד. בניכר.

משך שנים אחדות שלח ד., מדי־חורף, ארגז־תפוזים אל הסופר האנגלי רוברט גריבס (גיזת הזהב, קלודיוס האל), המתגורר דרך־קבע באי פאלמה דה־מאיורקה. יום אחד הגיע ד. במסעותיו לפאלמה דה־מאיורקה, ניגש אל רוברט גריבס והציג את עצמו בפניו. גריבס הזמין את ד. ללגימה קלה. ד. קיבל ביטחון, הראה לסופר הבריטי מחרוזת־שירים מתורגמת מפרי־עטו, וביקשו להעיר מהערותיו. גריבס תיקן מילה פה מילה שם, וכאשר שאל ד. את רוברט גריבס אם הוא רשאי לציין שהתרגום נעשה בהשתתפותו, נזכר הסופר האנגלי בארגזי־התפוזים, והינהן בראשו בנימוס בריטי.

כך הפך המשורר ד., בשקידה בלתי־נלאית, יצואן־השירים מיספר אחד של ישראל. ויש אף הטוענים שד. אחראי, אישית, גם לגידול בייצוא התפוזים לחוץ־לארץ.

עיקביות

צאן ברזל

בטכס חלוקת תארי דוקטור־כבוד, שנערך באוניברסיטת תל־אביב, נשא המשורר אוריי־צבי גרינברג את דבר מקבלי־התארים. הוא הפך בימה אקדמית חגיגית זו, במה לנאום־שיטנה רווי־רעל נגד מתנגדי ארץ־ישראל השלמה.

בשנת 1936 חיבר אוריי־צבי גרינברג שיר זעם וחרון נגד חלוצי עמק־יזרעאל, בזו הלשון:

לכן כדין גדוד שנעבר מגינו
למישמר־העמק דבר הקלון: נפלת בכבודך
בתרפ"ט לערב
ונגעך בך מגן ישראל בתרצ"ו ויען בניך
עמדו בחזון
בוזם לצבא ובוטחים ברוביו חיי ישימון
בממת המדינה
אל טך בהרייך, אל עץ ואל טף!
ואיש כי ישאל: לאן הדרך מוליך?
ועונח העונה: להפקר העמק.

בדבריו בטכס, הוכיח אוריי־צבי גרינברג שוב שדיעותיו על „המדינה הציונית" לא השתנו מזה ארבעים שנה, ועל־כן תמוה הדבר, מדוע ראו מארגני הטכס צורך לחתוך בדבריו.

זה נוער זה

שטיפת מוח

בעיתונות־הצהריים מתנהל ציידי־מכשפות נגד תלמידי בתי־ספר, המוציאים־לאור עיתונים שבהם הם מביעים את דיעותיהם.

מסתבר כי המחשבה שמצויים במערכת־החינוך תלמידים, שיש להם דיעה משלהם, אינה נראית לעיתונאים החרדים לנפש־הנוער. מפליא ביותר, שאותם עיתונאים אינם מסגים את חיציהם לעבר מישרד־החינוך, שבמיסגרת שטיפת־המוח של התודעה־היהודית שלו, נותרו כמה פרצות, המאפשרות לצעירים בודדים לחשוב מחשבה עצמאית.

קונ בבשר החי

מדי שבת, אחרי חדשות השעה ארבע, מוגשת מהדורת־חדשות לענייני סיפרות, בעריכת שלמה סנה. איני יודע מה דוחף את מר סנה לדווח על כל ניהוק של פרופסור גרשום שלום, או על מצבתו של המשורר פרוג שנמצאה ברומניה, ועל ביבליוגראפיה בנושא יהודי כלשהו, והבשורה האחרונה של אנשי שדמות, כחדשות בענייני סיפרות.

האם חרשש מר סנה לספר למאזיני שירים ושערים אודות האירועים האמיתיים של הסיפרות העיברית, על שואה 2, מושל יריחו, ביקורת „סופרי דור הפלמ"ח" בעכשיו ומחלוקות סימן־קריאה, או שמסתתרת מגמה של הצגת מה שכראי לומר, באותה מהדורה של חדשות לענייני סיפרות.

מכל מקום, מהדורה זו נוגעת למאזיני שירים ושערים כקון בבשר החי, באמצע רצף־השערים של הליגה הלאומית.

זקנינו חמודים ועוקצניים

טוענה מי שחושב, כי אין מי שטורח להחביב את אופקיהם של עוללים ותינוקות בארץ. יש להם עיתון מנוקד בשם חדשות אצבעוני, המרחיב את דעתם ומדווח לחם כרוניקה יומיומית.

באצבעוני מיום א' אדר ב' תשל"ו (אין תאריך אזרחי) כתוב במאמרון, מתחת לכותרת „גולדה חוזרת": „גברת גולדה מאיר, שהיתה ראש־ממשלת ישראל, חוזרת לפעילות במיפלגתה. גולדה מאיר היא כבר בת שיבעים־ושמונה, אך היא מלאת־מרץ וחריפת־שכל. הכל שמחים לשובה לעבודה."

אשמדאי

צאן ברזל

בסוף שנות החמישים ובראשית שנות השישים הייתה תקופה בלא תיאטרון ישראלי מקורי. הוא הלך בשדות, קרא לי סיומקה והם יגיעו מחר כבר הלכו, קראו והגיעו. ניסים אלוני היה מציג מדי־פעם את עולמו, ועמוס קינן היה בחוץ־לארץ. באותה עת פירסם ישראל אלירז את מחזותיו בכיתבי־עת שונים. כעבור שנים, כאשר עמוס קינן, מונדי וחנוך לווין החלו מעלים מחזות שהורו על כיוון מסויים, התברר כי מחזותיו של אלירז, אינם התיאטרון הישראלי שהצופים חלמו עליו.

מזה כמה שנים מתמסר ישראל אלירז לחיבור תמליל לאופרות בעלות גושא לאומי, בחסות של קרנות־ציבור. האופרות אשמדאי ומצדה 967 שאותן חיבר עם המוסיקאי יוסף טל, יוצרים את הרושם שקיימת במישרד־החינוך־והתרבות מחלקה, המאמינה שאופרות על נושאי סבל ויגון מעידות על תרבות גדולה. לא קשה לנבא בעתיד הקרוב מחרוזת של אופרות על נושאים כ„גזירות ת"ח ת"ט", „פוגרום קישינב", „משפט ביילים" ועוד. חבל מאד, שאנשי הפסטיבל הישראלי והמועצה לתרבות ולאמנות, לא שמעו על יצירות כמו החקירה של פטר וייס (מארה־סאד), ומעודדים ייצוא של אופרות גרועות, ונטולות משמעות אידיאולוגית או חברתית משכנעת לחוץ־לארץ.

אשמדאי, שהועלה בימים אלה בניו־יורק, אינו אומר דבר על הרחישה התרבותית־תיאטרונית של ישראל.

ביעור חמץ

פעם היו מוספי־הסיפרות של ערב חג־הפסח, חג־לתרבות. בשנים האחרונות הם שבים ומספרים את סיפור חדלונה של הסיפרות והשירה בארץ. מאמרי־הלל לגרשום שלום, או שירים המורכבים מזימזומי מיסטיקה יהודית, או מנולאש הונגרי באותיות עיבריות, אינם מייצגים את הסיפרות בארץ כיום.

המתרגמים

ט. (שרגי) כרמי | אבא קובנר

א. עם הספר חמתורגם

פעם היתה תחייה לשפה העברית. סופרים עשו כל שביכולתם כדי להשתלט על מיכמני השפה העברית, וליצור בה יצירות משמעותיות. תחייה זו הוציאה מתוכה ענקי־סיפרות כמו ביאליק, טשרניחובסקי, ברנר וש"י עגנון. במשך השנים נעלם הפלא של התחדשות השפה העברית, והפכנו מדינה ככל המדינות. העיברית הפכה לשפת־רחוב, והסיפרות העיברית הפכה סיפרות הדומה בסדר גודל לסיפרותה של אלבניה.

אנו נושאים אחרינו מורשת של עם־הספר, שהתחלפה לעם־הספר־המתורגם. להיטותם של סופרים ומשוררים ישראליים להיות מתורגמים בכל מחיר, ולכל שפה, אינה יודעת לאות. אלא שלא כולם זוכים להיות מתורגמים. עוד מימי פרוץ המדינה קיים קשר בין קירבת הסופר למעוזי השילטון לבין האמצעים החיוניים להפצתו בעולם הרחב.

מדי כמה שנים מזמין מוסד ממשלתי כלשהו (או ציבורי) משורר זר, שיתרום את חלקו להפצת סיפרותנו בעולם. פעם היה זה משורר הודי־אירופאי, הכותב אנגלית בשם דום מוראס, שכעבור כמה ימי שהות בארץ, דומה היה כי עוייס לפלמ"ח, אשר משורריו שטחו באנגלית עילגת של ההכשרה זבית־הספר כדורי את שיריהם ב־אנגלית. דום מוראס שיפץ את שיריהם לאנגלית־ההודית שלו, והמשוררים דאגו לפרסמם אחר־כך בביטאוני ה־סוכנות היהודית בכל הלשונות.

משורר אחר, שהיה אורח משוררי דור־הפלמ"ח, היה ג'ו סילקין, יהודי־בריטי, שאינו נחשב ביותר בארצו, וזכה אצלנו בסכומים מכובדים מן המכון לתרגומים שליד המועצה־לתרבות־ולאמנות, כדי לעסוק יחד עם משוררת, ששמה השירי אינו הולך לפניה, בתרגום שירת הפלמ"ח וצאצאיו השיריים לשפת אלביון.

ב. ניספח־התרבות כסוכן־סיפרותי מטעם עצמו

לא רק על השיר המתורגם לבדו יחיה המשורר והסופר. בוועידת אגודת־הסופרים, לפני כמה שנים, תיאר ה־משורר יהודה עמיחי את רוב סופרי דור הפלמ"ח כבני־טיפוחיו של המימסד הפוליטי־ביטחוני. נגד עמיחי יצא חנוך ברטוב, והודיע כי הוא וחבריו אינם ממוסדים כלל. במיסגרת אי־הממוסדות של ברטוב, הוא יצא שבועות אחדים לאחר הצהרתו זו ללונדון, על־מנת ליטול את כהונת ניספח־התרבות מסופר־פלמ"ח לא־ממוסד אחר, כהונה שאותה העניק ברטוב מאוחר יותר לאהרון מגד, שגם הוא אינו ממוסד.

מי שחושב שניספח־תרבות דואג להפצת תרבות ישראל האמיתית, טועה. הוא דואג לעצמו, ולחבריו מהפלמ"ח. מרבית ניספחי־התרבות הישראליים, ב־15 השנים האחרונות, הינם סופרי דור־הפלמ"ח. מי שיטרח לחקור אחר רשימת יצירות־הסיפרות הישראליות, אשר תורגמו משך כל אותה העת, יגלה את העובדה המפתיעה, שכל נספח הצליח להתמסר בתקופת שירותו למציאת בית־הוצאה — לרוב מדרגה שנייה — שהסכים להוציא־לאור ספר או שניים מיצירת־חייו של הנספח. כך שמרבית נספחי־התרבות של ישראל הינם נספחי־התרבות של עצמם.

מצב עגום זה, של נספחים שכאלה, הביא לידי תקריות שאינן מעלות או מאדירות כלל את שמה של הסיפרות העיברית. נספח־תרבות בארצות־הברית לחץ, לפני כמה שנים, על אחת מהוצאות־הספרים הגדולות שם, לתרגם ספר של חנוך ברטוב (של מי אתה, ילד?). אותו בית־הוצאה, השקיע 5000 דולר בתרגומו של הספר, ולאחר קריאתו באנגלית, ויתר על רעיון הוצאתו־לאור. כאשר החלה הוצאת פנגווין הבריטית בהכנותיה להוצאת קובץ משיריו של יהודה עמיחי, ניסה נספח־התרבות הישראלי לשכנע את ההוצאה להדביק לו, כשותף, את אבא קובנר.

מעניין שמעולם לא ניסה נספח־תרבות ישראלי, לדאוג לתרגום יצירות של אורי צבי גרינברג, דויד פוגל, יעקב שטיינברג, אסתר ראב, יונתן רטוש, עמוס קינן, דויד אבידן, יוסף מונדי, חנוך לוין ואחרים, אשר לא שירתו בפלמ"ח, ולא הכירו את דרך־המלך המובילה להיכלי־השילטון.

ג. ילד טוב ירושלים

מערכת הפצת היצירות של סופרים ומשוררים ישר־אליים מנומסים, נקיים, שנעליהם בלו מרוב צעידה בדרך־המלך, אינה מסתפקת בשירותיהם של הניספחים־התרבו־תיים. במיסגרת מישרד־החוץ קיימת מחלקה לקישרי תרבות ומדע — קשתו"ם (נמר של נייר, העולם הזה 2010) המפרסמת, פעמים אחדות בשנה, את כתב־העת ה„ייצוגי" של התרבות הישראלית, אריאל בארבע לשונות על נייר־כרום, ובליוויית הדפסות ציבעוניות.

עיון בחומר שפורסם באריאל בחמש השנים האחרונות, מעלה את השאלה אם כתב־עת זה אכן מייצג את הנעשה בתרבות הישראלית בשנות השיבעים, ומעלה הירהורים בדבר כדאיות הופעתו. שיר של לאה גולדברג, 10 עמודי־פרוזה מאת יונת ואלכסנדר סנד, שאינם נמצאים בליגה־הלאומית של סיפרותנו, וקינוח של שלושה שירים מאת נתן אלתרמן. עם כל הכבוד לאלתרמן ולגולדברג, הם אינם ממייצגי שנת 1970.

בשנת 1971 הגיע אריאל לאחד מהישגיו האמנותי החשובים, והקדיש מחצית החוברת לקיבוץ עין־חרוד ולמשוררים, זרובבל גילעד ומשה טבנקין, בליוויית סיפור מאת נתן שחם. עשרים שנה לאחר פירסום שירו של עמיחי אלוהים מרחם על ילדי הגן, הוא נמצא ראוי לפירסום באריאל, וזאת אחר שסיפרו לא מעכשיו, לא מכאן ראה־אור בארצות־הברית, בלא עזרת נספח־תרבות כלשהו או סובסידיה ממשלתית.

אך אליה וקוץ בה. שירו של עמיחי מעוטר, מצדדיו, בשירים של ט(שרגי) כרמי, אמיר גילבוע, חיים גורי ואבא קובנר, ודומה שהוא נועד לשמש הדובדבן על עוגת־הקצפת החמוצה הזאת. באותה שנה (72') פורסם באריאל, אגו־טריפ שבו שיבחה אורנה פורת את מיפעל־חייה, התיאטרון לילדים ולנוער, שעה שעורכי אריאל מתעלמים כליל ממהפיכת־התיאטרון של יוסף מונדי וחנוך לוין (זה מסתובב, חפץ).

ט(שרגי) כרמי קיבל לידיו את עריכת אריאל בשנת 1973, כנראה במקום נספחות־תרבותית, והעז לשרבב בין שירים של אבא קובנר ולאה גולדברג, את סיפורו של א.ב. יהושע בתחילת קיץ 1970. אלא ש.א.ב. יהושע זכה שסיפוריו יתורגמו לכמה לשונות, גם בלא עזרת אריאל. בחוברת נוספת פירסם אריאל קטע מרומן של אהרון מגד ושירים של גבריאל פרייל, משורר כותב־עיברית החי בארצות־הברית. בנוסף מיהר ט(שרגי) כרמי לפרסם את להיט־השירה־העיברית, את המשוררת זלדה (נמר של נייר, העולם הזה 2014) תוך התעלמות ממשוררות משמעותיות כיוצה וולך ודליה הרץ, ששימען כנראה עדיין לא הגיע לאוזני עורך אריאל.

בתקופה שבה ערך ט(שרגי) כרמי את אריאל, הוא מינה את אשתו, תמרה ריקמן, כעורכת האמנותית של כתב העת המישפחתי, בו פירסם גם מתרגומי שיריו־שלו. לא ברורים גם שיקולין הסיפרותיים של כרמי, אשר בעטיים פירסם, פירסום־בכורה עולמי סיפור של צבי יגנדורף, ששימעו לא הגיע אפילו אל הסיפרות העיברית. כאשר הוצג בלונדון, ב־'74, יעקובי ולייידנטאל של חנוך לוין, פירסם אריאל את הכלה וצייד־הפרפרים לניסים אלוני, באיחור של כ־15 שנים.

לא ברור מניין משיג מישרד־החוץ את אנשיו. אך ט(שרגי) כרמי, שיצא לחוץ־לארץ כדי למלא את חלקו במיכסת המילגות החוץ־לארציות, העביר את אריאל לידיה של גברת בשם יעל לוטן, אשר כישוריה בהבנת הנעשה בסיפרות העיברית טרם הובהרו בגיליונות שהיא ערכה עד כה.

ד. מיסגרת חדשה

מרבית סיפרות דור הפלמ"ח כבר זכתה להיות מתור־גמת, וצברה בחוץ־לארץ הערכה שאינה שונה מזו שלה זכתה לאחרונה בארץ. הסופרים המשמעותיים יותר ב־עיברית, מתורגמים בזכות כישרונם ועל בסיס מיסחרי ולא־מסובסד. שיריו של עמיחי תורגמו ל־13 שפות. הארט משם של יצחק בן־גר תורגם גם ליפאנית. לזכור ולשכוח מאת דן בן־אמוץ זכה בהערכה בגרמניה. שלושה מספריו של עמוס קינן פורסמו בצרפת. החיים כמשל של פנחס שדה, וכן גם יצירותיהם של א.ב. יהושע ועמוס עוז פורסמו בכמה לשונות. שיריו של דויד אבידן זכו בהערכה בארצות־הברית ובאירופה יותר מכל שירת הפלמ"ח ביחד. דומה שאין מקום בנוף הייצוגי של הסיפרות העיברית לכתב־העת אריאל, במתכונתו ה־נוכחית.

מאחר שהסיפרות־העיברית־היוצרת מתנהלת כיום ב־כיתבי־העת עכשיו וסימן־קריאה, מן הראוי להקים, מ־עורכי כתבי־עת אלה, מערכת משותפת שהיא שתקבע את החומר הראוי לתרגום ולהופעה, במיסגרתו של כתב־עת ייצוגי באמת של הסיפרות העיברית.

למרות הכל ירכשו אוהבי הספר והסיפרות את כל העיתונים, כמינהג בערבי־חגים, ויחפשו במוספים אחר יצירות משמעותיות, וישליכו את המוספים למקום שם השליכו את החמץ כמה שעות קודם־לכן.

פסטיבל מיותר

ערים רבות בעולם עורכות פסטיבלים, המשמשים לרוב כגורם למשיכת תיירים. אלא שנוסף לכך, מטרתם להציג הישגי תרבות.

בירושלים נפתח בימים אלה פסטיבל האביב, שהוא ממוסחר, ראוותני וחסר ערך מייוחד. ירושלים ראוייה לפסטיבל צנוע בסיגנון פסטיבל ספולאטו שבאיטליה. למשוררים שיקראו משיריהם בחאן, לסופרים צעירים שיבואו להחליף דיעות, תיאטרונים נסיוניים וקהילתיים.

את פסטיבל האביב בירושלים יכול לארגן ולממן אמרגן פרטי. הוא אינו שונה מכל ייבוא אחר של אמנים נודעים.

מי ייסד את הפלמ"ח?

בחטף

במאזניים־חדשות שהיה ברדיו בשבת, דנו הסופרים **מוחמד ואתד, ואהרון מגד** על ההיבטים השונים של „יום־האדמה". לעומת מגד, ששב ושיחק בכל מטבעות־הלשון של ההסברה־הישראלית, תבע מוחמד ואתר שיוויי־זכויות מלא לערביי ישראל והעמיד, בכנותו, את טיעוניו של מגד כלא־משכנעים ● במוסף־לספרות של מעריב ממשיכים לשחק בכיסאות־מוסיקאליים, אחרי ש**חנוך ברטוב** החליף את **משה שמיר** לפני כמה חודשים, החליף עכשיו משה שמיר את חנוך ברטוב. שמיר, שנתגלה בתקופת העריכה הקודמת כמבקר־שירה, עלול להפתיע את קוראיו בסידרת־מאמרים נוספת על מצב השירה העברית ● מסתבר, שמסתמן תהליך של גיבוש שני מערכים סיפרותיים גדולים בארץ. מצד אחד, קבוצה של סופרים ומשוררים המתרכזת סביב כתב־העת סימן־קריאה: **מאיר ויזלטיר, יאיר הורביץ, אהרון שבתאי, אבות ישורון** ואחרים, במערך אחד. לעומתם, התחזקותו והתעצמותו המחודשות של כתב־העת עכשיו שהרחיב את מיספר חברי־המערכת שלו. במערכת המורחבת של עכשיו מצויים **ד"ר דן מירון, ד"ר גבריאל מוקד, ברוך חפץ, פרופ' איתמר אבן־זוהר** והמשורר **דויד אבידן**. עכשיו, שקשר עצמו עם הוצאת־הספרים הגדולה מסדה, עומד לפרסם, במקביל לכתב־העת, סידרת סיפורי־שירה, תיאטרון וסיפורת ● תוכנית־הטלוויזיה חיים שכאלה עם המשורר **חיים גורי** הזכירה לסופר ישראלי, שאינו נמנה עם דור־הפלמ"ח, מטבע־לשון שטבע בשנות־הארבעים, העיתונאי **ברוך נאדל**. „את הפלמ"ח ייסדו שני אנשים: **יצחק שדה וגארי קופר**" ● ידיעה שפורסמה במדור כלכלה וכספים בידיעות אחרונות (6.4), הדהימה כמה קוראי שירה. בידיעה, המספרת כי המשורר **אורי ברנשטיין** נתמנה כמנהל־כללי משותף בקונצרן אמקור נאמר, בין השאר: „ברנשטיין ממלא זה שש שנים תפקידי ניהול שונים באמקור, ומוצא זמן גם לכתיבת שירים, אותם פירסם בכמה ספרים." במקום אחר באותו מאמר, אומר ברנשטיין: „מיבחנו של הקונצרן בתקופה הקרובה יהיה, ביכולתו לגוון את מוצריו, להתאימם לדרישות המשתנות של הלקוחות ולהתפתחות המהירה בשוק מוצרי־החשמל." ● ירחון הסיפרות פרוזה, עומד להקים מועצת־מערכת, שתביא לחיזוק עורפו הסיפרותי של הירחון ● בימים אלה עומדת לראות־אור חוברת 70 של כתב־העת קשת, בעריכת **אהרון אמיר**, החוברת מוקדשת כולה לנושאי הפסיכולוגיה והסיפרות.

רחל מרחלת על כל העולם

יהלומים קורצים בתל־אביב

מתארים לעצמכם, איזה תענוג הוא להיווכח שיש לנו, בארץ, אנשים שנות־נים מתנות כמו **ריצ'ארד כרטון**, ו־מקבלים כמו **ליז**? משום מה, הייתי משוכנעת עד היום שאצלנו, לפחות, אין להם מתחרים.

עד ששמעתי, השבוע, שסוחר־המכוניות **יעקב אפשטיין** העניק לאשתו היפה, **דורית**, מתנה בצורת טבעת־יהלום ענ־קית, שהיהלום שקיבלה ליז מדיק שלה מחוויר על ידו.

אבל אם אצל זוג־הכוכבים המתנות נועדות תמיד לפיוס, אחרי מריבה, או אחרי סתם בכה, הנה אצל האפשטיינים הן ניתנות ומתקבלות פשוט מתוך אהבה, אם־גם לרגל שתי עובדות משמחות.

הראשונה: יענקל'ה ודורית חגגו, במזל טוב, 12 שנות נישואין, וערכו לכבוד ה־מאורע מסיבת־ענק בביתם, עם כל מכובדי עולם העסקים והמכוניות, כולל קבוצת משקיעים מדרום־אפריקה שהגיעה במיוחד לכבוד האירוע, טוב, אבל שנת־נישואין הרי חוגגים בכל שנה, ואפילו אם זאת השנה התריסר, זו עדיין איננה סיבה מספקת לטבעת־יהלום ענקית שכזו.

אלא שהשנה היתה להם סיבה משמחת חשובה נוספת. דורית, שהיא כבר אם לשלושה ילדים — שתי בנות ובן — מצפה שוב לביקור החסידה. היא יפה ופורחת מתמיד, ואפילו באה לבלות ב־חברת בעלה במועדון־גלדיה של אביה, הצייר **אלכזנדר יכיני**.

דורית ויעקב אפשטיין
הרביעי בדרך

אני באמת שמחה שדורית ואפשטיין מתכוננים להרחיב את המשפחה, ושיש לנו בין השאר גם זוג אחד שלא מבייש את הפרמה במתנות אבסקלוסיביות. אבל אם חשבתם שיש צורך בהוכחה לאהבה שביניהם, אחרי 12 שנות נישואין, טעות היתה בידכם. הם פשוט מאוהבים. קורה, לא? וכשאוהבים, אפילו יהלומים יקרים הם פרט קטן. בבקשה, זה סטייל.

וטרגייט במועדון־הנופש

טוב, אני בעצם לא־כל־כך מאשימה או־תם. אחרי הכל, כשעובדים במועדון־נופש הכל יכול להתרחש. ואתם יודעים מה? כבר היו דברים מעולם, ובאמת אינני מבינה על מה כל המהומה, ומה עושים מזה ביג דיל.

זה ש**מנחי** הגדול של המועדון, ה־שוכן בקירבת תל־אביב התעסק עם ה־**מזכירה** שלו, זה מילא, נאמר שזה מקובל. אפשר להבין שני אנשים שנמצאים כל היום באווירה מנופשת, ואפילו שהם בפרסונל עשוי בהחלט לקרות שיתחשק להם להתנפש נפש אל נפש כידידים, בלב־ובנפש.

וכך קרה שהוא ישב במישרדו המפואר, והיא עבדה כמה חדרים מתחתיו. אלא שהשניים כימעט שלא התראו זה עם זה בפומבי, ולכן היתה גם ההפתעה גדולה. מה ששאר העובדים לא ידעו היה עובדה פשוטה, שאותה ידעה רק **המרכזנית** של המועדון. כי הבוס הגדול פשוט היה מבקש ממנה לקשר אותו עם המזכירה. היא מילאה, כמובן, אחר מיצוותו של הביג־בוס אלא שרצתה, פשוט מתוך נאמ־נות, לוודא שהכל תקין ונשארה על הקו.

וכך היתה עדה לרומן שהתפתח בין השניים, ואפילו עקבה אחריהם פעם ל־מקום־המיפגש הקבוע שלהם, ליד תיאטרון הקאמרי. אז כמה זמן, לדעתכם, היתה מסוגלת לשמור את הסקופ בבטן? היא גילתה את זה בהתחלה לחברה טובה שלה, שהבטיחה לה לא לגלות אותו לאף אחד, ומייד גילתה הלאה לחברה אחרת, שהבטי־חה גם היא לא לגלות לאף אחד. עד שלכל הפרסונל נודע מהעניין. רק הבוס הזה, כשהוא ניגש היום לדבר עם מי מן העובדים, איננו מבין מה פשר ה־שינוי שחל ביחסם אליו.

טוב, שרק לא תבינו אותי לא נכון. אני לא נגד תעלולים מהסוג הזה, אבל מוסר־השכל אפשר להפיק מהם, לא?

ילדים זה קשה

נכון שבזמן האחרון כימעט אין רואים את הדוגמנית היפה, **סמדר דרור**, על המסלול, אבל אין צורך לקפוץ למסקנות. לא קרה לה דבר. סמדר, שהיתה אחת הדוגמניות המועסקות ביותר בארץ וכיום גם אחת המבוקשות ביותר, החליטה ש־היא לא מופיעה יותר בתצוגות מן ה־שורה. אם כבר להופיע, אז רק בתצוגה מרכזית, גדולה וחשובה. וגם אז, השכר שהיא מקבלת הוא מן הגבוהים ביותר בסולם.

אבל מי שמכיר קצת את סמדר, יודע שהיא כזו שגם אוהבת את העבודה שלה, ועושה אותה עם כל הלב. לא רק בגלל הכסף. לכן, לא ניראה לי הגיוני שהיא תחליט פיתאום להפסיק להופיע בתצוגות לא חשובות. כי הרי, כידוע, סמדר בכלל לא סנובית, והצלחה לא סיחררה את ראשה. הסיבה האמיתית הפשוטה היא שסמדר, שהיא אם לילדה מתוקה בת חמש, משתוקקת לילד נוסף, והיא מתכ־ננת אותו כעת בעזרת פילאי הרפואה. סמדר ובעלה, המיסעדן **אברהם ארי כיב**, מקדישים להכנות אלה ממיטב זמנם.

סמדר דרור
התוכניות בעינן

בתיקווה שבקרוב מאד יתאפשר להם לח־בוק ילד נוסף. בינתיים אפשר לפגוש את סמדר בדראגסטור, ושם היא סיפרה לי שבכוונתה לפתוח בקרוב בית־ספר לדוגמניות. אחרי הכל, היא נמצאת כבר עשר שנים בצמרת עולם הדוגמנות בארץ, ויש לה בהחלט מה ללמד את בנות ישראל, הצמאות לקצת זוהר.

היא תלמד אותן לטופף על המסלול, להתייצב מול המצלמות, ואפילו נימוסים והליכות וטיפוח־החן. מי שיעזור לה להקים את המיסדרשה החדשה יהיה, כמובן, בעלה האוהב, הסומך ידו עליה.

אלא שגם הוא עסוק עכשיו עד מעל לראשו, בפתיחת המיסעדה החדשה שלו יחד עם **דני דרור**. והמיסעדה הזו תהיה, לפי מה שהוא מבטיח, הכי מרתקת בתל־אביב.

אדם חדש לחווה

מה כבר אפשר לספר על מלכת־היופי־לשעבר, **חווה לוי**, שעדיין לא סופר? רק על אהבה חדשה. בדיוק כך. חווה, שהיא כבר כמה שנים האקס־מלכת־יופ־הכי פופולרית בארץ, סיימה לה בשקט ובלי כאבים את הרומן הסוער שניהלה עם המיליונר האיטלקי שלה, אבל אל חשש. יפה ביזנית כמו חווה לא תישאר זמן רב לבדה, בלי שמישהו ימהר ללכוד אותה. אבל אם גם אתם חשבתם שהיא התייאשה מהחתיכים המקומיים ומחפשת לה כיום רק תוצרת־חוץ, אין לי הפתעה בשבילכם.

כי התורן החדש שלה הוא התיך דרום־אמריקאי, גם כן מיליונר. אלא מה? וזה לא מפני שלא נאה לה ללכת עם ישראלים. זו פשוט מיקריות.

וכך היא היתה אצלו בדרום־אמריקה, חזרה לארץ ונראית איתו בכל המסיבות, מאושרת כמו תמיד עם חבר חדש. למרות שהלשונות הרעות טורחות לציין בפני שהיא כבר לא מה שהיתה פעם, למרות הכל היא נשארה כמו שכולם מכירים אותה.

חווה, שהיא כבר בת 25, חציי־יבל, איננה מפחדת לגלות לחברותיה הקרובות שהיא כבר רוצה לשים קץ לחילופי־הגברי המתמידים שלה ולהתנשא כדת.

כי אם מישהו חשב שבמצב של הידוק החגורה לא יהיה כסף לפתוח מיסעדות חדשות ו/או לאכול בהן, טעה. עובדה, אלה הקיימות איננו מתרוששות ולעומתן פותחים חדשות. סימן שלמישהו זה עוד כדאי.

חווה לוי
המיליונר התורן

האימוץ הבא מזל

אם מישהו רצה הוכחה נוספת לכלל־הברזל, שלטבע חוקים משלו, אז בבקשה. תק כדאי לזכור שאין מה לעשות נגד זה. עד שמישהי אמרה לי, שהיא חושבת שכדאי פשוט לחזור אל הטבע, ולהניח לדברים להתגלגל מאליהם. כי מה שלא תעשה הטכנולוגיה המודרנית, יבוא הטבע וישים את ההפתעה הסופית.

כי הסיפור הזה כבר הפך תופעה. זוגות רבים, שמשתוקקים לילדים ומסיבות שונות אינם יכולים להולידם, פונים לב־סוף לאימוץ. ואז, כשהם מקבלים את ה־ילד, בעיקבותיו נולד להם לפתע התינוק המיוחל, אחרי שנים של ציפיה. ממש נהדר, פילאי הטבע.

ובשבוע שעבר, זה קרה שוב. הפעם, לשחקן הבימה **מוסקו אדלקיעי** ולאשתו, סוכנת־האמנים **רודיקה**.

מוסקו ורודיקה חיים באושר מזה 18 שנים, ורק דבר אחד העיב על אושרם. הם השתוקקו לילד, ועשו את כל המאמצים למטרה זו. רודיקה עברה את כל ה־טיפולים האפשריים, אבל דבר לא עזר. עד שלבסוף, כאשר התייאשו וכבר ויתרו על הרעיון, החליטו לאמץ בן.

הם העניקו לו את השם **רון**, והיו מאושרים מאין־כמותם. ואז, כשהתינוק החדש היה כבר בן חמישה חודשים, קרה הפלא. רודיקה נכנסה להריון.

מובן שהיא היתה בשמירת־הריון קפד־נית ביותר, וכולם ציפו למאורע המשמח. בשבוע שעבר הביאה רודיקה במזל טוב לאוויר־העולם בן בריא וצרחן, ואם אתם חושבים שהם דנו הרבה בעניין השם, אתם טועים. כי מה מתאים יותר מ**שי**?

KINGS MEN
מכנים אותך לצרות...

מייצגים: הלטיס בע"מ

קינגס מן מייצר תכשירים שמשגעים נשים!

סלון אלגלור

מוצרי חשמל ביתיים

תל-אביב רח' בן-יהודה 1-3 (פסג' מגדלור)

טלפונים: 59065, 59766

קובי את אביטל

לשעבר "סלון אלנבי גוו", "אושר נתניה" "שילה"

לשעבר סוכן "תדיראן"

— חניה מובטחת מרחוב אידלסון —

הסלון הקטן עם השרות הגדול

טלוויזיות, מערכות סטריאו, מכונות־כביסה, מקפיאונים, תנורי אפיה, מקררים, מדיחי־כלים, מוצרי חשמל ביתיים

מודיעים

למוצרי חשמל ביתיים

לרגל פתיחת הסלון החדש

מבצע פסח

* בעד הטלויזיה הישנה שלך תקבל בהחלפה לחדשה עד 2,300 ל"י

* לכל רוכש תנור אפיה — שי חינם מצית גז אלקטרוני

גלריה לאמנות תוראל

רחוב ז'בוטינסקי 3, ת"א

מציגה

חואן אונסים

עד ה־18.4.76

עמוס קינן

19—26.4.76

שי-לי יצור תכשיטים בע"מ

חלקים להרכבה עצמית כולל חלקי נחושת לעבודות אמייל, חרוזי עץ, תכשיטים ומתנות מקוריות לפי מיטב האופנה.

המכירה בסיטונות וליחידים במפעלנו, רחוב יצחק־שדה 5 תל־אביב מול בית „מעריב", בין 16—8, טלפון 32663.

לחברה מסחרית בת"א דרושים:

* מזכירה קורספונדנטית - אנגלית־עברית

למישרה מלאה, רצוי בעלת־ניסיון בייבוא וייצוא שיש

* מנהל־חשבונות עצמאי

למישרה מלאה

תנאים טובים למתאימים!!!

נא לפנות ת.ד. 29518 תל-אביב, או טלפון 52881, 52767

— סודיות מובטחת —

לסרטים ישראליים

מעוניינים

במשתתפים/ות

בכל הגילים

ת.ד. 58, ר"ג

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים

אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמח 80, יפו

טל. 837631

זה לא רגיל... זה תדיראן

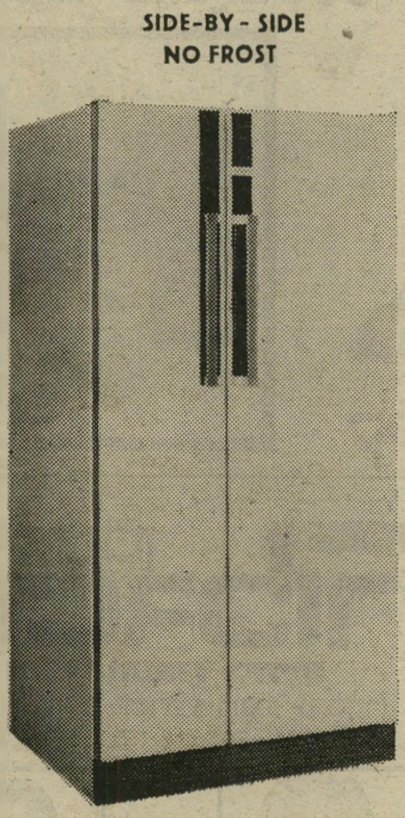

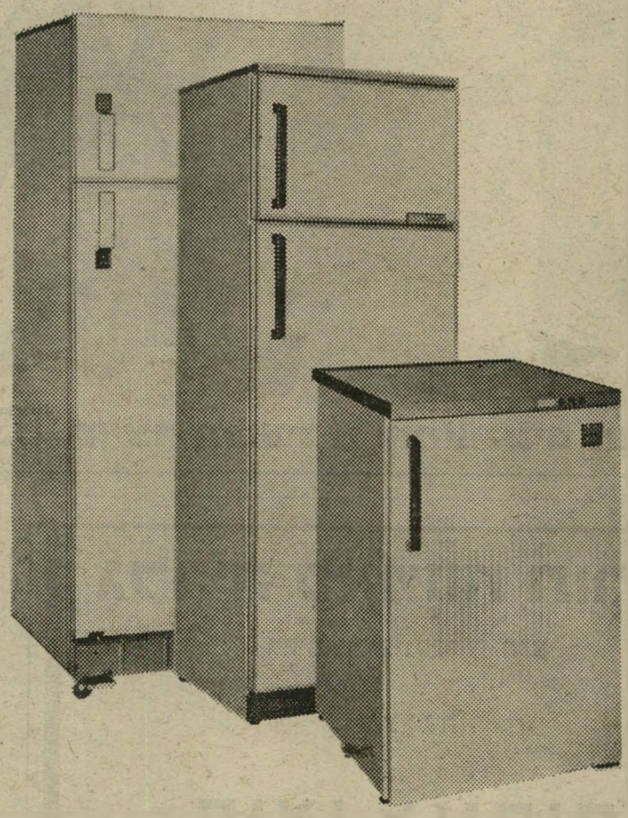

מקטן ועד גדול מקררי תדיראן

מקרר תדיראן 400 –
המקרר בעל המבנה המונוליטי שתוכנן במיוחד לצרכי המשפחה הישראלית. זהו המקרר רב־המכר שתכולתו מירבית. מיוצר מחומרים בלתי מחלידים. ומרכב הגלגלים קבוע בגופו. להשיג ב־5 צבעים

מקרר תדיראן 285 –
הוא הדגם החדש. אידיאלי לדירות קטנות ומתאים במיוחד לזוגות צעירים ולמשפחות קטנות. במבנהו וביחרונותיו הוא זהה לדגם רב־המכר "תדיראן 400" אלא שמידותיו החיצוניות קטנות יותר שעה שתכולתו גדולה למדי.

מקפיא תדיראן 140 –
הוא התוספת האידיאלית לכל מקרר. חוסך הוצאות וזמן על ידי הקפאת המזון לתקופה של חודשים רבים. מוצרי המזון נשמרים טריים תודות להקפאה העמוקה של מקפיא תדיראן 140.

מקרר תדיראן 550 –
עם שתי דלתות אוכיות SIDE-BY-SIDE פועל בשיטת NO-FROST תא הקפאה עמוקה: 200 ליטר. תא הקירור: 350 ליטר. תהליך הקרור על ידי זרימת אויר קר. המקרר בנוי משני חלקים והטמפרטורה ניתנת לויסות בכל חלק בנפרד. על מנת לחסוך מקסימלית בחשמל. במקרר תדיראן 550 ליטר תא בעל מערכת חימום משלו השומר על טמפרטורה המאפשרת על שמירת החמאה במצב רך מוכנה למריחה. המבנה המונוליטי מנדיל את שטח האיחסון הפנימי ומקטין את הנפח החיצוני של המקרר.

תדיראן
שיווק ושרותים בע"מ

תל־אביב: רח' קרליבך 27. טל. 285151. ירושלים: רח' שמאי 9. טל. 23867. 231315. חיפה: רח' ככר מאירהוף 5 קרית אליעזר, טל. 539292. באר־שבע: רח' הדסה 22. טל. 39526.

להשיג בחנויות המובחרות

כרסום כלר

מוצרי האיכות של תדיראן עם השרות המהימן:

מקררים, מזגנים, טלויזיות, מערכות סטריאופוניות, תנורים, שואבי אבק, רדיו למכוניות, סוללות, פנסים, מוצרי תאורה.

רחל מרחלת על כל העולם

צריך לנסות פעמיים

הסיפור הזה על פרקליט ומזכירתו ש־מתאהבים ומתחתנים, כבר מוכר לנו מכמה גירסות קודמות שהספיקו להיכנס להיס־טוריה החברתית שלנו. בשבוע שעבר זה קרה שוב, עד שאני כבר מתחילה להאמין שכל מי שמתחילה לעבוד בתור מזכירה,

ריבה ואהרון ברקאי
מסקנה הגיונית

צריכה לקחת בחשבון התפתחויות לכיוון של תכל'ס עם הבוס.

הבולטת באהבות האלה, עד היום, היא זו שהתנהלה בין עורך־הדין **צבי לידסקי** ומזכירתו־לשעבר, **נירה**, שלימים למדה מישפטים, הפכה אשתו ועורכת־דין בזכות עצמה.

אבל הפרקליט שעשה את זה השבוע, **אהרון ברקאי**, ניהל רומן עם מזכירתו, **ריבה אלמגור**, במשך שנה תמימה מב־לי שאיש יצליח להבחין מה מתבשל לו ממש מתחת לאף. כי אחרי הכל, גם ברקאי וגם מזכירתו הספיקו כבר להיות נשואים פעם ואפילו הורים, כך שהם לא עשו עניין מהרומן הזה, ולא נתנו לו פומ־בי עד שהיו משוכנעים שכל הראיות בי־דיהם, ושיש פה קיץ.

ריבה, שהיא אם לשני ילדים, היתה ב־עבר שחקנית ניבחרת־ישראל בכדורסל, וכאשר עבדה במחיצתו של ברקאי, הוא הגיע למסקנה שאם היא מנהלת לו את המישרד כל־כך טוב, היא בטח תנהל לו גם את החיים באותה מידה של הצלחה.

ובכן, מכשיו היא הגברת עורך־דין בר־קאי, וכאות־הוקרה לשינוי שחל במעמדה, העלה אותה בעלה בדרגה, ומסתם מזכירה היא תהפוך מנהלת המישרד.

מה שמעניין בכל הסיפור הזה, הוא דור־קא מוסר־השכל פשוט. כי ברקאי, הידוע לכל כבחור שאוהב את החיים היפים וגם להעריך בחורה יפה, ומי שהיה נשוי ב־עבר לדוגמנית ומתכננת־אופנה, וניהל רו־מן לוהט עם צלמת של חצר־המלכות הב־ריטית ועם כל מיני חתיכות אחרות קצת פחות מפורסמות, הגיע למסקנה פשוטה והגיונית.

אומנם אני, באופן אישי, מכירה גב־רים לא־מעטים שחושבים כמוהו, אבל מ־כאן ועד למעשים המרחק עדיין גדול. כי למרות כל ההצלחות והפלירטוטים שלו, כשהוא חשב על חתונה, הוא העדיף לע־שות את זה לא עם תיכה ולא עם צעירה, אלא עם אשה בת־גילו ואם־לשני ילדים.

ככה זה כשההיגיון והאהבה הולכים יחד.

ציפי מצפה לילד

שמח בעיר. כמו שמתחילים להריח פיר־חי אביב, העיר מתחילה להתעורר. יש אהבות, יש לידות, והעיקר — יש שמחות.

הבשורה המשמחת שיש לי עבורכם היום היא שהבדרנית **ציפי שביט** ובעלה, צלם־הטלוויזיה **אבישי דקל**, מצפים ל־ילד. כן, כן, האהבה הנהדרת הזאת תגיב בקרוב צאצא חמוד, אלא שציפי ניסתה, משום־מה להעלים את העובדה מידיעת מכריה.

החשדות התעוררו רק כשציפי פתחה, לפני כחודש, בוטיק לביגדי־ילדים. מה פיתאום ביגדי־ילדים, שאלו הכל. אחרי הכל, מה לה ולזה? או. כי בתחום הבי־דור לילדים, כידוע, ציפי היא אחת האמ־גיות האהובות ביותר.

כששאלו אותה אם היא פותחת את ה־בוטיק בגלל שהיא בהריון, הכחישה לח־לוטין ואמרה שהיא אפילו לא חשבה על זה, בעוד שלמעשה כבר הילכה כשכריסה בין שיניה. ואת זה, כמובן, אפשר להסתיר רק עד שלב מסויים.

ובקרוב כשהיא תלד, לפחות לבגדים היא לא תצטרך לדאוג. מה שבטוח הוא שלילד שלה תהיה קולקצייה לא־נורמלית. ישר מהחנות של אמא.

המאושרים ביותר מן החדשות הם הו־

ציפי ואבישי דקל
מסקנה מתבקשת

ריה של ציפי, שמקווים לחבוק את נכדם במהרה, אחרי כל הצרות והמכאובים ש־ידעה הבת.

תרגיל לא יפה

אנשים מפתיעים אותי, בחיי להשתגע. כי הסיפור הבא הגיע אלי כבר מכמה מקורות, וזה אומר דרשני. בכל פעם הגיע הסיפור על אותו מישהו עם מישהי אחרת, וזה היה אפילו עוד יותר מעניין.

הסיפור הזה, מספר על **בדרן** ידוע, מן הפופולאריים בארצנו. טוב, זה שתקר־פת האלילות פסה־חלפה לה, זה כנראה עוד לא־כל־כך נהיר לו. כי משום־מה, בדרנינו משוכנע שכל אחת שיפגוש תיכנע לקסמיו ותיפול לזרועותיו צ'יק־צ'ק.

ולא היא. מה שקרה השבוע, שבר את כל המוסכמות, כי הוא הפגין שיטת־פעולה מיוחדת. ישב בדרנינו כהרגלו בכסית, והתבונן בעוברים־והשבים, במודלים החד־דישים של בנות הארץ הבאות לנשום אוויר דיזנגופי צח. אבל כשעברה במקום **צלמת** ידועה החליט שבעצם, החתיכות החדשות הן טובות בהחלט רק שצריך סב־לנות כדי לגדל אותן, וזה לא־כל־כך יש לו.

הוא עצר את הצלמת, והיא, באדיבותה, הציעה לו טרמפ. מן הון להון התגלגלו הדברים כך שהוא עלה אליה הביתה, לל־גום כוס־קפה מהביל של אחר־צהריים שטוף־שמש. היא רק הספיקה לשפות מים בקנקן והוא נכנס לחדרה היחיד. עוד לא הספיקו המים לרתוח, היא חזרה לרגע לחדר ושם, לתדהמתה, גילתה את הבדרן שוכב עירום כביום־היוולדו, בתנוחה מגו־חכת המזמינה לתינוי אהבים.

גו, הוא היה משוכנע שהיא לא תהסס רגע, תשכח מהקפה ותצטרף אליו למיטה בשימחה וגיל. אלא שהיא התבוננה בו בחיוך, ואמרה שיפה מאד מצידו שהוא נותן לה חינם חופשת סטריפטיז שיכול היה להרוויח תמורתה כסף רב, אבל הוא יכול להתלבש ולקום, ולהסתלק.

קפה כבר יצא מזה, אבל מוסר־השכל אולי כן.

פינאלה לרונן־דריקה

אין מה לעשות נגד העניין הזה, רבותי, ונראה שמה שלא הלך פעמיים לא יילך גם בפעם השלישית. עובדה.

קחו, למשל, את **פרדריקה ודב סגל** מצד אחד, ואת **אדי רונן** מן הצד השני. הם החליטו שהם מנהלים מועדון ביחד, עשו פתיחה חגיגית עם כל השטיקים, ו־אחרי זמן קצר פרצה שם מריבה לא־נורמ־לית, שהשאירה את פרפרי־הלילה הור־תיקים בעיר ללא קורת־גג.

טוב, הפירוד הזה לא החזיק מעמד הרבה זמן. פרדי ודב החליטו שטובת הכלל קו־דמת לאינטרס הפרטי שלהם והם חזרו למועדון היפהפה, העיקר שיהיה לחברים הרבים שלהם מקום אחד שראוי לנוח בו. פרדי רכבה שוב, וכך נפתח הפרק השני.

אלא שגם זה לא החזיק מעמד יותר מ־קודמו. המועדון שב ונסגר, ונשאר בני־הולו של רונן, עד שבפורים האחרון הח־ליטו השלושה לעשות ביניהם סולחה חו־זרת, ולהזמין שוב את כל המוזמנים.

כולם חשבו שהפרק השלישי, שנפתח בפורים, יהיה המוצלח מכולם וגם הספו־נשמו לרווחה ובאו לבקר.

עד שהשבוע, משנכנס ניסן והפסח מ־משמש ובא, אפשר היה לפגוש את דב ופרדי בכל המקומות בעיר, אצל כל ה־קונקורנטים, חוץ מאשר במועדון הפרטי שלהם, שעליו עמלו ואותו טיפחו בזיעת־אפם. שוב נגמר הסיפור ביניהם, אחרי חודש של הרצה מחודשת.

מה יהיה? אל דאגה. תסמכו על פרדי, שעם המרץ שלה היא תמצא בסוף מקום כלבבה, ותחפור אותו ארמון חיי־הלילה של תל־אביב, כראוי למלכה ולמארחת ול־ממציאה של חיי־הלילה בכלל.

סבלנות, רבותי.

מצד שני, רונן שומר על פאסון. הוא שניהל את המועדון במלון שלום, ואומר לכולם: "הנה, דודי הוא הפרדריקה שלי!" מי מתערב על פרק רביעי בסידרה?

מסיבין ולא מתגרשין

כשהוזמנתי לבוא ביום הששי האחרון למסיבה של איש העסקים **דני חסידוף** ואשתו היפהפייה **זהבית**, דאגו הלשו־נות הרעות לבשר לי בחגיגיות, שלמסיבה הזאת סיבה מיוי־חדת — סיבה שעשתה לה כנפיים אפילו יותר מהר מן המהירות שמסוגלת לפתח המכונית המפוארת של דני.

הפתעה. הם פשוט עורכים מסיבת־גירושין.

אני, כמו רבים אחרים, חשבתי לתומי, שאם החתונה של דני וזהבית היתה אחת החתונות היותר־נוצצות שנערכו אצלנו באלפיים השנים האחרונות, הרי שקל־וחומר מסיבת־הגירושין. תהיה כזו. כמוני חשבו גם כל היפים והיפות המיקצועיים של העיר, שבאו ודאגו ושאלו אם זה נכון. טוב, בהתחלה לא היה להם נעים לשאול ישר לעניין, אז הם טילפנו לזהבית, ושאלו אותה לכבוד מה המסיבה. יומולדת, או מה?

זהבית הסבירה להם, כמובן, שלא יומולדת ולא בטית, סתם מסיבה לחבר'ה שכבר מזמן לא התמסבו כמו פעם. האורחים בלעו איכשהו את הסיפור, אבל משך כל המסיבה לא חדלו להביט ולראות איך זהבית ודני רוקדים צמוד ומנושק ומאוהב, ואמרו: תראו מה זה, זוג שעומד להתגרש ונראה כאילו רק עכשיו התחתן.

מי שנהנה ביותר לשמע השמועה היו דווקא חתני השימחה בכבודם־ובעצמם, שאמרו: "הדבר האחרון שהיינו מעלים בדע־תנו, זה גירושין. אנחנו בסך־הכל עוד בתקופת ההרצה, אז כבר רוצים שנתגרש?"

"וחוץ מזה," הוסיפה זהבית, "מה, השתגעתי להתגרש מבעל משגע כמו דני?" וכו"ל אמר גם דני על זהבית, שהסבירה לי בפשטות: "מה שקרה הוא שרצינו לעשות מסיבה בסילוסטר, אבל כבר הקדימו אותנו. רצינו לעשות בפורים, וגם אז הק־דימו. ליום העצמאות לכולם כבר יש תוכניות, ובפסח כולם מחוץ לעיר.

"מה שנשאר לנו זה החויק־אנד הזה, אז החלטנו ועשינו."

אבל מצד שני הבטיחה לי זהבית, חגיגית, שהמסיבה הזאת לא תפריע להם לערוך בעוד ארבעה חודשים מסיבה נוספת, לרגל חנוכת דירתם החדשה במעברת המיליונרים מגדלי־דוד. ואם במסיבת הפסבדו־גירושין היה באר עם בארמן מיקצועי וחדר עם חומוסים וטחינות, שם זו תהיה מסיבה לפי כל הכללים, שאנו ובנינו ובני־בנינו עוד נדבר בה שנים.

וכך, אחרי שדני, נצר למישפחת חסידוף המפוארת ואשתו הפריכו מכל־וכל את השמועות הזדוניות על גירושיהם, היתה להם כבר סיבה אמיתית למסיבה. איש־העסקים **מנו לאלו** הגביר את המוסיקה במערכת הסטריאופונית שלו, שהוא סוחב איתו לכל מקום. **איציק דנין**, שהגיע בחברת ידידתו היפה **אודטה** ועם **פנינה רוזנבלום־גוזן**, מזג לכולם כוסית נוספת, ו**מייק סטוקבצקי** התפנה בשקט לשיחת־היכרות עם חתיכה חדשה בשם **שרהל'ה**.

הכל כתמול־שלשום, ועולם כמינהגו נוהג.

זהבית ודני חסידוף
מסקנה הפוכה

מחיר: 6.00 ל"י | מספר 2015 | שנה 40 | י"ג ניסן תשל"ו, 13.4.76

העולם הזה

המישטרה מחפשת אחריה
ו"העולם הזה" מצא אותה

פגישה עם האם שחטפה את תינוקה

פנינה גולן במערב הפרוע